

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENEK

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inkerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Tudi naš dan pride!

Rim je postal od marca meseca središče evropske politike. Saj fašistično časopisje se na vso moč trudi dokazati svetu, kako vse poti evropske politike vodijo prav tako v fašistični Rim kot vodijo versko-kulturne v katoliški Rim. Res je, da je Mussolinijeva politika po sili notranjih gospodarskih in finančnih ter zunanjih političnih potreb vsestransko podjetna in rafinirano nevarna onemu, ki se da vjeti v njene mreže, odkar je francoska zunanja politika začela iskati ožjih zvez s fašističnim Rimom in z njegovo pomočjo razmotrivati — srednje evropski problem, ki se vrti okrog dveh osredij: Dunaja in Budimpešte na eni ter Jadrana oziroma Belgrada na drugi strani. Odkar iščejo velesile v političnem četverkotu Rim-Pariz-Berlin-London politično prečnico, ki naj bi trdno vezala dve nasprotni točki, to je Pariz in Rim, čuti Mussolini, da je prišel tisti čas, ko mora njegovo vsejano seme prileti kaliti in v dogledni dobi prinesiti obilo žetev tem gotoveje, čimbolj ga bo, kot doslej, na tihem podpirala angleška diplomacija kot najboljšega izvrševalca njenih dalekozornih namer v Evropi sploh, zlasti pa v Sredozemskem morju.

Zakaj to treba vedno zelo, zelo upoštevati, da je po svetovni vojni Anglija zgubila prvenstvo na morju in da mora iskati nadomestila za to izgubo v posebni svoji pomorski politiki, ki je v evropskem morsem okolju v tem, da naj ji Italija pomaga čuvati dvoje važnih morskih prehodov: suški prekop in izhod iz Dardanel. Kdor je absolutni vladar teh dveh prehodov in izhodov, ta je gospodar nad angleškim imperijem. Kakršne so razmere danes, mora Anglija za vsako ceno iskati zaveznikov svoji politiki v Sredozemskem morju za vse slučaje. Vse že naprej upoštevati in vse možne posledice že naprej pretehtati, je staro preiskušeno pravilo angleške politike. Kaj če bi se Rusija z vso svojo ogromno silo enkrat pojavila posredno ali neposredno v Egejskem morju pred vrati prehoda v Indijo, ter stopila pred Anglijo s svojim grozom: stoji? Za ta in tak slučaj pa je močna Italija z močnim ladjevjem Angliji absolutno potreben činitelj, ki ga je zato treba vedno in povsod v tem območju podpirati. Od tod — utrjevanje italijanskega položaja v Albaniji, odtod zasledba otokov v Egejskem morju, odtod stremjenje Italije po zasedbi, direktni ali indirektni, Soluna, prevažnega vsebalkanskega in — vse je možno na tem ljubem svetu tekom bližnje ali daljne bodočnosti — tudi ruskega izhodišča v Egejsko morje. Rusija! to je tisto ime od Napoleonovih časov pa vse do današnjih dni, ki ne skrbi samo angleške politike in diplomate, nego tudi nemške in italijanske, ker je Rusija pač ogromna država, ki čisto naravno stremi za izhodom na morja.

Kdo bo kos tej velesili — tako ugiba Anglija — kadar se preuredi, sledeč svojemu naravnemu instinktu, ki ga je boljševidem le začasno ustavil? Kdo se bo mogel meriti z njenimi neizčrpnimi ljudskimi silami in gospodarskimi zakladi ter le začasno zadržano naravno ekspanzijo? Treba torej vsaj dobro zastražiti vse izhode v evropsko vodovje, potem ko se je Japonski posrečilo dobiti glavne ključne do vzhodnih morskih vrat v lastne roke. Italija pomaga čuvati vrata pri Dardanelah, Solunu in na obojih Egejskega morja! Italija imej zato trdno v roki vse ključne Jadranskega morja, tako da se ni treba preveč bati slovanske nevarnosti na vsej črti od izliva Soče do Dardanelških ožin. Italija bodi čuvarica angleških političnih in gospodarskih koristi, a istočasno tudi čuvarica lastnih koristi v letem Sredozemskem morju in v vsem njegovem velikem zaledju, ki po stari rimski tradiciji spada menda tudi k novemu rimskemu imperiju pod Mussolinijevim vodstvom...

Čim manj stopa zadnje čase v ospredje aktivnost Londona, tembolj se vidi in čuti v evropski politiki zdaj drzna zdaj pomirjevalna, vedno pa enako nevarna igra italijanske javne in zakrite politike. Da se ob tem in takem položaju Francija ne more čutiti dovolj varne, dovolj previdne, dovolj dalekovidne, je jasno. Pri zgodovinskem pregledu zgodovinskih dogodkov od l. 1866, ko je bil istočasno položen temelj sedanji italijanski moči in moči Bismarck-Viljemove ter sedanje grožnje Hitlerjeve Vsememčije, se treba nam Slovanom dobro zavedati, da sta se tok in smer evropske diplomatske igre v svetovni vojni samo prekinila, da pa se danes že spet nadaljujeta, res da ob deloma spremenjenih prilikah, vendar pa vedno na temelju križajočih se dveh resničnih velesil, ki sta edino le — angleški pomorski imperij in ogromno ozemlje, ki ga je Bog podelil ruskemu narodu kot najmočnejši slovanski sila.

V gigantski tekmi in neopaznem boju teh dveh velesil, je treba danes presojati tudi vprašanje »nove« Mussolinijeve politike v Srednji Evropi s Podonavjem in balkanskim priveskom vred. In če se govori o zblizanju Francije in Italije in koordinaciji njunih koristi, gospodarskih in političnih v tem delu Evrope, je treba vedno upoštevati osnovno vprašanje, ki je danes kot prej enako ostalo: ali sme ali ne sme z vso močjo priti Rusija in z njo slovanska velesila v Sredozemsko morje ter od tu enakopravno dalje na vse strani tega božjega sveta? That is the question...

To vprašanje je tem bolj pereče, ker je Rusija že danes važen činitelj v zboru evropskih sil in ker ni daleč čas, ko bo na temelju revizije mirovnih pogodb tudi ona zahtevala revizijo, ker je živela 10 milijonov ljudi za interese držav, ki so si potem razdelile zemljo brez njenega pristanka in proti nji. In če vse ne moti, bo Francija s pomočjo Rusije končno odločevala o usodi vsega ozemlja, ki se nahaja na severni in južni strani črte od izliva Soče do Dardanel. Zato pa je treba, da se obnovi francosko-ruska alijanca, da

Kongres katoliških slovanskih intelektualcev

je sklenil resolucijo simpatije in solidarnosti s preganjanimi katoliškimi Slovani v Julijski krajini

V dnevih 23.—25. pr. m. se je vršil v Poznanju na Poljskem V. kongres slovanske kat. inteligence, t. j. akademikov in seniorjev. Kongresa so se udeležila zastopstva vseh kat. slovanskih narodov: Čehov, Slovkov, Hrvatov. Slovencev, Poljakov in Ukrajincev.

Slovenska delegacija je štela 3 člane in sicer so bili v njej sledeči gospodje: prof. Logar I. (zastopnik SDZ), prof. T. Krošelj (zastopnik starešinstva) in kanonik dr. Josip Mirt iz Maribora.

Kongres se je pričel v soboto ob 11 dop. s službo božjo v čudodelni kapeli Matere božje v Censtohovi, od koder so se udeleženci odpeljali z vlakom v Poznanj.

V Poznanju so bivali vsi v akademskem domu, kjer so tudi imeli zajtrk; obed in večerja sta bila pripravljena v hotelih.

V nedeljo, dne 23. julija, je služil v tzv. »Zlati kapelici« v katedrali sv. mašo kardinal Hlond, primas Poljske.

Ob 11 dop. se je vršila v mali dvorani poznanske univerze slovesna inauguracija kongresa, kateri so prisostvovali poleg drugih odličnih cerkvenih civilnih in vojaških osebnosti tudi kardinal Hlond, poznanski vojvoda, vse delegacije itd. — Po otvoritvi kongresa je prevzelo vodstvo predsedstvo kongresa, kateremu je predsedoval Poljak Juro Leženski. Od Slovencev je bil v predsedstvu prof. I. Logar.

Nato so se vrstili pozdravi. Prvi je pozdravil kongres kardinal Hlond, ki je povdarjal, da je Poznanj mesto, odkoder se je širilo krščanstvo med Slovani in da je v tem mestu bila in je še vedno tendenca zblizanja in zedinjenja vseh Slovanov — Hiva.

Za njim je pozdravil kongres v imenu vlade poznanske vojvoda, zastopnik vojske in zastopnik posameznih delegacij: Za Čeha dr. Klimek in Zavadil, za Hrvate prof. L. Perinić in ga. Marušićeva, za Slovače senator dr. Kovalek in dr. Klinovski, za Slovence prof. I. Logar (v imenu Slov. dij. zveze) in prof. T. Krošelj (v imenu starešinstva), za Ukrajince dr. Čehovič in gdč. Zacharjasievčeva. Pozdravil je tudi zastopnik »Pax Romane«, dr. Kowalski, dalje zastopniki in zastopnice raznih poljskih organizacij.

Po pozdravilih se je pričel redni program kongresa s predavanjem Poljaka dr. K. Moravskega: **Katolicizem v poljski kulturi.**

Ob zaključku zborovanja so bile poslano pozdravne brzojavke sv. očetu, nunciju v Varšavi, predsedniku republike, nadškofu dr. Jegliču in naškofu dr. Prečanu.

Nato so položile delegacije pred spomenikom Kristusa Kralja vence.

Pri popoldanskem zborovanju sta govorila Hrvat dr. B. Perović o temi: **Pojavi gospodarske krize**, in Čeh dr. Jožef Doležal: **Zablode kapitalizma — vir krize.**

Zvečer so bili udeleženci kongresa povabljeni h kardinalu na raut.

V ponedeljek, dne 24. julija so zasedale dopoldne komisije in sicer komisija seniorjev, komisija akademičark in komisija za izmenjavo študentov.

Popoldne pa je zasedala cirilometodijska komisija, katere stalno vodstvo je poverjeno Slovence; komisijo priznavajo splošno kot najaktualnejšo. — Zasedanju je predsedoval Slovenec, kanonik dr. J. Mirt. — Po programu je podal mesto zadržanega prelata dr. F. Grivca najprej idejni referat Slovenec prof. T. Krošelj, ki je povdaril 3 točke našega dela za zedinjenje cerkva: molitev, študij, propaganda. Prečital je tudi poročilo gosp. prelata Grivca o delu komisije med letom. Nato so poročali o svojem delu v cirilometodijskem duhu delegati posameznih narodov. Zavoljo resolucij se je vnela živahna debata.

Zvečer se je vršil v hotelu Bazar prijateljski večer.

V torek 25. julija so se vršila dop. nadaljnja zasedanja komisij in pred plenom predavanja: »Program družabnega ustroja na katol. podlagi« (univ. prof. dr. L. Gorski iz Lublina) in »Papeške enciklike, kažipot za družabno reformo« (magister Bogdan Lastowickij, Ukrajinec iz Lwowa).

Popoldne je pred celokupnim zborom referiral najprej Slovak Jan E. Bor iz Bratislave: **Posebne naloge Slovanov v družabni obnovi** in prof. T. Krošelj iz Ljubljane (mesto zadržanega prof. dr. A. Gosarja): **Socialne naloge mlade slovanske katol. inteligence.**

Ob 19 zvečer se je vršilo zaključno zborovanje kongresa, na katerem so bile sprejete resolucije.

Resolucija:

1. Kongres izreka zahvalo dosedanjemu tajniku g. Periniću (Hrvat) in poverja nadalje to funkcijo Poljaku, Deptuli.

2. Prihodnji kongres se vrši začetkom julija 1934 v Pragi; v zvezi s tem kongresom naj se organizira poseben cirilometodijski kurz na Velehradu. Organizacija kongresa se poverja Čehom. Kongres naj se bavi z aktualnimi vprašanji.

Nastop velesil proti Nemčiji

zaradi rovanja proti Austriji
zaradi tajnega oboroževanja

Pariz, 4. avg. ž. Angleška, italijanska in francoska vlada se pogajajo o skupni demarši v Nemčiji radi posezanja nemških narodnih socialistov v notranjo politiko Avstrije. Ze sedaj je dosežen sporazum o potrebi intervencije v Berlinu in pri Društvu narodov. Gre samo še za obliko name-ravane demarše, o čemur pa bo kmalu dosežen sporazum. Anglija se trudi, da bi vse tri države nastopile skupno. Mussolini je sedaj na početnicah, od koder se vrne šele koncem tega tedna; demarša bo zato šele začetkom prihodnjega tedna.

V zvezi s to demaršo bodo vlade Velike Britanije, Francije in Italije zahtevale od Nemčije tudi ustavev njenih oboroževalnih del. Zahtevale bodo natančen pregled nemške produkcije vojnega materiala, o čemer ima Francija zelo točne podatke v rokah. Posebno pazljivo bo ta demarša posredovala nemškemu oboroževanju v zraku, ker ima Nemčija baje veliko tovarno vojnih letal na otoku

Boi Austrije proti hillerizmu

Zarotniško gnezdo na Dunaju odkrito

Dunaj, 4. avgusta. ž. Pred kratkim so mero-dajni krogi iz avstrijske vlade izjavili, da se pripravlja »javna knjiga«, v kateri bodo objavljene vse narodno-socialistične akcije v Avstriji. Sedaj je knjiga že spisana in je v tisku. Današnji listi prinašajo izveščke, kakor tudi komentarje politične korespondence.

V teh komentarjih naglašajo, da so teroristični akti, o katerih govori »javna knjiga«, dokazani na temelju natančne preiskave in priznanj aretiranih nemških fašistov in dokazani nadalje še na podlagi dokumentov, ki so se našli pri hišnih preiskavah pri narodnih socialistih. Iz bogatega materiala izhaja, da je narodno-socialistična stranka v Avstriji vršila vse inkriminirane akcije po načrtu in s pomočjo narodnih socialistov iz Nemčije. Avstrijska vlada je sedaj v stanju, da umiri javnost.

bo konec neprestanim intrigam, negotovosti in diplomatskim potezom, ki le povečujejo obstoječo zmedo. Zdaj je v ospredju London z Rimom, ki mu služi, v dogledni bodočnosti pa upamo, da bo drugače. Verujemo v vstajenje slovanstva!

Syltu, kjer se sedaj nahaja pruski ministrski predsednik Göring.

Anglija in Italija zopet skupaj to se pravi: iz vsega ne bo nič

London, 4. avgusta. ž. Angleški tisk pripo-roča previdnost pri demarši v Berlinu radi narodno-socialistične propagande v Avstriji, posebno z ozirom na to, ker Italija neče iz tega incidenta napraviti diplomatskega konflikta. Skupna demarša zapadnih sil bi po »mnenju nekaterih angleških listov« samo otežkočila današnji položaj. Verjetno je, da bo dosežen sporazum tako, da bo Mussolini poskušal prepričati Hitlerja, da je potrebno večje spoštovanje avstrijske neodvisnosti. V angleških političnih krogih so za to, da naj stoji Anglija v tem sporu ob strani, češ da Velika Britanija ni neposredno pri njem prizadeta.

Stevilne senzacionalne aretacije

O odkritju tajne nacionalno-socialistične propagande in špijonažne centrale se doznava na merodajnih krogih še sledeče: Tajna centrala je opravljala posle razpuščenega vodstva narodno-socialistične stranke v Avstriji ter se je krla pod imenom »Društva za kulturno sodelovanje med vzhodnoevropskimi in centralnoevropskimi presbitorji«. Policija je tako nenadoma prišla v prostore te centrale, da ji je uspelo zapleniti celokupno korespondenco, ki jo sedaj urejuje in pregleduje.

3. Sekretariat seniorjev preide od Poljakov na Čeha, ki nominirajo kot vodjo dr. Klimeka. Češki senioriat dobi nalog, da izdela okvirni statut za centralni sekretariat vse kat. slovan. inteligence, v katerem bi imeli svoje odseke seniorji, akademiki, študentke in po potrebi še drugi. Ta skupna organizacija naj dobi ime »Slavia catholica« — Zveza slovanskih katoliških intelektualcev. — Ratifikacija statulov naj se izvrši na kongresu v Pragi.

4. Akademičarke in vobče slovanske katoliške intelektualke organizirajo svoj lastni odsek, katerih izvedba se poverja za tek. leto Hrvatom.

Peti kongres slovanskih katoliških intelektualcev v Poznanju je z obžalovanjem zaznal za težke krivice, ki se gode jugoslovanski katoliški manjšini v Italiji tudi v versko-cerkvenem oziru. V nasprotju z načeli in stoletnimi tradicijami Cerkve, se manjšini krati čedalje bolj pravica do duhovnikov lastne narodnosti, do veronauka, od pridig in dušnega pastirstva sploh v lastnem jeziku.

Kongres zaupa, da bo sveta stolica, ki je že slovanske apostole sv. Cirila in Metoda branila pri izvrševanju njunega poslanstva med Slovani, vzela v zaščito tudi naše brate v Italiji. Kongres pošilja težko preizkušeni slovanski katoličanom v Julijski Krajini izraze svoje simpatije in polne solidarnosti. V junaškem boju, ki ga bijejo za naravne pravice svojega naroda, naj jih dviga zavest, da je njihova borba obenem boj za splošno, večna načela katolicizma in za veliko idejo enakopravnosti Slovanov v okviru katoliške Cerkve.

6. Nadaljnje resolucije se bavijo o zatiranju in propadanju katoliške in krščanske mladine v Rusiji, za katero je treba vzbuditi povsod zanimanje.

V sredo so se odpeljali udeleženci na izlet v Gnjezno in Torun, v četrtek dalje v Gdansk in Gdini, odkoder so se vrnile posamezne delegacije večinoma preko Varšave domov.

Iz vsega, kar je policija do sedaj doznala, se jasno vidi, da je ta tajna centrala imela stalne stike z narodno-socialističnimi organizacijami in voditelji v Nemčiji. Centrala se je nahajala v stanovanju ločene soproge bivšega uradnika trgovinskega ministra, ge. Marije Kniep, hčerke uglednega avstrijskega industrijca, deloma pa v ordinacijskih prostorih zobozdravnika dr. Herbert Schneiderja. To ordinacijo je obiskovalo dnevno okoli 200 oseb. Vendar to niso bili pacienti, temveč narodno-socialistični kurirji. Brat zobozdravnika dr. Schneiderja je nameščen v berlinskem ministrstvu zunanjih poslov kot zunajepolitni referent. Poleg dr. Schneiderja je avstrijska policija aretirala dr. Walterja Dietza, dve asistentinji dr. Schneiderja, enega inženjerja ter znanega narodno-socialističnega advokata dr. Otto Wächterja, z njimi pa še 27 drugih oseb. Policija pravi, da bo v kratkem aretirala še druge osebe, in sicer ne samo na Dunaju, temveč tudi v provinci.

Senzacija današnjega dne je bila aretacija dveh nemških časnikarjev, in sicer dopisnika Scherlove založbe, Kristijan Schepky in dopisnika »Münchener Zeitung«, Hönig, ki sta bila aretirana danes dopoldne v kavarni Imperial na Ringu. Na svojem stanovanju je bil nadalje tudi aretirani bivši glavni urednik narodno-socialističnega dunajskega glasila dr. Egon Kott, ki je bil sedaj načelnik tajne centralne evropskega presbitorja in je imel še 12 sodelavcev. Bržkone bo aretirani tudi upokojeni general Alfred Krauss zaradi prisma, ki ga je poslal nemškemu generalu von Cramonu in v katerem trdi, da je kaneler Dollfuss prodal Franciji Avstrijo in sprejel za to denar.

Komunistična revolta na Kubi

Havana, 4. avgusta. ž. Radi smrtne obsodbe treh študentov, ki so bili obsojeni radi protidržavne komunistične propagande, je prišlo danes do krvavih neredov. Močna skupina študentov je napadla tramvaj in mnoge trgovine ter razbila več izložbenih oken. Takoj nato so tramvajski in avtobusni nameščenci stopili v stavko iz solidarnosti. Popoldne je prišlo v mnogih delih mesta do krvavih spopadov, v katerih je bilo 33 ljudi ranjenih, med njimi 16 brezupno težko. Situacija je zelo napeta in pričakujejo usodnih dogodkov.

Loterija za sanacijo drž. kladar

Pariz, 4. avgusta. ž. Listi prinašajo podrobnosti o vladnem načrtu za razpis nacionalne loterije za zboljšanje državnih financ. Računa se, da bo loterija prinesla milijardo frankov dohodkov, seveda če se bodo prodale vse srečke. 600 milijonov bodo uporabili za dobitke, 400 pa za sanacijo državnega proračuna. Od teh 400 milijonov bo šlo 100 milijonov za odškodnino pri poljedelskih nevroadah.

Kaj pravi Italija:

Revizija bo prišla, samo čakati je treba ...

Pariz, 4. avgusta.

Rimski dopisnik navadno dobro informiranega in uglednega »Paris Soir« poroča svojem listu, da se v italijanskih političnih krogih kolportirajo o rezultatih razgovorov med ogrskim ministrskim predsednikom Gömbösom in sedem italijanske vlade Mussolinijem, senzacionalne vesti. Italija je obljubila razen razširjenja trgovinskih odnosov med obema državama, da bo najodločnejše podpirala ogrsko zahtevo po enakopravnosti na vojaškem polju, kateri da se najbolj upira Mala antanta. Glede termina, kdaj naj bi se začelo vprašanje revizije, Mussolini ni Madjarski obljubil ničesar določnega, toda že v najkrajšem času naj bi se forsirala revizija meje okoli Timisoare, torej napram Romuniji. Gömbös pa je Mussoliniju dal polnomoč, da sme v zadevi organizacije Podonavja voditi pogajanja z vsemi njenimi sosedmi.

„Temps“ je slejkoprej optimističen

Nekoliko drugače pa sodi oficijozno glasilo francoskega zunanjega urada »Temps«. Ta list je mnenja, da Ogrska v Rimu ni dosegla preveč, kolikor se tiče trgovinskih odnosov, zakaj znano je, da Mussolini propagira politiko kmetijske avtarke in da zaradi tega Madjarska ne more staviti veliko upanja v izvoz svojih agrarnih proizvodov v Italijo; kvečjemu je dosegla, da bo prodala nekaj svojega žita, ki je letos jako dobro obrodilo. Zdi se, da se je Ogrski, če vpost, še njene trgovinske dogovore z Nemčijo in pa tozadevna pogajanja z Avstrijo, posredilo, da se bo nekoliko osamosvojila od češkega uvoza.

Kar se pa tiče političnih problemov, meni »Temps«, da je Italija pač Ogrski zagotovila, da slej ko prej stoji na stališču, da se mora trianonska pogodba revidirati v korist Ogrske, da pa je Mussolini Gömbösa obenem prepričal, da se mora to vprašanje odložiti na boljše čase, ker bi sedaj, ko se Italija pripravlja na razgovore z Malo antanto, ne bilo oportuno, razdražiti Romunijo, Jugoslavijo in Češkoslovaško z revizijskimi zahtevami.

Očitno je, da »Tempsov« dopisnik, ki sporoča te vesti svojem listu iz Budimpešte, prinaša sama domnevanja, ki izhajajo najbrže iz francoskega poslanstva v ogrski prestolnici — v bistvu pa so njegove informacije gotovo pravilne, čeprav imajo namen, da oslabijo neugoden vtis, ki so ga napravile v državah Male antante vesti o madjarsko-italijanskem sporazumu glede revizije. »Tempsov« dopisnik meni, da je dogovor med Italijo in Madjarsko ta: Madjarska popolnoma in brez vsakega pridržka pristane na načrt, ki ga je izdelala rimska vlada o bodočem sodelovanju vseh podonavskih držav, kar pa se tiče revizije, se je Italija obvezala, da bo postavila vprašanje korekture ogrskih meja v sporazumu z ostalimi velesilami v momentu, kadar bo teren za to zadostno pri-

pravljen. Mussolini je torej Gömbösu svetoval veliko mero potrpljenja.

„Prijazna“ opomin na adresi Francije

Francoska diplomacija skuša torej, kakor vidimo, zadnje dogodke na mednarodnem polju tolmačiti kolikor mogoče ugodno. Medtem pa je prišel iz Italije odgovor, ki ga francoska diplomacija ne bo preveč vesela. Rimska »Tribuna« namreč priobčuje članek, v katerem pravi:

»Obisk ogrskega ministrskega predsednika v Rimu je nekatere zelo presenetil, ker so se menda ob tej priliki prvič po svetovni vojni spomnili, da Madjarska še eksistira. Treba je samo brati zadnji članek »Action Française«, ki si upa trditi, da obisk g. Gömbösa v Rimu ni združljiv s prijateljstvom, ki obstaja med Francijo in Italijo. Toda vsi tisti, ki govorijo o evropski politiki in ki zagovarjajo skupno politiko velikih sil v srednji Evropi, se morajo, čeprav nekoliko pozno, spomniti, da obstajata tudi Madjarska in Avstrija in da se mir v srednji Evropi ne bo utrdil, ako Madjarska in Avstrija ne postaneta v resnici samostojni, tako da bosta mogli živeti isto življenje kakor vse druge države. Obstajajo tri nesporne resnice: Centralna Evropa se ne sestavlja samo iz Male antante. Mala antanta obstaja iz treh držav, ki potrebujejo zelo veliko pomoči. In končno ni mogoče v centralni Evropi postavljati zgodovinskih dejstev na glavo, tako da bi Mala antanta vodila velike sile, namesto da te vodijo njo. Tudi v interesu Francije in Male antante je, ako jih spomnimo na to resnico.«

Iz tega izliva rimskega časopisa je pač dosti jasno razvidno, da čuvstva, ki jih gojijo v Rimu napram državam Male antante, niso baš preveč prišrna.

Zaenkrat še ni aktualno ...

Toda »Tribuna« ni edini fašistični list, ki se oglašja k temu problemu. Oglasil se je tudi »Giornale d'Italia«, ki vedno točno podaja mnenje rimskega zunanjega ministrstva. Tudi ta pravi, da je z ozirom na pisanje nekega dela francoskega časopisa nujno potrebno nekoliko razjasniti obstoječi problem. Ideja revizije vedno bolj stopa v ospredje in se uveljavlja tudi v krogih Male antante. Pri tem se sklicuje italijanski list na neki članek generala Avarasca, v katerem se ta znani veliki italofil zavzema za Mussolinijevo tezo o potrebi revizije mej v srednji Evropi. Vendar pa, tako nadaljuje »Giornale d'Italia«, so zaenkrat bolj važna gospodarska vprašanja podonavskih držav. Ako Mala zveza stremi za tem, da predstavlja posebno skupino, ki naj štiti politične in gospodarske interese samo treh držav v srednji Evropi, potem je čisto pravično, da tudi Ogrska in Avstrija poskrbita za svoje interese s podporo svojih prijateljev. Ugovori izvestnega dela francoskega časopisa so zato brez stvarne podlage.

ne mornarice, ki doslej predstavlja najboljšo garancijo za varnost in mir v Evropi. Radi ojačanja pomorskega oboroževanja Japonske, Amerike, Italije in Francije zahteva list, naj se pojača tudi angleška vojna mornarica.

»Daily Express« v svojem komentarju pravi, da je versajska pogodba izzvala samo ogorčenje in so danes priprave za vojno obsežnejše in groznejše kakor leta 1914.

Balbo še vedno čaka

Rim, 4. avgusta. AA. Potrjuje se vest, da je Balbo opustil načrt o povratku v Evropo čez severni Atlantik in čez Irsko. Agencija Stefani je o tem izdala noto, v kateri v glavnem pravi: Vodja letalske eskadre je odločil za odhod 4. avgusta zjutraj, ker je dobil ugodna poročila s pomorskih in kopnih vremenskih opazovalnic. Toda opazovalnica v Valentiji na Irskem je sporočila, da so tam nizke megle, in je zato prepovedala pristane na tamkajšnjem vodnem pristajališču. Po njeni sodbi bodo megle ostale še več dni. Glede na to je poveljnik eskadre prosil meteorološke opazovalnice na morju, naj proučujejo vremenske razmere na črti Azof-Lizbona. Balbo sodi, da bo do 9. t. m. ta progna organizirana in da bo mogel okoli 10. t. m. odleteti.

Tečaji

Pariz, 4. avg. AA. Ob 11.45 je New York notiral 18.78, London pa 84.00.

London, 4. avgusta. AA. Dolar je notiral 4.50, Pariz pa 84 in 5/8.

London, 4. avgusta. AA. Davi je zlato notiral 124/6.

Angleški špijon

London, 4. avgusta. Zastopnik angleške tvrdke za proizvajanje orožja Wickers-Armstrong Ltd. v Turčiji ing. Lander je bil iz Turčije izgnan. Lander se je vrnil iz Londona v Turčijo, vendar so ga pa že na meji sprejele turške oblasti ter ga s pomočjo tajnih agentov spravile do bolgarske meje. Ves napor angleškega poslanstva, da bi se izgon prekal, je ostal brezuspešen. Po poslužbenih informacijah sumijo v turških političnih krogih, da je ing. Lander organizator angleške špijonaže v Turčiji.

Drobne vesti

London, 4. avg. tg. Novi motorni čoln »Miss Britagne« je dosegel brzino 100 milj na uro. Čoln je bil zgrajen v največji tajnosti in je stal okoli 5 milijonov Din. O tehničnih podrobnostih se ve samo to, da ima motor 1775 konjskih sil. Lastnik čolna Payn hoče tekmovali z dosedanjim rekordom Amerikanom Gardwoodom, ki je dosegel dosedanj rekord z motornim čolnom »Miss America«, ter bosta tekmo najbrže izvršila koncem meseca na jezeru v bližini Detroita.

Goerlitz, 4. avg. AA. Tu se je zastrupila s svetilnim plinom vsa družina 4 oseb.

Bukarešta, 4. avg. AA. Rador poroča: Vlada je sklenila, z današnjim dnem ukiniti izredno stanje, ki ga je razglasila v Bukarešti na podlagi zakona z dne 4. marca t. l. v zvezi z neredi, ki so se tiste dni vršili v glavni železniški delavnici v Bukarešti.

Delavski nemiri v Strassbourgu zaneženi od komunistov

Strassbourg, 4. avgusta. Z. V pretekli noči je prišlo tukaj do resnih nemirov. Delavci so stopili namreč v stavko in so se zbrali sredi v mraku v skupinah po raznih delih mesta. Ob desetih zvečer so istočasno po vsem mestu prekinili luč, tako da je bilo vse mesto v temi. Policija je stopila takoj v akcijo, vendar zastoj. Prefekt ji je poslal na pomoč policijsko konjenico, ki so jo pa stavkujoči delavci sprejeli z revolverjskimi strelji. Revolucionarna akcija delavcev je pod vodstvom komunistov. Delavci so na raznih krajih v mestu postavili barikade, demolirali so v ta namen nekatere kavarne in stanovanja bogatih meščanov. Prišlo je do ogorčene borbe med oboroženo silo in stavkujočimi. Okoli polnoči je bilo več poli-

cistov ranjenih, število ranjenih delavcev se še ne da določiti, ker jih zdravijo delavci sami, oziroma zdravniki simpatizerji. Prefekt mesta je poklical na pomoč vojaštvo. Ob treh zjutraj mir se ni bil vzpostavil. Policija je aretirala preko 100 oseb.

Pariz, 4. avgusta. Z. Radi sinočnih izgrediv na strassbourških ulicah je policija izdala naredbu, po kateri je prepovedano vsako zbiranje množic na cesti in prirejanje javnih shodov pod milim nebom. Policija je dobila močna pojačanja, da obdrži red in mir v mestu. Dosedaj stavka preko 20.000 delavcev in nameščencev. Stavkujoči stoje pod vplivom komunističnih agitatorjev, ki jih vodi komunistični poslanec Monjaus.

Posledica Rooseveltovih

reform: DIKTATURA!

Težave, ki so nastale vsled izvajanja nove Rooseveltove gospodarske politike, naraščajo čedalje bolj. Kakor znano, določa zakon o obnovitvi industrije, da ima predsednik v službo, ako ta ali ona industrija do 8. avgusta sama ne sklene delovnega reda (Code), ki predstavlja neka sporazum med kapitalom in delom, pravico, da sam dekretira tak red, po katerem se ustanovi število delovnih ur in pa minimalne plače.

Nevarno naraščanje štrajkov

Delodajalci, kateri delovnega reda še niso sklenili, stojijo na stališču, da so primorani znižati delavske mezde, ako skrajšajo delovnik. To pa ni samo proti duhu Rooseveltove obnovitvene akcije, ampak mora seveda naleteči tudi na odpor delavstva. In v resnici so se zdaj po vseh večjih industrijskih centrih Amerike začeli štrajki. Ameriška delavska federacija je sklenila resolucijo, da se mezde na noben način ne smejo znižati. Ker je morala v več slučajih intervenirati policija in je bilo pri tem nekaj štrajkujočih ubitih, več pa ranjenih, bo stvar imela jako dalekosežne posledice, zakaj jasno je, da je upor delavcev upravičen baš s stališča Rooseveltove reforme. Nekoliko čudno je, če oblast z orožjem nastopa proti delavcem, ki hočejo od delodajalcev izsiliti to, kar od njih zahteva predsednik sam.

Delavci pa ne štrajkajo samo po podjetjih, ki še niso sprejela Rooseveltovega delovnega reda, ampak tudi v nekaterih podjetjih, ki so ta red že sprejela. Delavci namreč dolžijo delodajalce, da so Rooseveltovo reformo sprejeli samo navidezno in da hočejo povzročiti padeč narolič. V Brownsville, v Pennsilvaniji, v Union Townu, v Grindstone, v Boonville pa še v drugih manjših krajih Pennsilvanije so štrajki bili krvavi, ker je policija na delavce streljala ter jih nekaj ubila, več pa ranila. Zaenkrat štrajk še ni dosegel večjega obsega. Štrajka namreč do sedaj okoli 50.000 delavcev, toda bati se je, da se bo gibanje hitro razširilo, ako vlada ne poseže vmes. Predsednik delavske federacije John Lewis je pozval vlado, da poseže vmes, ker je položaj čedalje bolj kritičen.

Guvernerji posameznih zveznih držav se trudijo, da bi vse industrije sprejele delovni red, ker ga bo sicer vlada morala diktirati. Vlada

namreč nikakor ne misli odnehati od svoje reforme in nadaljuje propagando za njo v največjem obsegu in z nezmanjšano energijo. Nobenega dvoma ni, da bo 8. t. m. vsaka industrijska panoga imela delavsko ustavo. Drugo vprašanje je seveda, kako se bo izvajala ter kakšna bo reakcija skupnega ameriškega gospodarstva na radikalni poseg Roosevelta v dosedanj gospodarski sistem. Glavno vprašanje je namreč, ali bodo dvigi cen, ki se sedaj opažajo, imeli res za posledico dvig konsumta in proizvodnje ali pa narobe.

Roosevelt se ne umakne niti za ped

Iz tega pa se nikakor ne sme sklepati, da se bo kapitalizmu posrečilo Rooseveltovo reformo onemogočiti. Vprašanje je čisto drugo, namreč to, da bo moral predsednik poseči po še radikalnejših sredstvih, da svoj načrt izvede. Z drugimi besedami, gre za to, da se sedanji kapitalistični produkcijski sistem temeljito spremeni. In zaradi tega vlada v Ameriki splošno prepričanje, da bo že v kratkem prišlo do popolne gospodarske diktature Roosevelta. Družabna reforma — tako pravi danes Amerikanci — je nujno potrebna in neodložljiva — zato je boljše, da izvede reformo Roosevelt mirnim potom, namesto da bi čakal revolucijo. To mnenje je tako globoko ukoreninjeno v vseh slojih ameriškega prebivalstva, da je Rooseveltov uspeh zasiguran. Velikega pomena je, da podpira Rooseveltova ameriško žensko, in kakor znano, imajo v Ameriki ženske odločilen vpliv na politično življenje države.

Da vlada na noben način ne misli odnehati, dokazuje izjava generala Johnsona, ki ga je Roosevelt postavil za voditelja narodnega obnovitvenega dela, da bo sam proglasil boj kot vseh podjetij in trgovin, katere bi se upirale Rooseveltovemu programu. Nadalje se poroča, da so sprejele delovno ustavo tovarne za umetno svilo, ki zaposlujejo 4 milijone delavcev in 40.000 nameščencev. Vlada upa, da bo tekom avgusta delalo po Rooseveltovem statutu 35 milijonov delavcev in nameščencev in da bo zopet zaposlenih okoli 6 milijonov brezposelnih.

Živahna seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 4. avgusta.

Današnja seja mariborskega občinskega sveta je potekla precej živahno, in sicer v znamenju spopada dveh skupin, med katerima je prišlo do živega in mestoma burnega medsebojnega razpravljanja in obračunavanja.

Po otvoritvi seje se je spomnil mestni župan dr. Lipold v toplih besedah umrlega ravnatelja mariborskih magistratnih uradov Alojzija Köhlerja. Nato je predlagal, da se sklepanje o podelitvi mesta obrtnega referenta preloži na prihodnjo sejo. Sklep je bil sprejet. Prečital je nato šest predlogov, ki jih je vložila skupina občinskih svetnikov in ki obravnavajo deložacije in stanovanjsko mizerijo, zahtevajo revizijo plačilnih pogojev mestnih delavcev, zahtevajo poročilo o reviziji javne kuhinje, nastopajo proti nemški govorečim delavcem v občinski službi ter zahtevajo pojasnila glede neke novice »o Delavski politiki, v kateri se omenja, da si skuša neka skupina pridobiti med občinskimi delavci tal.

Glede teh predlogov se je vnela z občinskim svetnikom Tumpejem deloma zelo burna debata. K predlogom je pojasnil župan, da se mestna občina že delj časa pogaja s posestnikom Scherbaumom, in sicer v svrhu, da se Scherbaumov mljin v Kopališki ulici, ki je že delj časa brez obrata, preuredi v zasilna stanovanja.

Občina bo mlinsko poslopje in zadaj ležeča skladišča adaptirala za stanovanja s pogojem, da ji lastnik odstopi ta stanovanja za gotovo dobo, potem pa bi prešla v Scherbaumovo last. Na ta način bi se najlažje in uspešno odpravilo veliki stanovanjski mizeriji, ki grozi letošnjo jesen Mariboru, ker je pričakovati poleg dosedanjih še novih 50 do 60 deložacij. Glede ostalih zahtev je župan obljubil svoje posredovanje.

Vzorna skrb za mladino

Na vrsto so prišla potem poročila odsekov. Vsa poročila prvega odseka so bila za tajno sejo. Za drugi odsek je poročal podžupan Golouh. Delovanje Mladinskega doma je pregledal kuratorji za zaščito dece. Poslovanje dečje zaštite v Mariboru je naravnost vzorno. Mladinski dom je oskrboval v svojem zavodu 99 otrok. Ker se je pri poslovanju prihranilo okoli 50.000 Din, je kuratorji predlagal, da se ta prihranek porabi za ureditev naprav na vrtu Mladinskega doma, z ostankom denarja pa se odpošlje bivši gojenec zavoda, ki je nujno potreben okrepila, v počitniško kolonijo. Podal je nato še poročilo o pomožni akciji za leto 1932-33. Rezultati pomožne akcije so častni za mariborsko mesto, ker so prinesli mnogo več, kakor se to godi v ostalih jugoslovanskih mestih. Občinski svet je izrekel toпло zahvalo vsem delavcem, tudi onim, ki so pomagali pri organizaciji akcije. Priključno k temu poročilu je predlagal občinski svetnik Oslak pomoč za potrebne v Trbovljah v znesku 10.000 Din. Stvar bo uredil upravni odbor.

Za tretji odsek je poročal občinski svetnik Tumpej. Kalvarijska pot se bo kanalizirala in uredila skupno z zasebniki, ki imajo svoja posestva za Kalvarijskim hribom, s krčevinsko občino in Olepševanim družstvom. Stroški bodo znašali 44.000

Din. K temu prispeva občina 23.000 Din na račun pomožne akcije za prihodnje leto. Pri teh delih se bodo zaposlili potrebni brezposelni.

V svrhu graditve novih cest je občinski svet sklenil, da bodo zainteresirani hišni lastniki plačevali ob projektiranih novih cestah 50% doklado, ki jo je uvedel novi zakon.

Grajski stolp se poruši

Glede grajskega stolpa v Grajski ulici, kjer namerava g. Valjak postaviti novo poslopje za kino in stanovanjsko hišo, je bila izrečena danes zadnja beseda. Stolp se bo porušil in mestni svet se pooblasti, da bo odločeval glede fasade na novem poslopju. Referent je podal nato poročilo gradbenega odbora, ki je proučil poslovanje gradbenega odbora v Ljubljani, in nasvetoval, naj se mestni gradbeni urad oziroma gradbeni odbor v Mariboru spopolni z novimi strokovnimi močmi. Ker je stvar tudi finančnega značaja, se je odločila na prihodnjo sejo.

Razne zadeve

Na vrsti je bilo poročilo četrtga odseka, ki ga je podal finančni referent g. Sabothy. Dijaške in druge podpore bo zaradi izredno velikega števila prošelj uredil upravni odbor. Uvedla se bo na novo trošarina na vino, ki ga prodajajo producenti v mestu v količinah od 10 do 50 litrov. Do sedaj je bilo to vino trošarine prosto. Letne zaključke mestnega električnega podjetja in plinarne za leto 1932 bosta pregledala občinska svetnika dr. Müller in Tumpej. Naknadno se odobri znesek 180.000 Din v svrhu adaptacije prostorov za dečji dom v banovinski stanovanjski hiši v Strossmayerjevi ulici in za ureditev povečanja Mestne hranilnice. Koncertna taksa za koncerte v javnih lokalih se odpravi popolnoma, in sicer veljavno za nazaj od 1. julija, toda s pogojem, da se pri tem zaposlije le domači godbeniki. V proračunu za l. 1933 je črtalo finančno ministrstvo pri raznih izdatkih znesek 116.000 Din. Kritje za ta znesek pa se nahaja že v rednem proračunu. Dnevni red javne seje je bil s tem izčrpan in se je nadaljevala tajna seja.

Löbe v koncentracijskem taboru

Berlin, 4. avgusta. Z. Bivši predsednik nemškega parlamenta, socialno demokratski poslanec Löbe, je bil danes dopoldne odpeljan v koncentracijski tabor pri Breslavi.

Gandhi zopet obsojen

Bombay, 4. avg. (a) Danes je bil Gandhi obsojen na eno leto zapora. Na podlagi te obsodbe Gandhi ne bo več užival nobenih ugodnosti, ki so mu bile do sedaj dovoljene. Povod za obsodbo je bil ta, da je Gandhi prekršil odredbo, s katero se mu je določilo mesto Poona kot prebivališče. Dajle mu je bila oblast prepovedala sodelovati v kakršnekoli političnem pokretu. Gandhi pa je danes na nekem shodu kritiziral angleške metode, češ da so to metode nasilnega vladanja. V Bombayju samem je policija aretirala več žensk, ki so pozivale pred trgovinami, v katerih so prodajali angleški bombaž, na bojkot tega blaga.

Obletnica vojne 1914-1918

Zalostni komentarji

London, 4. avg. Z. Danes, na obletnico vstopa Anglije v svetovno vojno, prinašajo vsi angleški listi obsirne komentarje, vendar so pa vsi listi precej rezervirani. Enodušno naglašajo, da je povojna perioda prinesla razočaranje po dolgi smrtonosni vojni. »Morning Post« podčrtava v svojem članku predvsem ključno vlogo, ki jo igra Društvo Narodov. Nezmogost Zeneve je prišla do izraza najbolj jasno ob priliki kitajsko-japonskega konflikta. List nadalje poudarja veliko važnost angleške voj-

ne mornarice, ki doslej predstavlja najboljšo garancijo za varnost in mir v Evropi. Radi ojačanja pomorskega oboroževanja Japonske, Amerike, Italije in Francije zahteva list, naj se pojača tudi angleška vojna mornarica.

»Daily Express« v svojem komentarju pravi, da je versajska pogodba izzvala samo ogorčenje in so danes priprave za vojno obsežnejše in groznejše kakor leta 1914.

Osebnosti vesti

Belgrad, 4. avgusta. I. Za upravnega načelnika IV. skupine I. stopnje na srezekem nabelstvu Maribor-levi breg je imenovan dr. Ivan Seneković, dosedanj srezki načelnik v Novi Gradski. — Za banovinskega svetnika IV. skupine, I. stopnje je imenovan pri banki upravi dravske banovine dr. Marko Ipavec, dosedaj srezki načelnik v Mariboru. — Za srezkega podnačelnika VI. skupine v srezu Murska Sobotla je postavljen Otmir Skale, dosedaj srezki podnačelnik VII. skupine pri istem srezu. — Z odlokom gradbenega ministra je odobrena javna praksa ing. kem. Vojan Knopu iz Celja.

Belgrajske vesti

Sarajevo, 4. avg. I. Danes dopoldne ob devetih je ban drinske banovine Velimir Popović otvoril izredno zasedanje banovinskega sveta, na katerem so pretresali uredbo o sestavi kandidatskih list za občinske volitve. Uredba je bila soglasno sprejeta.

Zagreb, 4. avgusta. Z. V nedeljo 6. t. m. bodo zborovale vse delavske zbornice v državi, ki bodo sklepale o vprašanjih volilnega reda za volitve v delavske zbornice.

Skopje, 4. avg. I. Pivovarnarji iz Južne Srbije so stvorili zopet kartel vseh pivovarn, ki so se dosedaj borile za trg v teh krajih. Posledice so se takoj pokazale: cena pive je narasla.

Belgrad, 4. avg. I. Prometni minister je te dni podpisal odlok, na podlagi katerega prometni ministrstvo ne bo več dovoljevalo voznih olajšav na železnicah za razne cerkvene prireditve.

Belgrad, 4. avgusta. I. V notranjem ministrstvu so sestavili posebno komisijo, ki pretresa novi zakonski osnutek o mestnih občinah. Pretresa tega zakonskega projekta prisostvujeta med drugimi zagrebški župan dr. Krbeč in zemunski senator dr. Nikola Fuger.

Belgrad, 4. avgusta. I. Na peto obletnico smrti Stefana Radica bo tukaj v ponedeljek 8. avgusta slovesen rekvijem, ki ga bo opravil konzultor belgrajske nadškofije dr. Juretič.

Belgrad, 4. avgusta. I. Belgrajsko trgovsko sodišče je danes otvorilo konkurz nad Dunavsko-Posavsko banko.

Zagreb, 4. avgusta. Z. Danes ob treh dopoldne je po dolgi bolezni umrl Dinko Šimunović, hrvatski književnik, v 60. letu svojega življenja.

Mariborski teden. Predvidoma je dovoljena polovična vožnja od 5. do 15. avgusta za obiskovalce Mariborskega tedna.

Zagrebska vremenska napoved: Večinoma oblačno, počasi se vreme zboljša, še vedno nestalno, toplejša.

Domžale in gospodarska kriza

Domžale, 2. avgusta.

Splošna gospodarska kriza, ki je odločilno posegla tudi v usodo slovenske zemlje, ni morda zlepa tje pokazala tako trdih posledic kot Domžalah, ki so tem huje prizadete, ker je prav v tem gospodarsko najkritičnejšem času skoro popolnoma propadla domžalska slavnostna veleindustrija, po kateri so imele Domžale sloves v širokem svetu in ki je po drugi strani zaposlila mnogo stotin delovnih moči obojega spola. Ljudje so našli v tovarnah ne sicer bogznan kako velik, vendar pa vseskozi soliden zaslužek, kar je vsestransko ugodno vplivalo na celokupno gospodarsko in kulturno življenje, ki je bilo prav tu tako bujno in pestro, kakor bi ga človek zlepa ne našel.

Toda popoln propad veleindustrije slavnost je naenkrat postavil pred vrata dolge vrste očetov in mater, ki so se sredi ceste obupno vprašali, kaj bo pa zdaj, kje bo kruh za družino, ki bi ga delovne roke tako rade služile. Nekoliko delavstva je sicer še zaposlenega v tekstilni tovarni v Jaršah, toda to so povečini mlada dekleta in to v številu, ki je neznatno proti množini onih, ki so jih zaposlili nekoč slavnostni obrati. Danes stoji lepe ponosne tovarne, kjer je bilo nekdanj na stotine duš, prazne, mrke kakor žalostni spomini na lepe nekdanje čase, kakor kričeči spomeniki in glasniki smrti in neveseli sadovi propadanja. Človek se direktno zgrozi ob pogledu na neme zidove, ki so zapisi razpada, ako se temeljito ne preokrene stanje, v katerem se nahajamo. V teh zapuščenih tovarnah je usoda in sreča in bodočnost Domžal, ki vse dotlej ne bodo rastle in procvitale niti gospodarsko niti kulturno, dokler se ne vrne v tovarne življenje in delo, na katero čaka v Domžalah in njeni bližnji okolici toliko voljnih in pridnih in cenjenih delovnih moči, ki jim danes usodno gospodarsko stanje pelinov kruh reže.

Domžalčani sami smo se doslej, vsi brez razlike: poklicani in nepoklicani, zadrževali nekam rezervirano, skoro bi dejal desinteresirano radi teh poslopij in njihove usode. Ni se iskala pot — priznam, da bi jo bilo težko najti, vendar poizkušati bi bilo treba na vso moč — po kateri naj bi tovarne zopet oživele in s tovarnimi oživele Domžale ter njihova gospodarska moč, ki je danes docela na tleh v vseh ozirih, saj sta poleg industrije propadli tudi obrt in trgovina, ki danes kvečjemu še životarita, kar občutno zmanjšuje gospodarsko moč trga, ki ima vedno večje potrebe vsled česar je umljivo, da leže občina v dolgo. Temu ne bo boljše, dokler bodo prazne domžalske tovarne, katerih poživitev bi pomenila tudi oživenje naše obrti in trgovine. Domžale so tipičen industrijski kraj in le v tem pogledu bi bilo treba pri nas usmeriti vsa prizadevanja za olajšanje obupnih gospodarskih razmer.

V »Slovenskem Narodu« je nedavno neki »Izletnik« pokazal smer, po kateri naj bi se oživilo življenje v Domžalah. Mimo tega članka, ki hoče zainteresirati gotove kroge za Domžale, ne moremo molče. Sicer smo misljenja, da bi bilo najbolj na mestu, da bi nanj odgovorili in ga zavrnilo očiščeno krogi, ki danes vodijo in so odgovorni za usodo našega trga. Če oni tega niso smatrali za potrebno ali pa se je njihova izjava samo zakesnila, naj ta dobronamerni članek, ki gotovo predstavlja mišljenje vsakega pravega tržana, ki mu je usoda Domžal pri srcu, z vso odločnostjo zavrne predloge, ki jih stavlja g. »Izletnik«. Ta se zavzema za to, naj bi se vse te tovarne preuredile za zavetišča za onemogle, za zavetišča in kolonije občinskih ubožcev, za zavetišča sirot in podobno. Z eno besedo: predlog g. »Izletnika« pravi, naj Domžale zdrknejo še globlje kot so, naj zavrejo ves sloves, ki so ga imele v svetu, naj se odpovedo enkrat za vselej svoji bodočnosti, naj naredo križ čez obrt, trgovino in industrijo za vedno, tržani naj gospodarsko popolnoma propadejo in naj se docela »fuzijonirajo« z novimi prebivalci. Skratka: Domžale, ki imajo vse predpogoje za razvoj industrije (ugodno lego ob cestah in železnici, sijajne prometne zveze, vodno in električno moč) te Domžale naj postanejo ena sama velika hiralnica. Mislimo, da ni Domžalca, ki bi tega predloga z vso odločnostjo ne odklonil. Apeliramo na vsa merodajna mesta, da v kali preprečijo vsak poizkus rešitve gospodarskega problema Domžal v smislu, kot ga predvideva g. »Izletnik«. Saj v to ne dvomimo, pač pa niti ne verjamemo, da bi se v »Narodu« izražene misli skušale s katerekoli strani realizirati, vendar naj apel ostane; pravočasen je, da ne bi bilo morda kje in kdaj kakih izgovorov, češ naj bi se te misli izrekle takrat, ko je bilo potrebno in zanje prikladen čas.

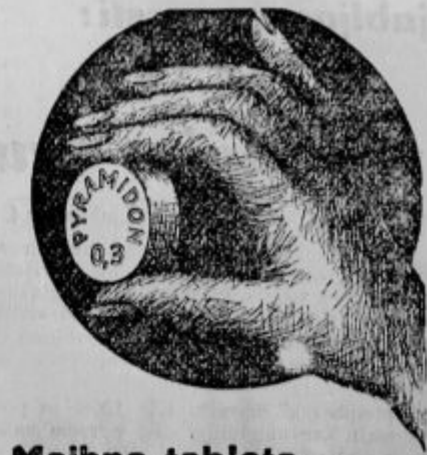
Poudarjamo ponovno, da bi taka rešitev bila za Domžale katastrofalna. Pač pa opozarjamo merodajna mesta in kroge na zapuščene tovarniške obrate v Domžalah, ki bi jih bilo s prav neznatnimi stroški mogoče preurediti v industrijske obrate katerekoli panoge. Vodna moč je na razpolago, cenen električni tok prav tako; prostora je še poleg tovarn, da se lahko v slučaju potrebe obrati razširijo, tovarne so skoraj poleg kolodvora (najoddaljenejša je le 5 minut od kolodvora). Vse te ugodne razmere, ki jim ni lahko zlepa najti enakih, vabijo industrijo v tipično za industrijo predstavljen kraj, naj se tu naseli in naj da kruha delovnim močem, ki bi rade, čeprav s trdim delom, služile boren kruh zase in svoje rodbine. Krogi, ki so za to poklicani, naj z vsemi močmi podpirajo vsak poizkus naselitve industrije v Domžalah in naj z vsemi silami delajo na to, da bodo oživele sedaj zapuščene tovarne, ker le v njih je usoda in bodočnost in blagostanje mladega trga Domžal.

Evharistični shod v Smartinu v Tuhinju

Po lepo uspelem evharističnem shodu v Kamniku, po krasno izvršenem prav takem shodu v Domžalah, se vrši v kamniški dekaniji v nedeljo dne 6. avgusta še tretje evharistično slavlje v Smartinu v Tuhinju za župnije Smartin, Sela, Zgornji Tuhinj, Spitalič, Molnik in Zlato polje. Šmarčani, vzradošeni nad tem, da je njihov kraj izbran za to prelepo slavlje, so storili kljub obilnemu delu, ki ga imajo prav tem času, vse, kar so mogli, da se bo slavnost izvršila kar mogoče slovesno. Slovesna sv. maša bo na prostem. Glavni evharistični govor bo imel kanonik g. dr. Mih. Opeka. Gospod dekan M. Rihar bo opravil sv. mašo, pri kateri pojo združeni cerkveni zbori. Gospod dekan govori tudi drugi evharistični govor. Slovesna procesija se bo pomikala ob vrsti mlajev proti Lazam. Daj Bog, da bi bil blagoslov tega slavlja za vso tuhinjsko dolino obilen.

Osmošolec Franc Lečnik, ki se je smrtno ponesrečil na škrlatici.

Majhna tableta

a presenetljiv učinek. Vendar Vam jamči hitro ozdravljenje glavobola in migrene samo pristna tableta. Ni Pyramidona brez Bayerjevega križa na zavitku in tableti.

V z. Jugela k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglaš je registr. pod S. br. 3483 od 31. V. 1933.

Ob 25letnici septemberskih dogodkov v Ptuj

Bilo je 13. septembra leta 1908., ko je bila vsa Slovenija razburjena zaradi dogodkov v Ptuj. Zapisnik občnega zbora ptujske moške družnice CMD z dne 10. februarja 1909, podpisan g. dr. Jurtele Frana kot predsednika in Skuhale Ferda kot zapisničarja, poroča o teh dogodkih sledeče:

...Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je sporazumno s ptujskimi Slovenci določilo, da se vrši dne 13. septembra 1908 v Ptuj velika skupščina naše šolske družbe. Nemci oziroma ptujski mestni očetje so to prireditve naenkrat proglasili za nekak atentat na »njihovo posestno stanje« ter so sklenili, da morajo »ta napad« na vsak način odbiti. V ta namen so zbornali skupaj nemškutarsko fakinažo iz Ptuja in sosednjih mest in trgov, ki je res Slovence na vse mogoče načine insultirala in napadala in to celo pod zaščito ptujske mestne policije, kateri je župan Ornič poklical še na pomoč v enakih slučajih že »izkušene« policiste iz Celja in drugod. Mi Slovenci bi naj iz teh dogodkov sprevideli, kje tiči naš pravi sovražnik ter bi naj vsi složno delovali na to, da postanemo na svoji zemlji sami gospodarji v vsakem oziru, da se v bodoče ne bode moglo na enak način proti nam postopati...

Vsa slovenska srca so bila razburjena in ogorčena radi nemške odnosno nemškutarske surovosti in so iskala zadoščenja, ki ga seveda ni bilo. Vsa mesta, trgi in vasi so bile na nogah, največji odmev pa so imeli dogodki v Ljubljani. »Izjavljamo,«

je pisal »Slovenski Narod« 14. septembra, »da se prične sedaj proti njim drugačen boj, da si bodo zapomnili, kdaj so tolovajsko napadali in ropali mirne Slovence v Ptuj.« Slovenska Ljubljana je odgovorila na ptujski napad. Za petek, dne 18. septembra sta sklicala dr. Triller in dr. Oražen protestni shod, ki je pokazal ves gnev napram avstrijskim mogočnikom. Bogate izkušnje in brezprimer-na žilavost na eni, in tenki čut za vsako tudi najmanjšo krivico na drugi strani, so vzdrževali iskro upornosti v tem značajnem in odločilnem trenutku. Slovenski narod je zopet dokazal, da so mu idealne in moralne vrednote več nego eventualne materialne ugodnosti; seveda so se tudi tu pokazali izdajalci slovenskega naroda po besedah pokojnega dr. Karla Trillerja: »...V naše narodno telo so se vseale pijavke, ki mu pijo srčno kri. Odrežimo te pijavke! Ko bodo te pokončane, bo ozdravljen na slovenskem telesu prisad, ki se imenuje nemškutarski Ptuj!«

Rodila se je slovenska narodna revolucija, ki je deset let pozneje prinesla in položila na oltar domovine zlato svobodo. In danes po petindvajsetih letih ptujskih dogodkov se spominjamo vseh onih, ki so žrtvovali svoje duševne in telesne sile za naše odrešenje. Da pa bo dobila naša misel vso svojo popolnost in svetost, se bo vršila v Ptuj v dneh 8., 9. in 10. septembra t. l. velika slovenska manifestacija, ki bo pokazala našo nezlomljivo zvestobo do domovine in idealov naših prednikov in nas samih.

Mladi kolporterji v Lešah pri Brezjah

Vsako soboto pride v Leše 30 izvodov »Slovenca«, ki jih mladi kolporterji hitro razpečajo. Za tako majhno vas, kot so Leše, je to nekaj izrednega. — Mladim raznašalcem vsa čast. Le tako naprej!

Visok gost v Preddvoru

V Preddvoru pri Kranju, tem krasnem kotičku in letovišču naše prelepe Gorenjske, je na letnem odmoru prevzvišeni g. nadškof dr. A. Bauer iz Zagreba in sicer v družinskem penzionatu gospe pl. Wurzbachove. Baje ostane tu 3 tedne. Visokemu gostu želimo, da bi se dobro počutil med nami in da bi si okrepil zdravje v čistem gorenjskem zraku.

Eksofčni gost tudi na Gorenjskem

Jesenice, 3. avgusta.

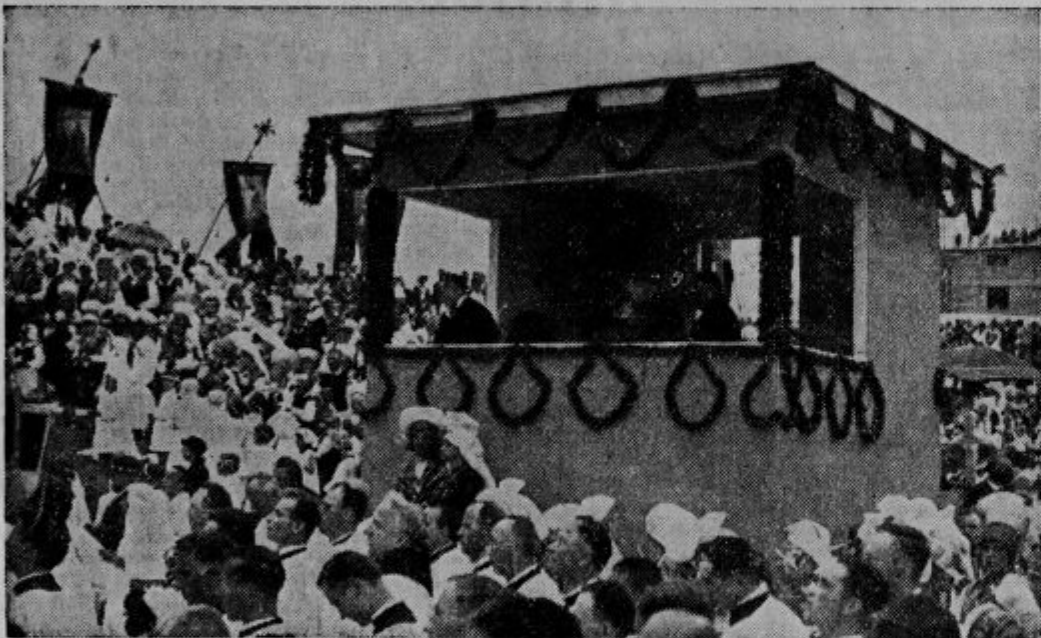
Po dobro uspehih predavanjih, ki jih je imel črnce Kola Ajaji v Ljubljani, Celju, Logatcu in drugih krajih, se je še podal na Gorenjsko, da tudi tu pokaže svojo umetnost. Predaval je v Kranju in v Trzinu, nato pa jo je mahnil na Jesenice, kjer je imel predavanje v Kino Radio. Predavanja na Jesenicah navadno niso dobro obiskovana v poletnem

čas, ko vse hiti v božjo naravo, a kljub temu se je zbralo okrog dvesto ljudi, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem zamorca. Na koncu je zapel nekaj originalnih pesmi Joruba plemena, za katere je žele obilno pohvalo. Najlepša pesem je bila nedvomno pesem o materi, ki se glasi v črnem jeziku takole:

I ja mi roti ni oguala
I ja mi ma še gbagba mi, ni
gba ti mo ti kuro ni odore, a mi
ko ri alafi ja sugbo ti.
O ba une oloru olodumare.
Ami jo, fi ugu rire, I ja mi
roti mi ni oguala ri.

Po uspelem večeru se je podal črnce, spremljan od trume otrok in od jeseniških esperantistov, v restavracijo Peklar, kjer nam je še marsikaj zanimivega povedal. Evropski niso nanj naredili dobrega vtisa. Z alkoholom da so zastupili njegov narod, zato on sam ne živi nobenih alkoholnih pijač.

Kola Ajaji bo še predaval v Radovljici v nedeljo dne 6. avgusta in v Kranjski gori v soboto dne 5. avgusta.

K nedeljski slovesnosti: Del narodnih noš na listovi strani oltarja na Stadionu. V loži kleče zastopniki vlade ministri gg. dr. Kramer, Pucelj, Srkulj in Matica.

Mladi mariborski harmonikarji na Bledu

V nedeljo, dne 6. t. m. nastopi v Zdraviliškem domu na Bledu 35 fantov in deklet, odličnih in izvrstnih harmonikarjev, med njimi tudi izredno nadarjeni Ravnikov Cedo, ki se je imenitno postavil že pri številnih sličnih prireditvah v Mariboru. Vsi bodo nastopili v narodnih nošah, fantje v škornjčkih, dekleta v avbah. Prireditve se vrši pod

protektoratom kraljeviča Andreja. Največ zaslug za to pristrčno prireditve mladih harmonikarjev, ki bodo igrali slovenske narodne pesmi, ima vrla posepešateljica te narodne godbene umetnosti in narodne pesmi sploh gospe dr. Zora Ravnikova, potem pa g. Šušteršič, ki je v vztrajnem vezbanju vzgojil mladi harmonikarski rod v pravne umetnike.

Smrtna nesreča

Beltinci, 3. avgusta.

Lastnik hotela »Krona« v Beltincih g. Zemljčič si je nabavil motorno kolo. Sicer je vozilo že dobro obvladal, pa se je pred nekaj dnevi vseeno smrtno ponesrečil. Peljal se je iz Beltince proti postaji. Kar sredi tepe ceste je začel delati krivulje in še par trenutkov, pa je obležal na cesti s počeno lobanjo in hudimi notranjimi poškodbami. Takoj so

ga prepeljali v bolnišnico v Murski Soboti, pa vsa komač je bila zaman.

Pokojnemu je najbrž na kolesu slabo postalo in je izgubil oblast nad krmilom. Ze predpoldne mu je bilo namreč slabo, pa se je vseeno hotel peljati na kolesu. Bil je star komaj 27 let. Bil je zelo priljubljen in pošten človek. Pred kratkim mu je zgorel tovorni avto. Zapuščena mlada žena in enega otroka. Bog mu daj večni pokoj, preostalim pa naša sožalje.

Ljubljanske vesti:

Vsem
narodnim društvom ljubljanskim

Ljubljana, 4. avg.

Letos poteka četrstoletje znamenitih septemskih dogodkov, ki so imeli svoj pričetek dne 13. septembra 1908 v Ptuj in priliki glavne skupne Društva sv. Cirila in Metoda in ki so vedli mimo krvavega 20. septembra 1908 v Ljubljani do najjačjega gibanja proti prodirajočemu pangermanizmu.

Septemski dogodki leta 1908. so povzročili in zapustili kar najgloblji sled v vsem našem narodnem življenju, bili so pričetek odkritega odpora proti tuji avstrijski vladavini.

Dolžni smo po preteku prvega četrstoletja, da se slovesneje spominjamo onih usodnih časov. Glavna skupščina Društva sv. Cirila in Metoda se vrši letos zopet v Ptuj in sicer dne 10. septembra 1933. Pri tej priliki so nameravane tudi velike na-

rodne manifestacije, pri katerih mora kar najhastneje sodelovati tudi Ljubljana.

Da pa te pomembne slovesnosti najdejo svoj poudarek tudi v našem mestu samem, je splošna zahteva naše narodne javnosti, ki se ji bo letos izpolnila dolgoletna želja, da dobi tudi vidni znak spominu septembrskim žrtvam. Zato je potrebno sodelovanje vseh naših narodnih organizacij, ki naj bi zbrale svoj poseben »Odbor za proslavo 25-letnice septemskih dogodkov«. V ta namen se vrši sestanek zastopnikov narodnih društev ljubljanskih in iz najbližje okolice v torek, dne 8. avgusta 1933 ob 6 zvečer v zbornici mestnega magistrata.

Prosimo vsa ona društva, ki hočejo sodelovati, da se pravočasno javijo podpisnemu akcijskemu odboru, pisarna DCM, Beethovnova ulica 2.

Akcijski odbor.

Kdo enkrat
uporabi

SHELLTOLX

ta ne
zahteva drugoObisk poljskih akademikov
v Ljubljani

Ljubljana, 4. avgusta.

Davi, z vlakom ob 5.53 je prišla v Ljubljano čez Maribor večja skupina poljskih akademikov, ki se bodo dalj čas mudili v Jugoslaviji. Med poljsko mladino je opaziti čimdalje večje zanimanje za južne Slovence, zlasti pa za naše morje. Tudi obisk te skupine je dokaz za to razveseljivo zanimanje. V skupini je bilo 36 akademkin in 13 akademikov. Do Maribora sta se jim odpeljala nasproti dva delegata »Društva prijateljev poljskega naroda« in »Pripravljalnega odbora poljsko-jugoslovanskega akademskega kluba«. V Mariboru je poljske goste pozdravil v imenu obeh organizacij gosp. Dušan Smoder, akademik iz Ljubljane.

Poljski akademiki položijo venec na Prešernov spomenik.

Na ljubljanskem glavnem kolodvoru je poljske akademike pozdravil predsednik »Društva prijateljev poljskega naroda« prof. dr. Mole, sporočajoč jim iskreno, bratsko dobrodošlico. V imenu gostov se je zahvalil za pozdrave g. Marjan Artensky iz Varšave, tajnik poljske akademike lige za Društvo narodov.

Po sprejemu na kolodvoru so poljski gostje odšli v hotel »Metropol«, kjer so se odpočili, ob 8 pa so si skupno ogledali mesto. Vodil jih je prof. dr. Mole. Ogledali so si univerzo, ilirski steber, magistrat, dalje zbirko Narodne galerije in druge zanimivosti Ljubljane. Ob pol 11 so pred Prešernovim spomenikom položili krasten venec rož in z molkom ene minute počastili Prešernov spomin.

Opoldne so imeli v Slamičevi restavraciji banket, ki so se ga udeležili tudi nekateri zastopniki tukajšnjih oblasti. Pri banketu se je bilo izrečenih več pristranih napitnic. Po banketu so se poljski gostje z avtobusom odpeljali na Bled, odkoder so se ob 6 zvečer vrnili. Jutri odpotujejo v Zagreb, od tam v Dalmacijo, iz Dalmacije v Sarajevo in od tam v Belgrad. Iz Belgrada odpotujejo poljski gostje brez Madjarske v svojo domovino.

Ljubim gostom, sinovom in hčeram velikega poljskega naroda, ki je slovanski, kakor je naš, želimo, naj bi se v naši zemlji počutili tako, kakor se v bratski zemlji morajo počutili!

Tračnic pričakujejo

Ljubljana, 4. avgusta.

Zgraditev krožne tramvajske proge in obnova stare proge zadeva letos na prav hude ovire. Skoraj je že kazalo, da bo vsa gradnja padla v vodo. Maloželjski družbi so namreč z gotovih strani stavljene prav hude ovire, ki jih le s težavo premaguje. Tako se je za mnogo časa zavlekla dobava novih tračnic, ki nikakor nečejo priti. Ovire so predvsem v vprašanju financiranja. Sedaj je stvar v toliko rešena, da bodo tračnice le prišle in sicer jih pričakujejo že jutri, oziroma pojutrišnjem.

Na Jegličevi cesti in deloma tudi na Masarykovi je že vse pripravljeno za tračnice. Dvornica na vsa spodnja dela in zgrajen temelj. Potrebno bo le položiti tračnice in jim montirati. Že jutri in prihodnje dni pa se prično izkopna dela na Masarykovi cesti od kolodvoru do Dunajske ceste, vendar pa se bodo ta dela vršila tako, da tramvajski promet ne bo tam tako dolgo oviran, dokler ne prično montirati tračnic.

Vse ovire, razno zavlačevanje in drugo pa je povzročilo, da se bomo Ljubljancem mogli kvečjemu šele okoli božiča — če ne bo preveč nagajalo vreme — voziti po krožni progi. Rečeno je bilo sicer, da bo krožna proga dograjena do no-

vembra, toda to so bili računi optimistov, ki so le premalo računali z ovirami. Sploh je bil ves načrt o financiranju proge, o načinu dela in podobno zasnovan malo preveč na široko in premalo fikšno. V tem so glavni vzroki sedanjih ovir. Izgubljenega pa je bilo pri tem mnogo dragocenejšega časa. Vendar pa se že zopet kažejo obrisi novih ovir, tako da bo treba še mnogo potov, intervencij in ukrepov, preden bo Ljubljani brez-pogojno zagotovljena zgradba krožne proge.

Zlatar Černe 75 letnik

Danes praznuje 75 letnico rojstva občesplošni ljubljanski zlatar in trgovec gosp. Ludovik Černe, ki ima že blizu pol stoletja svojo trgovino in delavnico v Wolfovi ulici 3. Gospod jubilar je bil rojen v Ljubljani 5. avg. 1858; iz srečnega zakona, ki ga je sklenil 1884, se je rodilo 13 otrok, od katerih žive še štiri, med temi g. Ludov. Černe ml., ki s svojim očetom sedaj vodi dobro uspevajočo trgovino zlatnine. Zaslužnemu jubilaru ki se je z lastno močjo povzpел od pomočnika do uglednega in splošno spoštovanega trgovca in obrtnika, častita tudi naš list in mu želi, da bi se še dolgo vrsto let tako čil in zdrav zabaval pri svoji ljubši zabavi — delu, kateremu je posvetil vse svoje življenje.

Kaj bo danes?

Kino Kodeljevo: »Plavi angel« (Emil Jannings). Ob 20.30.

ZOBOZDRAVNIK
DR. A. PRAUNSEIS
zopet redno ordinira.

⊙ Za turiste bo sv. maša v nedeljo ob 4.15 v kapeli Vojne zavarovalnice tik glavnega kolodvora.

⊙ »Beneški trojčki« v Rokodelskem domu. To duhovito komedijo, polno smeha, vesele razposajenosti in hudomušne nagajivosti uprizaro Kat. društvo rokod. pomočnikov v nedeljo ob pol 8 zvečer. Prireditev bo na vrtu, ob neugodnem vremenu pa v dvorani. Igra se ne bo ponavljala, zato pazite, da ne ostanete brez vstopnice. Nabavite si jo v predprodaji, ki se vrši v soboto od 6.—8. ure zvečer in v nedeljo od 10.—12. ure dop. v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

⊙ Fotografije prosimo! Vsi, ki so fotografirali svečanosti 1900 letnice odrešenja in biserne svete maše nadškofa dr. Jegliča, najlepše prosim, da mi pošljejo proti plačilu po tri osnutke vsake slike, ki je količjak dobra. — Dr. Krek Miha, odvetnik, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

⊙ Male denarja prihaja. Blagajna mestne občine kaže zadnje čase prav občutno osek, kakaj razpoložljiva gotovina stalno usiha. Ne samo da padajo dohodki od užitnine trošarine in drugih posrednih davkov, izostajajo tudi dohodki iz neposrednih davkov, to je zlasti iz doklad, ki so bile letos v proračunu prenikno odmerjene — 40% v primeri s 60% predlanskega leta — padajo tudi dohodki iz vodarine, gostišnine in drugih podobnih davščin. Na mestni občini so nevoljni na hišne posestnike in trdijo, da so hišni posestniki te davšnine že pobrali od najemnikov z najemnino, niso pa jih odrajtali mestni blagajni. Na ta način bi bili ljubljanski hišni posestniki dolžni mestni blagajni na zaostalih davkih več milijončkov, celo do 7 milijonov. Kakor čujemo, pripravljamo na mestni občini nekakšno akcijo, ki naj bi spremenila hišne posestnike, da bi nekoliko bolj pridno plačevali dolžne davšnine.

⊙ Dnes ob pol 6 popoldne se prične na kopalšču na Ljubljani »cvetlični korzo«. Vsi, ki imate čolne, prijavite se za tekmovalce pri »cvetličnem korzu« in pri »beneškani noči«. Prijave sprejema kopalška blagajna na Ljubljani. Nagrade dobe po trije najlepše okrašeni in trije najlepše razsvetljeni čolni. Začetek tekmovalca razsvetljenih čolnov je ob pol 9 zvečer. Od 5 dalje bo igrala na kopalšču kopalška godba.

⊙ Razpored zgradinarje za leto 1933 bo v smislu čl. 131 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 razgrnjen na javni vpogled davčnim zavezanecem pri tukajšnji davčni upravi, Ljubljana, Vodnikov trg 5-I, soba št. 3, od dne 7. avgusta do vstetega 14. avg. 1933. O ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku bodo davčni zavezaneci posebe obveščeni s plačilnimi nalogi, proti katerim bodo imeli pravico pritožbe. — Šef davčne uprave.

⊙ Napad z nožem. V bolnišnico so pripeljali hudo ranjenega 26-letnega delavca Albina Drolca s Celovške ceste 28. Drolca je v noči na večer nekdo napadel in mu z nožem prebodel hrbet. Drolceve poškodbe so prav težke in nevarne. Napadalec je že izsleden.

⊙ Nesreča otroka. Iz Krtine so v ljubljansko bolnišnico pripeljali 5-letnega Andreja Majdiča, hišarjevega sina. Dečku je po nesreči padla na desno nogo trga za gramoz in mu jo zlomila v kolenu.

⊙ Nočno službo imajo ledarne: Mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24 in dr. Kmet, Dunajska c. 41.

⊙ Konj odgriznil nos. Huda in nenavada nesreča se je pripetila večer jutraj v Dravljah 17-letnemu brezposelnemu pekovskemu vajencu Ivanu Ogelsku. Ogelske se je vrtil okoli Nemečkovega vrtljaka v Dravljah ter se preveč približal lastni-

Zadnja poročila

Kaj se godi v Nemčiji

Protikomunistična akcija

Berlin, 4. avgusta. tg. Listi poročajo, da je tajna policija v zadnjem času v Berlinu storila potrebne korake za pobjanje ilegalne komunistične agitacije. Tajna državna policija je skupno z napadalnimi oddelki začela energično in sistematično akcijo proti razširjevalcem komunističnih letakov. Prefekt berlinske policije je dal policijskim organom novo naredbu, da postopajo še brezobzirneje kakor do sedaj proti komunistom in da po potrebi rabijo tudi strelno orožje, da s tem preprečijo vsak komunistični poskus propagande proti novemu režimu. Preteklo noč so napadali oddelki v zvezi s policijo aretirali veliko število komunistov, ki so razdajali letake. Eden izmed aretiranih, ki je policiji znan kot komunistični agitator, je bil začasno zaprt v lokalni napadalnega oddelka. V neopaznem trenutku pa je skozi okno skočil na ulico in ostal na mestu mrtve.

Pariz, 4. avg. tg. »Temps« javlja, da je nemška protifašistična tajna zveza poslala Hitlerju priporočeno pismo, v katerem ga pozivlja, da takoj

vpostavi narodno suverenost in potem weimarsko ustavo, dokler se ne proglasi druga ustava, in da se končno zopet uvede strankarski sistem, to je sistem vlade in opozicije, ter da se v dveh mesecih izvedejo nove volitve. Če do 31. avgusta ne bo izšla odločitev v tej smeri, bodo Hitler in vsi narodnosocialistični voditelji proglašeni za »vogelfreie«, to je, da jih bo smel vsakdo ubiti. Pismo se konča z besedami: »Mi se ne šaljimo!«

Dunaj, 4. avg. tg. Danes dopoldne so aretirali glavnega urednika »Germaniec« Riedla in obsodili na 14 dni zapore. Prijeti je bilo še nekoliko drugih nemških časnikov.

Dunaj, 4. avg. tg. Zveza narodov je pozvala znanega profesorja Kelsena, ki je bil na vseučilišču v Kölnu, da prevzame stolico državnega prava v Zenevi. Kelsen je sprejel povabilo in se bo jeseni odpeljal v Zenevo. Obenem se javlja, da je bilo do sedaj izgnanih iz Nemčije ravno 700 vseučiliških profesorjev.

Novi zakon o tisku

Berlin, 4. avgusta. I. Pravosodni minister pripravlja nov zakon o tisku, v katerem bodo določbe, ki bodo prepovedovale Židom lastništvo posameznih listov. Židje tudi ne bodo smeli biti člani časnikarskega društva.

Rekord študenta Schmidta

Königsberg, 4. avgusta. tg. Študent Schmidt je zvečer še vedno letal na svojem brezmotornem letalu in je s tem zvišal dosedanjí svetovni rekord za 12 ur. Schmidt hoče ostati v zraku, dokler mu bodo pustile vremenske prilike, hrana in telesne moči. Zvezo med njim in zemljo vzdržujejo njegovi pomagači ponoči z ognjem, podnevi pa z rjuhami, tako da Schmidt vedno lahko najde smer svojega poleta. Let pa v krogu s premerom šestih kilometrov. S seboj ima samo nekoliko sandwichev in nekoliko steklenic vode.

Strassburg se je pomiril

Strasbourg, 4. avg. tg. Po sročnih krvavih dogodkih je potekel današnji dan popolnoma mirno. Policija ima mnogo ranjenih od sročnih spopadov. Vse rane pa so bile prizadete z noži. Uradno se javlja, da sročnih nemirov niso po-

vzročili stavkarji, temveč sodrga zločinske tolpe. Veliko ljudi je bilo aretiranih.

Inflacija se je ponesrečila?

Washington, 4. avg. tg. Od početka tega tedna se kaže vedno več znakov, da bo ameriška vlada s temelja spremenila svoje stališče v vprašanje inflacije. Dasi o tem še ni službenih izjav, se vendar smatra za gotovo, da bo Roosevelt končno opustil svoj namen, da bi s finančno-političnimi odredbami dosegel zvišanje cen blaga. Dasi inflacijski krogi še vedno vršijo veliko agitacijo za inflacijo, se vendar ne misli, da bo cena dolarja padala še dalje. Vendar je končna stabilizacija dolarja še daljna bodočnost. Značilno je, da se federalna rezervna banka ne poslužuje več svoje pravice, da bi nadalje kupovala državne bonove v skupni vrednosti 25 milj. dolarjev na teden. Tako je pretekli teden nakupila blagajniških bonov samo za 10 milj. dolarjev. Iz tega se lahko sklepa, da bo Amerika opustila inflacijski kurz.

Balbo

Rim, 4. avg. tg. General Balbo je izjavil, da se je končno odločil za polet v južni smeri, in sicer vsekakor pred 10. avgustom.

Maribor

⊙ Kaj pa mlekarška zadruga? Mnogo se je lani pisalo in govorilo o mlekarški zadrugi v Mariboru. Vsa mariborska okolica je stavila v omenjeno akcijo velike nade. In nenadoma je vse zaspalo ter se še do danes ni zganilo. Kje je tukaj krivda, ali na organizatorjih ali na premajhnem razumevanju, ki so ga pokazali merodajni krogi za njihova prizadevanja?

⊙ Tudi v Mariboru so čutili potres. Močan potres, ki je vzdramil Zagrebčane v četrtek zjutraj okoli 3 iz spanja, se je čutil celo v Mariboru. Bil pa je tako slab, da so čutili samo nekateri. Čulo se je daljno bobnenje ter so zgrihali viseči predmeti.

⊙ Vinogradi so si opomogli. Kakor zatrjujejo vinarski strokovnjaki, so si vinogradi v juliju znatno opomogli ter bo boljša letina, kakor se je skrajja pričakovalo. Trta je sicer v razvoju znatno zaostala, toda lepa jesen še lahko vse popravi. Tudi grozdni bolezni ni dosti opaziti. Kljub temu bo pa pridelek znatno manjši kakor lansko leto.

⊙ Drevi rokoborbi. Na unionski verandi, kjer so se vršile rokoborbe profesionalov, se pričnejo drevi ob 20 tekmovalca za amatersko prvenstvo Slovenije v grško-rimski rokoborbi. Za tekme vlada v Mariboru splošno zanimanje. Nastopijo najboljši rokoborci SK Maratona, ki letošnje prvenstvo prireja, SK Železnica in ljubljanske Ilirije, ki je prijavila 15 svojih rokoborcev. Tekme se bodo jutri zvečer istotam nadaljevale.

⊙ Sv. Boltenk na Pohorju. O tej krasni pohorski postojanki je izšla te dni lepo opremljena knjižica, ki jo je spisal dr. O. Reiser, poslovenil pa jo je odlični mariborski javni delavec prof. dr. Fran Mišič. Knjižica vsebuje mnogo dragocenih zgodovinskih in topografskih podatkov o tej edinstveno zanimivi postojanki, ki bo za slučaj, da se zgradi žična železnica na Pohorje, pridobila kot vrhinja postaja na pomenu in privlačnosti.

⊙ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden do vključno 13. t. m. Savostova — Magdalenska lekarna.

⊙ Konec v valovih Drave. Pred dnevi smo poročali, da je 50-letni posestnik Jože Grmek iz Rošpoha, neznano kam izginil. Pri Zlatotliču je sedaj naplavila Drava truplo moškega utopljenca, v katerem so spoznali Grmeka, posestnika pri Sv. Janžu na Dravskem polju, kjer so ga pokopali.

⊙ Podlegel. Včeraj je umrl v bolnišnici 65-letni delavec Franc Gergarmas iz Podove pri Račah, ki je postal žrtev žalostnega dejanja, o katerem smo pred dnevi že poročali. Vtknil si je v usta eksplozivno patrono ter jo zažgal. Naboju mu je razbil in razmesaril ves obraz. V bolnišnici so se sicer trudili, da bi mu rešili življenje, pa so bila prizadevanja zaman. Pokopali ga bodo danes popoldne ob pol 4 na pobežkem kopalšču.

⊙ Nov transformator. Te dni so pričeli s pripravljalnimi deli za zgradbo novega transformatorja, ki ga postavi mestno električno podjetje v betnavskem gozdu. Novi transformator bo da-

Žalec

Cerkveno petje. Po kratkih prestedkih sta se ustanovila dva mešana cerkvena pevski zbora. Prvi s 25 pevci, ki so vsi iz vasi Ložnice in Vrba poučuje g. kaplan Ledinek Makso, kaplan, drugi pa sestavljen iz nekaterih prejšnjih pevcev, pomnožen z žalsko mladino vodi g. organist Zupane. Pozdraviti je ta napredek posebno v Žalcu, kjer za cerkveno petje ni bilo nikdar toliko zanimanja in bi bilo žeteli, da bi ta navdušenost ne bila le začasna, temveč naj bi trajala delj časa, kar bi bilo le v korist cerkvenemu petju.

Smrtina nesreča v gozdu. Pri spuščanju drv v Mrzlici se je v četrtek, dne 3. t. m. smrtno ponesrečil 65-letni prevzittkar Franc Košenina iz Šešč pri Sv. Pavlu pri Preboldu. Hlod je priletel vanj in ga je zbil od sebe, pri tem je zadobil smrtno nevarno rano na glavi. Pri prenosu proti domu je umrl na posledicah zadobljenih udarcev.

Nemški teater v Kamniku

Kamnik, 4. avgusta.

Ob 800 letnici Kamnika, ki jo bomo z veliko slovesnostjo praznovali v letu 1927, bo slavnostni govornik o današnji dobi povedal naslednje ugotovitve iz splošne kronike: Ob 50 letnici prvega slovenskega pevškega društva kamniške »Lira« se je z največjim ponosom lahko ugotovilo njeno vsestransko plodonosno delovanje na narodno-kulturnem polju. Že takoj ob svoji ustanovitvi je »Lira« zmagala v borbi proti nemčurkemu Lesevereinu, ki je ob navdušenju za slovensko petje in gledališče popolnoma propadel in se razšel. Do konca svetovne vojne je »Lira« ponosno dvigala prapor narodne zavesti in vodila uspešno borbo proti nemstvu. Se celo v Domžalah, ki so bile največja in najnevarnejša nemška trdnjava na deželi, je uspešno posegla v nacionalno borbo. V splošnem lahko ugotovimo, da je bil Kamnik vedno v prvi vrsti naših najbolj nacionalno zavednih mest, ki so vodila nergično borbo proti nemstvu. In po prevratu! S kako velikim navdušenjem je v Kamniku neovirano vzcvetelo kulturno in narodno delovanje! V Citalnici in Kamniškem domu so se vrstile igre za igranje, vedno polno obiskane in odobravanje. Akademije, koncerti in telovadni nastopi so prav tako želi vedno velik uspeh. Kamniški dom je bil z raznimi akademijami in s svojimi pogostimi skioptičnimi predavanji kot nekaka majhna ljudska univerza, katero so posejali meščani in okoliško kmečko in delavsko prebivalstvo. V petnajstem letu narodne svobode pa je nastal v tem oziru žalosten preobrat. Koncerti »Lira« so privlačili komaj po 60 poslušalcev, Citalnica se je omejila na dve gledališki predstavi na leto in še ti nista bili posebno obiskani. Kamniški dom pa je bil zaprt. Vse društveno delovanje je tako skoro zaspalo in na njegovih razvalinah se

je bohotno vgnezdil nemški teater v obliki zvočnega kina. Mesto narodnega petja in iger, mesto poučnih skioptičnih predavanj in akademij, so se Kamničani navduševali ob hitlerjevskih paradah in rožljanju meča oholega nemstva, proti kateremu so se borili dolga desetletja. Komaj smo mlajše generacije odtujili nemškemu vplivu in jih navdušili za sveto narodno stvar, pa smo jim zopet v lastni svobodni državi pričeli vsiljevati nemškega duha. Pozabili smo, da je še neizpolnjen cilj nemstva, priti preko Slovencev do Jadranskega morja. In takrat smo jim sami pomagali graditi most. Nemčurji, katerim je po prevratu padel greben, so pričeli zopet dvigati glavo, in nemški šlagerji iz tinfilmov so pričeli izpodrivati našo narodno pesem. Žalostno so zmajevali z glavo iskreni rodoljubi, ko so videli, kako se zlasti mladina navdušuje ob nemških tinfilmih, ki so polni mrzine in zasramovanja do Slovanov. Naš delavec in kmet, ki je vedno stebel naroda in je z veseljem in navdušenjem prihajal v kulturne hrame, podpiral prireditve in črpal v njih koristni pouk, je ostal pred negotovo odločitvijo. Na eni strani je Citalnica omejila svoje prireditve, Kamniški dom pa je bil zaprt, na drugi strani pa se je slovesno vabilo vsa nacionalna javnost na otvoritev nemškega teatra. In ta je vzpričo naštetih dejstev moral uspevati, saj ljudje vedno iščejo zabave in pouka. Ker tega niso našli v narodnih prosvetnih hramih, so se zatekli v nemški teater. Tako smo torej v 15. letu naše narodne svobode delali za utrditve narodne misli in za duhovni napredek naroda. In zgodovina je ohranila tudi imena onih, ki so k temu največ pripomogli. Tako bo obsodba današnje časa takrat, ko bomo praznovali 800-letnico ustanovitve mesta Kamnika. Če bi takrat živeli in elišali to obsodbo, bi nas bilo prav gotovo sram, danes pa nas očitno ni.

Velik požar v Mokronogu

Mokronog, 4. avgusta.

Včeraj ob 23.20 so nas zbudili klici zvonov in pa tuljenje tovarniške sirene. Gorelo je v Mokronogu pod goro, kjer ima g. Kolenc velik kozolec in pa skladišče za oglje. Najbrž je zažgala hudobna roka. Pogorelo je vse. Skode je do 100.000 dinarjev. Sreča je, da ni bilo vetra, ker drugače bi gotovo pogorelo tudi hiše na gori. Gasilci so se omejili samo na obrambo blizu stoečih poslopij. V eni uri je bila katastrofa končana.

Medveda sta srečali

Gospodični F. J. in M. Š. učiteljici iz Predjavorja pri Kranju, sta napravili turo na Storžič. Nazaj grede sta v takozvanem »Hudičevem borštu« blizu malega Grintovca, naleteli na medveda, ki je bil obrnjen od njih. Mreina je strašno zarjavela. V bližini sta videli tudi napol raztrgano ovco. Stekli sta čez drn in strn in prestrašeni pribežali v Predjvor, pripovedujoč o nenavadnem srečanju z medvedom. Tudi drugi ljudje pripovedujejo, da so že videli medveda v koprskih gozdovih in da je že veliko ovc raztrgal kmetom. Baie ga štiti lovski zakon kot redko žival v naših gozdovih, zato pravijo, da se ga ne sme streljati. Kljub temu ne bi privoščili turistom srečanja s takim prijateljem.

Koledar

Sobota 5. avgusta: Marija Dev. Snežnica; Ožbolt, kralj.

PRI OMOTICI, SLABOSTI, BLJUVANJU

razgalite prsa, nadrgnite ista z volneno, v »ALGI« namočeno ruto, dalje čelo, senca, nosnice in tilnik, nato dobro vdihavajte »ALGO« iz steklenice ali z rutice. Počutek svežine Vas bo takoj okrepil.

»ALGA« se dobiva povsod 1 steklenica Din 14.—

Ostale vesti

— Aljažev klub obvešča, da bo v nedeljo služba božja v sledečih planinskih kapelah: na Kredarici ob 8, v Vratih ob 10, na Kofcah ob 10, v planinskih kapeli v Ljubljani t. j. v palači Vzajemne zavarovalnice ob 4.15.

— Župne urade in vse prodajalce izkaznic in znakov vljudno prosimo, da nam do prihodnje sobote t. j. do 12. t. m. blagovolijo poslati denar.

— Za drugo višarsko romanje ne moremo več sprejeti priglasencev, ker moramo izročiti seznam in imenik pristojni oblasti v odobritev.

— Podružnica SPD v Kranjski gori proslavi 30-letnico svojega obstoja s slovesno otvoritvijo nove koč v Krnici, v nedeljo dne 6. avgusta 1933. Dopoldanski spored: 1. točno ob pol 11 sv. maša pri koč; poje pevsko in glasbeno društvo »Cecilijska«; 2. blagoslovitev in otvoritev koč; 3. govori; 4. petje kranjskogorskega Sokoleškega pevškega zbora. Poje planinske pesmi. — Popoldne: Prosta planška zabava, pri kateri sodelujejo: župnijska godba z Jesenic; pevsko in glasbeno društvo »Cecilijska« in Sokolski pevski zbor iz Kranjske gore. — K tej proslavi najpristrčneje vabi vse brez razlike — odbor.

— Povratek letošnjih ameriških izletnikov. V četrtek dne 10. avgusta nas zapusti g. Avgust Kollander, znani slovenski zastopnik v Clevelandu, ki je pripeljal letošnje poletje največjo skupino ameriških izletnikov po Francoski progji Havre-Newyork, v domovino na obisk. Vkrca se bo v Le Havre na najnovejšo francosko motorno veleladjo »Champplain«. Ključke ga nujni posli po tako kratkem bivanju v domovini, zopet na njegovo službeno mesto v Cleveland. Ameriški izletniki, ki jih je sam vodil iz Amerike, se povrno šele z luksuznim francoskim ekspres-parnikom »Ile de France«, ter bo odpotovala prva skupina iz Ljubljane 7. avgusta in druga 26. avgusta. Naj omenimo tudi, da se z prvo skupino povrne po triletnem študiju kot novomašnik g. pater Vianney J. Trinko. Vsem želimo srečno pot in obiščite nas zopet kmalu. Domovina »Vas bo sprejela z odprtimi rokami. — Kdor želi osebno govoriti z g. Kollandrom, naj se zgleda 8. ali 9. avg. v pisarni Francoske linije, Masarykova cesta 14, palača »Grafika«.

— Izlet s posebnim vlakom v Salzburg in München priredi »Putnik« v času od 19. do 25. avgusta t. l. Odhod iz Ljubljane v nedeljo, 20. avgusta ob 2.30 po noči čez Beljak, Badgastein, Schwarzach, St. Veit. Prihod v Salzburg ob 10, po zajutruku ogled znamenitosti mesta. Popoldne avtobusni izlet na Gaisberg, zvečer predstava »Slehernek« pred stolno cerkvijo. Po večerji odhod v München. V ponedeljek, 21. avgusta ogled znamenitosti mesta pod strokovnim vodstvom. Zvečer obisk pivovarne Hofbräu. V torek, 22. avgusta prosto. V sredo, 23. avg. izlet v okolico Münchena, po izbiri. Četrtek, 24. avg. odhod iz Münchena ob 7.45, iz Salzburga s posebnim vlakom ob 9.50 v Badga-

stein, kjer je ogled kopališča. Prihod v Ljubljano ob 20. Cene vožnje: Ljubljana—Salzburg in nazaj III. razr. Din 300, II. razr. Din 450. Ljubljana—München in nazaj III. razr. Din 490, II. razr. Din 660. Cena celokupne oskrbe, prenočišča in prehrane v Salzburgu in Münchenu Din 1100. Izletniki, ki ostanejo v Salzburgu plačajo Din 880 za osebje. Prijave sprejema »Putnik« v Ljubljani za nebotičnikom do 10. avgusta t. l. Zahtevajte programe. Za ta izlet je dovoljen kolektivni potni list, vendar mora vsak izletnik ob prijavi predložiti potrdilo dotične policijske uprave, da ni nobenega zadržka, da se vpiše v ta skupni potni list, dalje je treba predložiti potrdilo o plačanih davkih in tri fotografije. Stroški kolektivnega potnega lista in vizuma so Din 30. Radio naročniki imajo na vozne cene Din 25 popusta.

— Pri motenjih v želodcu in črevih, bolečinah v trebuhu, razdraženosti, nervoznosti, omotici, težkem snu, splošnem slabopočutju, zmanjšani moči za delo se doseže olajšanje z dnevno čašo naravne »Franz-Josef« grenčice. Sloviti zdravniki hvalijo izborni lekovitost, ki jo nudi »Franz-Josef« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo posebno polnokrvnim, korpulentnim ljudem, trpečim na protinu in hemeroidih.

— Strokovna organizacija natakarev in hotelskih kuharjev za Dravsko banovino je otvorila lastno društveno pisarno v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26, kamor naj se interesi obračajo pisмено in osebno. — Predsednik.

— Usodne posledice prepira. V Čelopeku blizu Tetova sta delala na polju Džemal Ajrunović in njegov 19 letni sin Ibris, na sosednji njivi pa Šaban Zumberović. Oče in sin sta se sprla s Šabanom zaradi vode in sin je navalil na Šabana s sekirjo. Ta se je pa k sreči snela in Šabac je ostal nepoškodovan. V naslednjem trenutku je oče potegnil samokres in začel streljati. Zadel pa je po nesreči svojega sina naravnost v srce. Ena krogla je lahko ranila tudi Šabana, ki je pograbil motiko in ubil Ajrunovića. Tako sta na polju obležala mrtva oče in sin.

— Učiteljsko mesto za splošno mizarstvo. Na Državni tehniški srednji šoli v Ljubljani potrebuje novega strokovnega (obrtnega) učitelja za splošno mizarstvo event. tudi za modelno mizarstvo. Reflektanti za to službo, absolventi tukajšnje mizarske delovodske ali druge sorodne šole, naj se do 12. t. m. oglašijo pri direktorju Državne tehniške srednje šole v Ljubljani. Uradne ure ob delavnih dneh od 9 do 10.

— Nabava življenjskih potrebščin. Državna bolnišnica v Ljubljani razpisuje za nabavo potrebščin v času od 1. oktobra t. l. do 31. marca 1934 ofertalne licitacije, ki se bodo vršile vsakokrat ob enajstih v pisarni upravnika in sicer prva dne 4. septembra t. l. za meso, druga dne 5. septembra za mleko in mlečne izdelke ter moko in mlevske izdelke in tretja dne 6. septembra za špecerijo in hišne potrebščine.

— Prodaja mehkega lesa. Ravateljstvo za šume v Ljubljani bo prodalo na prvi pisarni licitaciji približno 14.500 plms mehkega - tehničnega lesa, izdelanega v režiji v področju šumske uprave na Bledu. Drazba se bo vršila dne 1. septembra t. l. ob 11 v Ljubljani, Bleiweisova cesta 1.

— Veselite se! Potrpite še do jutri in zvedeli boste, česa se veselite že ves čas. Vaše potrpljenje bo bogato nagrajeno.

— Zel in plevel. Slovar naravnega zdravilstva spisal F. Magister (Ali kako se zdraviš z naravnimi sredstvi — zdravilnimi rožami, soncem, zrakom in vodo). Cena Din 50, vezano Din 75. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Življenje je dar božji in zdravje tudi. Če varuješ zdravlje, kar je dolžnost vsakega — varuješ svoje življenje. Človek, ki še ni bil nikdar opasno bolan, ta ne zna ceniti svojega zdravlja. Seveda pokličemo pri resnih obolenjih izkušnega zdravnika in se točno držimo njegovih navodil. Pri lažjih obolenjih pa se poslužimo zdravilne moči sonca, zraka, vode in zdravilnih rož, ki so predragocena lekarna Stvarnika, ki je vsakomur zastopal odprta. Zgoraj imenovana knjiga, ki jo je spisal izkušen mož, opisuje vsa domača zdravilna zelišča ter razna domača zdravila v abecednem redu. Prav tako v abecednem redu navedena imena raznih bolezni in tudi navodila, kako se zdraviš v enem ali drugem slučaju. Knjige Zel in plevel tega domačega zdravnika ne sme pogrešati nobena hiša.

— Nosečim ženam in mladim materam priporočamo naravno »Franz-Josef« grenčico do urednega delovanja želodca in črev.

— Pri slabosti je naravna »Franz-Josef« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

Kamnik

Rastava kaktej. Kakor obleke, tako so od časa do časa v modi tudi razne vrste cvetlic. Zadnja leta so prišle posebno v modo kakteje, ki jih zdaj goje kar na debelo. Kamnik seveda v tem oziru ne sme zaostati in ljubitelji kaktej so celo organizirali razstavo teh cvetlic, ki bo v soboto, nedeljo in ponedeljek v prvem nadstropju osnovne šole. Razstavili bodo gojitelji kaktej iz vsega kamniškega okraja, poleg tega pa tudi več vrtnarjev.

Pozor na vlak! Železniška uprava je pred kratkim postavila na vseh križiščih, ob cestah in pešpotih ob kamniški progji nova svarilna znamenja, z daleč vidnimi črno-belimi križi. Zaradi pospešene hitrosti vlaka in pogostih zvez na kamniški progji je bilo to prav na mestu. Velika pozornost, ki jo železniška uprava posveča doslej tako zapostavljeni kamniški progji, je pač vse hvale vredna.

Križišče cest Radomlje—Mengeš in Kamnik—Ljubljana v Jaršah je že zdavnaj urejeno. Ovinek je odpadel, vendar pa je novi del ceste posut s tako grobim in debelim gramozom, da se ga vsak avtomobilist in voznik raje izogne. Samo par samokolnic drobnega ilovnatga peska bi bilo treba, pa bi izboljšanje ceste doseglo svoj namen.

Jesenice

Športne prireditve. V »Slovenca« smo pred par tedni poročali o športu na Jesenicah, ko je novi športni klub »Gorenjec« odnesel kar tri uspehe. Danes v soboto in jutri v nedeljo pa bodo Jesenice zopet v znamenju športa. Vrše se prijaletske tekme med Gorenjem in Bratstvom, v nedeljo pa pride na Jesenice Primorje. Športa željni Jeseničani bodo torej zopet prišli na svoj račun. Pri prireditvi bo sodelovala tudi godba. Tudi štafete in hazene ne bo manjkalo.

Kolesarji pozor! Zadnje dni so bili na Jesenicah in v okolici namenjani in kaznovani kolesarji radi nepravilne vožnje in prestopka cestnopolicijskega reda. V interesu vsakega posameznega vozača je, da se strogo ravna po predpisih in vozi na skrajni desni ter v intervalih za drugimi kolesarji. Varnostni organi strogo pazijo na sleherni prestopok in red na cesti. Po točki zvoniti pa je tudi tu prepozno in denarna kazen je za vsakega zelo občutna. Prav radi nepravilne vožnje sta pri Spodnjih Gorjah trčila dva avtomobila vkup. Ponesrečenec sicer ni bilo, pač pa sta močno poškodovana avtomobila.

Moste pri Ljubljani

Kdo trga lepake? Ugotoviti moramo to-le: Na procelje cerkve Karmelskega samostana na Selu je pritril akcijski odbor za jubilejno proslavo dne 30. julija trikrat zaporedoma troje velikih letakov s sporedom, zadnjega na cerkvena vrata. A tri noči zaporedoma so izginili ti letaki brez sledu. Ne da bi z daljšimi opazkami povedali kaj več, vprašamo samo: Kakšna »kultura« je to? Ali je to tolikanj hvalisana »naprednost«?

Miru hočemo in redaj! Pritožujete se sicer — gotovo opravičeno — tudi Ljubljanci, da vam razni kalilec nočnega miru kratijo čas počitka z vpitjem in avtomobilisti z vsem šundrom, kolikor ga je zmorejo. Kakšen je šele včasih hrup v naši predmestni občini, kjer vlada v tem pogledu le premalo omejena svoboda. Imamo menda posebno pivsko-pevsko družbo, ki prireja v poznih nočih, a še rajši v zgodnjih jutranjih urah svoje do skrajnosti neubrane »koncertne turneje« po Zaloški cesti od Most do Sela. Preveč krivice bi delali slovenski pesmi, ako bi dejali onim, ki se derejo, da pojejo. — Najrajši se ustavljajo kričavi vpitji ob Karmelskem samostanu na Selu — ali mar namenoma? —, da motijo tihi samostanski mir. Potem pa avtomobilisti! Zgodilo se je ne samo enkrat, da je drvel tam mimo ob polnočnih urah isti avtomobil po petkrat v najkrajših predsedkih in izpuščal vse divje vrvežanje prav tam — med karmelsko cerkvijo in banovinsko žrebčarno, kjer je cesta najožja. Morda tudi to namenoma? Mar nimajo poleg drugih prebivalcev tudi častite redovnice popolne pravice do nekaj tistih ur nočnega počitka, kolikor jih ne porabijo za nočne molitve — tudi za neizpreobrnjene grešnike? — Naj se spomnimo ob tej priliki še kolesarjev. Nobena sila — niti novi cestni policijski red jih ne more prirediti do tega, da bi ne vozili tik ob zidu in po hodnikih za hrbiti pešcev. Kaj naj počnemo proti tej nadlogi? Skoraj bo — samopomoč najučinkovitejše sredstvo.

Ptuj

Podružnica »Slovenca« v Panonski ulici 5 sprejema naročnike in vsa oglasna naročila ter daje vsa tozadevna pojasnila.

Strašna nevihta, ki je razsajala pretekli ponedeljek, je napravila v ptujski okolici veliko škodo. To se vidi šele sedaj. Posebno koroza, ki se je letos prav lepo razvijala, leži pobita na tleh, nič boljše ni z ajdo, silni vodni naval jo je zasipal z zemljo, da se sploh ne da razločiti, kje je bila posejana. Ista usoda je zadela tudi krompir. Po šumah ni nič boljše, drevesa so izravana ali polomljena. Veliko škodo so napravili tudi hudourniki. Ljudstvo je obupano, posebno ono, ki jim je strašno neurje že lansko leto uničilo vse poljske pridelke. Nujno potrebno je, da se tem revežem priskoči na pomoč.

Poskus samoumora. Življenje si je hotela vzeti 34-letna Ana S., žena posestnika iz Gajevcev. Izpila je precejšnjo količino octove kisline. V groznih bolečinah zvijajočo, so jo prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer so ji rešili življenje, tako, da je že iz nevarnosti.

Sv. Ana v Slov. goricah

Dne 26. julija 1933, na dan župniške patrone sv. Ane sta bila tukaj slovesno blagoslovljena dva nova zvonova, ki ju je vtila zvonolivarna Zvonoglas v Mariboru. Zvonovima je šlo naproti 34 konjenikov, 52 kolesarjev, botri in botre ter 7 voz belo oblečenih deklet. Pridružila se je tudi godba. Med slovesnim zvonjenjem, streljanjem, navdušenim petjem sta bila zvonova v terek ob 7. uri pripeljana na okrašenih vozovih na prijazen hrib sv. Ane, kjer ju je pričakovala velika množica vernih župljanov. Po pozdravu domačega gospoda župnika je g. stolni dekan dr. Maks Vraber imel v zahvalo večernice, drugi dan ob 9 pa je slovesno blagoslovil oba nova zvonova in imel lepo pridigo in sv. mašo. Slovesnosti se je udeležilo veliko ljudi in 18 duhovnikov. Vsa slovesnost je bila krasna manifestacija verske zavesti in vse se je lepo izvršilo. Veliki zvon D tehta 1547 kg, drugi F pa 765 kg. Oba nova zvonova se s prejšnjimi lepo strinjata v lepo donečim mehkom mol-tonu. Nebeški mir naj vsaki čas — Zvonov naznanja mili glas!

Sr. Anton. Umrl je vrl krščanski mož in slovenski gospodar Vinko Par iz Cogetinec. Radi svojega poštenja in odkritosti so ga vsi spoštovali. Dne 29. uljija smo ga pospremili na njegovji poslednji poti. Bodi blagemu pokojniku lahka antonjevska zemljica, preostlim domačim naše iskreno

Slovenjgradec

Smrtna kosa. Po kratki mučni bolezni je v tuk. javni bolnišnici umrl 32-letni ključavničarski pomočnik Franc Gostenčnik, sin gostilničarke v Narodnem domu. Pokojni je bil dober mladenič in trdna opora svoji materi-vdovi. Pogreb blagega pokojnika je bil v četrtek popoldne na mestno pokopališče ob prav častnem spremljevanju njegovih številnih znancev in prijateljev. Kot cerkvenemu pevcu mu je pevski zbor zapel dve žalostinki »Vigred se povrne« in »Blagor muc. Mir njegovi blagi duši, preostalam svojem in sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Tiskarski škrtar je zelo nagajiv. Zadnjo nedeljo, 30. julija je naše poročilo o letoviščarjih vtaknil nekam na Gorenjsko pod »Jesenice«. Nagajivi škrtar menda misli, da pri nas ne bi smelo biti letoviščarjev, ampak samo na Gorenjskem. Pa se je enkrat malo zmotil. In kako neki so morali Jeseničani gledati, od kodaj in kje neki imajo tudi tam potok Mislinjo in Potočnikovo tovarno usnja? No, naj bo s tem njihova uganka rešena, ki jo je povzročil ta nagajivi tiskarski škrtar.

12 ur peš na vlak k ljubljanskim slavnostim je šla nekaka revna, 71 let stara ženska iz Vitanja. Uboga ženska, ki bi se bila rada udeležila slavnosti, je brez svojcev in živih v revščini. Podala se je v soboto iz Vitanja peš do Laškega, za kar je rabila 12 ur. V Laškem je šla na vlak in se od tu peljala v Ljubljano. Na vlaku je sopotnikom pripovedoval, od kod je, da gre v Ljubljano, koliko čas je hodila in da je brez denarja ter izjavila, da bi rada šla čez noč na Rakovnik. Sopotnikom se je zasmilila, ter so zbrali nekaj denarja, da je imela za kaj toplega in za cestno železnico do Rakovnika. Tudi nazaj grede je šla uboga ženska z železnico samo do Laškega, do koder je imela vozovnico za polovično ceno, nato pa spet 12 ur peš v Vitanje. Za 71-letno izmučeno ženko, ki najbrž na svetu ni imela nič dobrega, je vsekakor to lep in posnemanja vreden čin.

Smarje pri Jelšah

Šmarska, rogaška in del kozjanske dekanije so se odločile, da proslave 1500 letnico našega odrešenja z evharističnim kongresom v Smarju pri Jelšah, dne 3. septembra. Kongresa se udeležijo osebno prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič. Na tem evharističnem kongresu hočemo vnovič sijajno pokazati vero svojih pradedov, ki nas uči, da je zakrament tiati »božji kruh, ki prihaja iz nebes in daje svetu življenje«.

Iz te verske skrivnosti bomo zajemali tisto moč, ki edina oplemenituje arca ljudi in razsvetljuje njih um z lučjo večne resnice. Za nas vse naj bo evharistični kongres veličasten. »Sursum corda.« Viskok naj se dvignejo naša srca, ko bomo vsi edini v skupnem počenju največjega zakramenta; vesela bodo naša srca, ker to skupno čečenje izvira iz globočine naše vere ter je dokaz žive vere, ki jo gojimo do Kristusa. Preroditi se hočemo v evharističnem duhu, da nam bosta zasijala pravi mir in resnična sreča na zemlji. Verniki šmarske, rogaške in kozjanske dekanije pokažimo dne 3. septembra, da nam je Kristus v Evharistiji srce in duša našega verskega in narodnega življenja.

Dolsko

Z veseljem smo vzeli na znanje vest, da je Slov. kat. izobr. društvo zopet dovoljeno. Nedeljskih svetinosti v Ljubljani se je udeležilo iz naše fare nad 150 oseb. Za vse je bil ta dan eno največjih doživetij v življenju. Za prihodnjo nedeljo pa pripravljata tukajšnje gasilno društvo svojo prireditve, na katero vse vljudno vabi.

Cerkveni vestnik

Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. Jutri slovesno praznovanje sv. Ignacija Lojolskega, ustanovitelja jezuitskega reda. Ob 8 slovesna sv. maša. Izvaja se Missa solemnis in D. zl. Jos. Gruber, s spremljevanjem instrumentov. Graduale, Justus ut palma florebit. Offert. Domine in auxilium meum, zl. A. Foerster. Po maši: Evharistični tron, zl. p. Hug. Sattner.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 5. avgusta: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 19.00 Radio orkester 20.00 Pregled zunanjih političnih dogodkov (dr. Jug) 20.30 Recitacije s klavirjem (g. Košuta) 21.00 Valčkova ura Radio orkestra 21.30 Čas, poročila 21.45 Radio-jazz.

Nedelja, 6. avg.: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (M. Dobovšek) 9.00 Versko predavanje (dr. Gvido Rant) 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve 10.00 Potovanje po Evropi in tujski promet (prof. Šest) 10.30 O pedagoški literaturi (E. Boje) 11.00 Radio orkester: ura uvertur 12.00 Čas, plošče 15.00 Vesela ura. Sodelujeta gg. Povhe in Danilo 16.00 Radio orkester (Valčkove ure) 17.00 Plošče 20.00 Solistični koncert g. Banovca 20.45 Harmonika solo (Magister) 21.45 Radio orkester vmes poročila.

Drugi programi

Nedelja, 6. avgusta: Belgrad: 19.30 Čelo koncert 21.10 Pesmi za solo — Zagreb: 16.00 Nürnbergski mojstri pevci, opera, Wagner, prenos iz Beyreutha — Dunaj: 20.30 Stabat Mater, Rossini, iz Salzburga — Budimpešta: 19.30 Džl-baba, opereta, Martos — London: 21.50 Orkestralni koncert — Milan: 20.30 Don Giovanni, opera, Mozart — Praga: 19.35 Orkestralni koncert — Varšava: 20.00 Vokalni koncert, 21.00 Zabavni program. — (Iz »Radio-Beograd«).

Vlažna stanovanja

ki so zdravju škodljiva in kvarna za poslopja in opremo, zanesljivo izoliramo s

plutovino

v najkrajšem času.

Tovarna plutovih izdelkov

Jelačin & Komp.

Telef. 32-78

Ljubljana

Ali ste že poravnali naročnino?

Pepelčica Sibirija

ima sijajno bodočnost

Sibirija je pepelčica. Razpita je kakor najmrzlejša dežela sveta, kakor naselbina zločincev, kakor predpoda odjudne pokrajine, kakor kraj groze in strahot. Že ob sami besedi »Sibirija« strese Srednjeevropejca mraz. In čudi se, če mu skuša kdo dopovedati, da so v Sibiriji tudi prelepe pokrajine in krasni ljudje in da čaka to deželo, ki je tako neizmerno velika, da bi postavil vanjo celo Evropo in še pol Atlantskega oceana zrazen, sijajnejša gospodarska bodočnost kakor katerokoli drugo deželo na svetu.

Veliki raziskovalec Frithjof Nansen je imenoval Sibirijo »devisko deželo«. To dejansko tudi je. Vse je odvisno od tega, da se to ogromno ozemlje zveže z ostalim svetom po gostejšem železniškem in kanalskem omrežju ter zračnem prometu. Potem se bo pepelčica Sibirija preobrazila v blestečo kraljico. Kajti ta dežela krije neizmerne naravne zaklade in odpira trgovski podjetnosti in organizatoričnemu talentu tolike možnosti za razmah, da danes niti ni mogoče presoditi, kakšno gospodarsko veličino v zgodovini človeštva bo še igrala. Pomislimo samo, da je v Sibiriji prostora in hrane za neštete milijone prebivalstva. Zapadna Sibirija je itak že vedno bila velika pšenična zakladnica sveta; sibirski zemlja pa krije tudi ogromne količine premoga, železa in zlata. Premogovniki v irkutskem okrožju obsegajo n. pr. sto in petdeset milijard ton. Kakšno bodočnost odpira tako bogastvo!

Če govorimo o Sibiriji, mislimo večina le na razmeroma ozek, komaj nekaj sto kilometrov širok pas na levi in desni ob velikih sibirskih železnicah. Toda samo od tehnike je odvisno, da prodre vedno više proti odljudnemu severu in prične budi »tajgo«, močvirno gozdno ozemlje, in

še celo severnejšo »tundro« v območje gospodarskega izkoriščanja. Tu pas sedaj pastirska domača plemena svoje ogromne črede severnih jelenov, tu so imele tudi svoja nedostopna zavetja »bele« in »rdeče« armade, ko je divjala sibirski državljanska vojna in so na obeh straneh počenjali nezaslišana grozodejstva.

Če se vozi potnik z ekspresom iz Moskve v Vladivostok ob Tihem oceanu — vožnja traja teden dni — se pokrajinsko lice zelo menja. Zapadna Sibirija s svojimi parkom podobnimi brezovimi logi, svojimi valovečimi žitnimi polji in sočnimi travniki napravlja izrazito ljubev vtis. Srednja in vzhodna Sibirija je pa nasprotno gorateja in ob Bajkalskem jezeru se nam odpira višek pokrajinskega veličastja. Strmo in ostro se dvigajo gole skalnate stene iznad vode, železnica se vije skozi neštete predore in galerije ob obali. Mogočno gorovje liki venec obdaja jezero, katerega opevane, z ribjim blagoslovom obdarjene vode se bleste v kristalni čistosti. Velicaste in ljubkost je pokrajine je mogoče primerjati le s Švico. Po pravici naziva ljudstvo Transbaikalijsko »Vrt Sibirije«; tu najdemo prostrano stepe in romantično srednje gorovje.

A ne samo pokrajina, marveč tudi sibirsko prebivalstvo je bolj nego njegov glas. Pomislimo, da so to po precejšnjem delu potomci političnih zločincev in izgnancev, ki so spadali večinoma med najboljše človeški material Rusije. Sibirjec je še danes redoma inteligenten, živahne narave in bistre pameti in je v njem malo tiste znane »široke nature« poprečnega Rusa.

Sibirska zima je seve huda; toda saj imaš tako prijetno tople klobučevinate škornje, sijajen kožuh, veselo trojko s kragulčki in blesteče jasno zimsko nebo, v sobi pa vedno toplo zakurjeno peč pa čaj in vodko. Ob vsem tem se sibirski zime kmalu navadiš. Pomlad plane v Sibirijo kar čez noč. Včeraj še led in sneg in mraz, danes že klijejo na travniku prve cvetlice. Poletje je kratko in vroče, jesen polna težke, zlahtne zralosti. Pozni oktober utegne prinesiti še prelestne dneve.

Razen Rusov so v Sibiriji seveda še domača plemena. Ostjaki in Samojedi v tundri, tu je, kakor v vzhodni Rusiji, po večjih mestih veliko Tatarov, ki so se večinoma porušili, tu so Jakuti, lovci na kožuharje in ribiči; dalje Tunguzi, roparsko pleme na severovzhodu. Največ je Burjetov, ki pa so deloma pastirji deloma poljedelci na stalnih domovih ali pa tudi trgovci, mongolski tip, budisti. Mimo tega se je naselilo že izredno veliko Kitajcev, ki so se s svojo skromnostjo, svojo podjetnostjo in prebrisanostjo polastili domalega vse trgovine v vzhodni Sibiriji. Tudi japonsko prodiranje se vrši po preizkušenem tihem načinu nevtogoma dalje.

Velikih mest z evropskim licem v Sibiriji ni mnogo, zato pa je veliko manjših mest ruskega podeželskega tipa, kjer se da zelo prijetno živeti. Kdor jih je spoznal, si poželil iz hrupne, neugnane evropske kulture marsikdaj nazaj v sibirsko zatišje.

Tako opisuje Sibirijo dober poznavalec Rusije še iz predvojne dobe, pisatelj dr. Karl Fuss.

Angleški parlament popravljajo; na streho so znesli sohe in okraske.

Blažene marelice

V okolici Kecskemeta so letos marelice tako obrodile, da so vsi brezposelni dobili delo pri obiranju in odpravljanju v inozemstvo. Zasluzek znaša do 40 Din na dan. Vagon za vagonom rumenega blagoslova drdra v inozemstvo: Avstrijo, Nemčijo, Anglijo in na Poljsko, od tam pa prihajajo v plačilo lepi milijončki, ki jih imajo Madjari seve kam dati.

Vsi bodo sedeli na mehku

Češkoslovaški centralni železniški svet je sklenil, da naj se po možnosti tudi vagoni tretjega razreda opremijo z oblazinjenimi sedeži. Pozvali so razne tvrdke, da predložijo cene za ta dela.

Zamorska modrost

Znani francoski pisatelj-črncec René Marand objavlja v tedniku »Je suis partout« zanimive zamorske uganke in pregovore. Nekateri med njimi so res duhoviti, n. pr.: »Ce imáš rad psa, se moraš tudi z bolhami sprijazniti.« »Ni treba slona kazati s prstom, saj je itak že viden.« »Ce kličeš psa, ne smeš v roki držati palice.« »Laž obrodi cvetke, a sadja nikoli.« »Samo potrpljenje da srečno življenje.« »Kateri studenček teče brez struge?« (Solze.) Večina teh zamorskih pregovorov ustreza po vsebini onim pri kulturnih narodih. Ljudska modrost je povsod enaka.

Predzgodovinsko naselje v Rusiji

Leningrajska akademija znanosti je odpravila v Brjansk ekspedicijsko, ki jo vodi znani ruski učenjak prof. Gorodov. Izkopavali bodo naselbino iz starejše kamenite dobe, ki so jo pred kratkim odkrili. Naselbina utegne biti stara 30.000 let.

Danska se izpreobrača

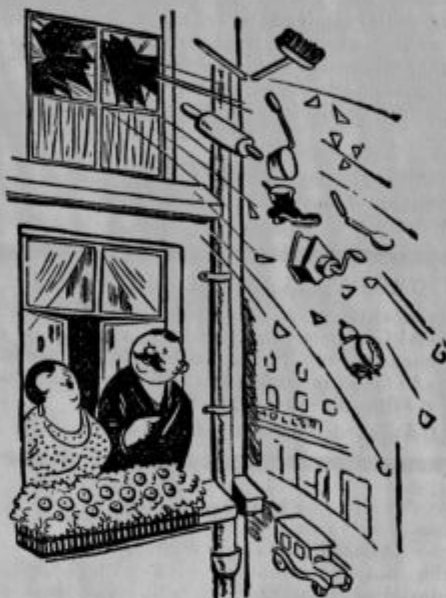
V teku lanskega leta je prestopilo na Danskem v katoliško cerkev 4000 oseb. Apost. vikar za Dansko, msgr. Brems, je en sam dan krstil 50 konvertitov.

Igla v srcu

46 letni debrecinski mesarski mojster Ludvik Nagy si je bil stoje šival z veliko šivanko za vreče gumb na suknjič, ne da bi bil suknjič slekel. Nenadoma sta stopila v mesnico dva orožnika. Nagy se je tako ustrašil, da je nehote z vso silo porinil šivanko, ki mu je predrla prsi in se zapila v srce. Onesveščenega Nagyja so odnesli na kliniko, kjer so mu odprli srce, odstranili šivanko in ga nato zopet zašili. Nagy se počuti že čisto dobro in sploh ni imel mrzlice.

Teniška tekma med dvema opicama

V Ameriki, v West-Matelandu, je bila odigrana tekma v tenisu med šimpanzoma Tickyjem in Tackyjem. Obe opici sta vajeni tenisa od drugega leta življenja. Zdaj, po triletnem delu, sta postali pravi umetnici. Pouk je bil od kraja izredno težak, a sčasoma sta se opici navadili in zdaj kažeta vidno veselje za igro. Tekma se je vršila na navadnem igrališču v navzočnosti deset tisoč gledalcev. Opici sta vpoštevali vse mednarodne predpise. V odmoru sta šli pod prho in k mesarju. Opice krenje, epake in godrnjanje pri ponesečenih udarcih so bile nad vse smešne. Množica se je neprestano grohotala in se je razlegal njen smeh več sto metrov naokrog. Za pol leta starejši Tacky je zmagal po 45 minutnem dvoboju. Prireditelji tekme hočejo odgostiti še opice nogometno moštvo. Računajo, da bo gentlemanski nastop opic blažilno vplival na človeške igralce. Opice nikoli ne podivjajo pri tekmi, ki jim je zgolj igra, in tudi niso ogorčene pri porazu. Opica kot vzor za kulturne sportnike je res značilna za našo dobo.

»Glej, glej, pri gornji stranki so medeni tedni že minuli!«

Ameriški visokošolci proti vojni

Ameriški visokošolci so izpolnili vprašalne pole, ki nudijo zanimive podatke o duševnosti današnje mladine. Izmed 22.627 slušateljev je izjavilo 39 odstotkov, da ne bodo nikoli na noben način posegli v vojno. 33 odstotkov je izjavilo, da bodo šli k vojakom samo, če bi bilo potrebno »braniti ogrožene domače meje«. Samo 28 odstotkov dijakov se je izjavilo za udeležbo pri poljubni vojski »pod pogojem, da bo poprej napovedana po washingtonskem kongresu«.

Grof Ciano, Mussolinijev zet, ki je bil italijanski delegat na svetovni gospodarski konferenci v Londonu, je bil sedaj imenovan za načelnika italijanskega vladnega tiskovnega urada. — Kdor ima botre...

Tudi v Ameriki pometajo!

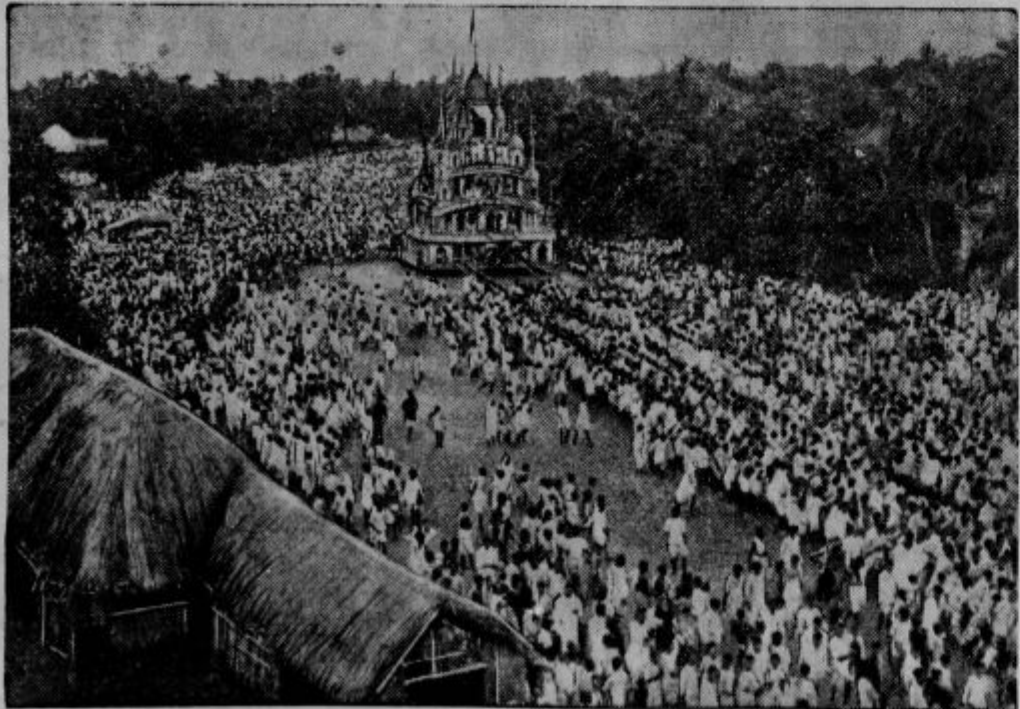
Mmeričanom se je slednjič tudi zgabilo nad umazanostjo in šundom, s katerim so preplavili deželo pohlepni dobičkarji. Ustanovili so stalne komisije, ki imajo nalogo, da kolikor mogoče na tihem preiščejo in nadzorujejo vse knjižarne, kioske in knjižnice. Vse, kar spada pod zakon proti umazanosti in šundu, zaplenijo, knjižarno začasno zapečatijo in lastnika »zaglobijo ali zapro. Posamezne države sklepajo zakone, po katerih so enako kaznjivi pisatelji in razpečevalci umazanih knjig in spisov.

Koliko ljudi je na svetu

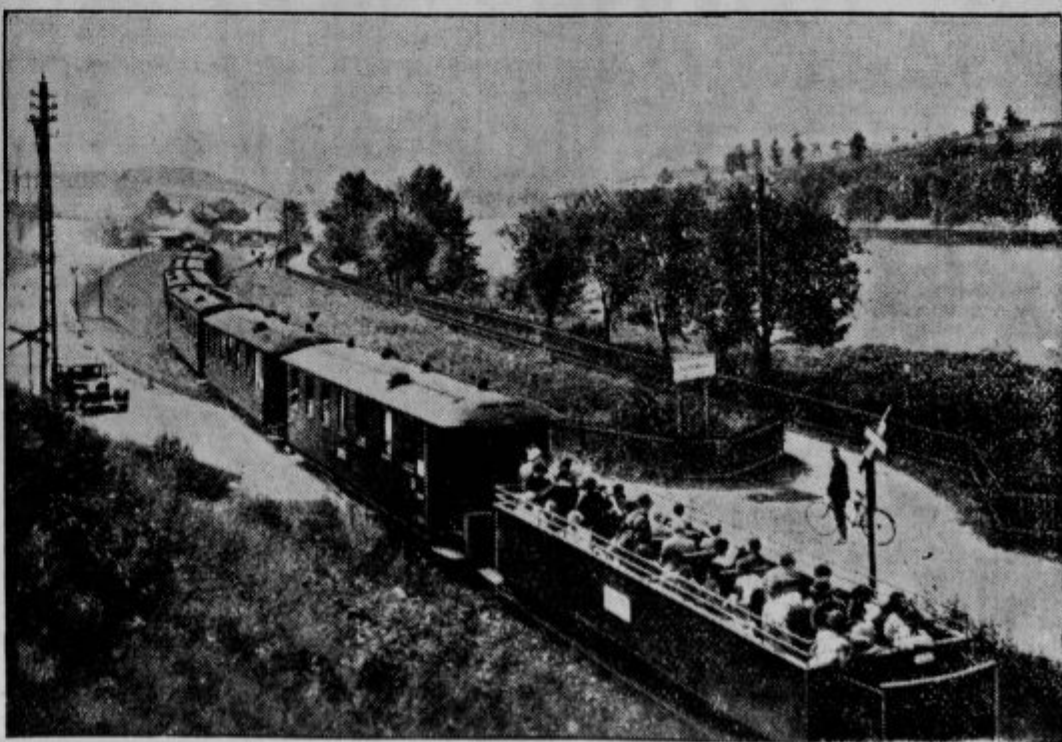
Predsednik mednarodne demografične zveze, dr. Charles Close, pripominja k svoji zadnji statistiki, da znaša vse prebivalstvo na zemlji približno 1900 milijonov duš. Pri štetju l. 1929. so dognali 1827 milijonov ljudi. Najhitreje se množi prebivalstvo Kine in Japonske, v Mandžuriji je naraslo prebivalstvo od 14 milijonov l. 1914. na 30 milijonov. Japonska je tako gosto naseljena, da nujno potrebuje nadaljnega prostora za svoje prebivalstvo.

Zmagoslavna pot letalca Posta po newyorskkih ulicah. Kakor znano je Post v 7 dneh in 18 urah obletel zemeljsko oblo.

Indija časti svoje bogove: Vozni praznik v Mahisdahalu (Bengalsko). Tisoči vlečejo ogromen voz s pagodami. V notranjosti je ogromen kip boga Krišne. V prejšnjih časih se je ob tej slovesnosti veliko ljudi vrigo pod voz, ker so mislili, da si na ta način zagotove srečno smrt.

Razgledni železniški vozovi, ki so jih uvedli na progi saških Krušnih gora. Podobne vozove imajo tudi na pokrajinsko lepih progah v Ameriki.

Izvoz naše živine napreduje

Glavne značilnosti trgovinske bilance v prvem polletju smo si že včeraj ogledali. Danes še nekatere podrobnosti o izvozu blaga, ki zanima naše kraje. Hmelja smo izvozili 240.355 kg v vrednosti 2.512.310 Din, lesa za gorivo 58.924.429 kg v vrednosti 9.630.928, stavbnega lesa 350.155.507 kilogramov v vrednosti 260.560.014 Din. Postavka za les je še vedno najvišja po vrednosti v našem izvozu.

Izvoz živine je bil v preteklem polletju večji kakor v istem času lanskega leta. Tako smo n. pr. izvozili goveje živine 30.895 glav v vrednosti 40.8 milijona dinarjev; v istem času lanskega leta je vrgel izvoz goveje živine samo 20.9 milijona di-

narjev. Prejšnja leta, kakor v letu 1931 smo si bili seveda mnogo na boljšem, saj smo izvozili v letu 1931 goveje živine za 116.7 milijona, leta 1929 pa za 141 milijonov Din. Tudi izvoz konj je to leto v primeri z letom 1932 napredoval, saj je bil vreden letos 23.3 milj. Din, prejšnje leto 11.4, leta 1931 30.7, leta 1929 55.5 milijona Din. Izvoz svinj je vrgel letos 101.7 milj. Din, leta 1932 110.6, 1931 113.3 in leta 1929 114 milj. Din. Če upoštevamo nadalje še izvoz perutnine in ostale živine ter svežega mesa, pridemo do vsote 268.5 milijona Din, medtem ko je izvoz živine vrgel lanske leto samo 231.5, leta 1931 pa 413.5 in leta 1929 438.3.

Pomen trgovinskega sporazuma z Nemčijo

Trgovinski sporazum z Nemčijo, ki je bil podpisan 29. julija v Beogradu, je samo začasen in velja za štiri mesece. Takoj lahko poudarimo, da se nam pri pogajanjih ni posrečilo zagotoviti se pred morebitnimi udarci, ki jih lahko vsak hip prinese našim agrarnim proizvodom agrarna politika nove nemške vlade, ki sloni na načelih poljedelske avtarkije. Sporazum sloni na klavzuli o največji ugodnosti; ni mu dodeljena posebna carinska tarifa. Večjih ugodnosti, ki jih Nemčija dovoli drugim državam, smo avtomatično deležni tudi mi in obratno. Od 6. marca do 1. avgusta je trajal nekak »interregnum« *v trgovinskih odnosih med nami in Nemčijo, ker je ta odpovedala trgovinsko pogodbo, češ da mora bolj zavarovati svoje kmetijske proizvode. Tako so za na obeh straneh zaračunavale najvišje carine. Temu stanju je zaenkrat konec. Trgovinska bilanca z Nemčijo je bila že vsa povojna leta za nas pasivna. Tako se tudi položaj za časa izjemnega stanja ni posebej izpremenil. Mi uvažamo iz Nemčije industrijske izdelke, predvsem stroje. Nemčija nasprotno iz naše države poljedelske proizvode in v prvi vrsti baker. Baker tvori 44% skupne vrednosti našega izvoza z Nemčijo, 20% tega izvoza tvori sadje, slive, jabolka in orehi, izvoz jaje in živine doseže 15%, konoplja, hmelja in opija okoli 7%. Nemčija je vezana na uvoz bakra iz naše države, ker ga po-*

trebuje za svojo industrijo in izvoz te rude v Nemčijo bi prav nič ne nazadoval, četudi bi izjemno stanje ostalo še nadalje v veljavi. Glede izvoza jaje in živine ta sporazum ne izpremeni v bistvu prav nič, ker so v Nemčiji v veljavi vprav prohibitivne carine, tako da ne smemo pričakovati nikakega zboljšanja našega izvoza. Glede sadja ima Nemčija vezano carino za jabolka in hruške z Italijo, ki znaša 2 marki, nadalje vezano carino za sveže slive s Francijo, ki znaša 6 mark. V smislu dogovorov imajo pogodbeniki pravico odpovedati vezane carine in jih zamenjati z avtonomnimi. Vezana carina na slive znaša 6 do 8 mark, medtem ko predvideva splošni tarif carino 10 in 20. Ako bi se carine izpremenile v avtonomne, potem bi se avtomatično povečale in naš izvoz bi bil še bolj zadet. Po vsem tem je jasno, da si nismo mogli glede izvoza našega sadja zagotoviti nikakih prednosti in da smo kratkoročno odvisni od smerne nove agrarne politike v Nemčiji. Kakor rečeno, je to stanje še vedno nekako izjemno. Sporazum je sklenjen samo za 4 mesece in med tem časom se bodo vršila pogajanja za stalno pogodbo. Če pojde Nemčija v ekstrem in bo skušala popolnoma zapreti trg našim kmetijskim pridelkom, potem je jasno, da bomo morali odgovoriti tudi mi s primernimi protiukrepi in zapreti naš trg nemški industriji.

Roosevelt upa na uspeh

Posojilo uspelo. V najkrajšem času po razpisu sta obe novi ameriški posojili, prvo v znesku 500 milijonov dolarjev po 3.25 odst. na 8 let in drugo kratkoročno 350 milijonov 1% odst., bili podpisani.

Kljub vsemu podporo se bo Rooseveltu po vsej verjetnosti posrečilo izvršiti svoj drzni poizkus, da bi ameriškim brezposelnim delavcem našel delo. Rooseveltov načrt je dokaj enostaven. V prvi vrsti gre za to, da se zniža delovni čas. Tako bodo podjetniki prisiljeni najeti nove delavce in sicer bi moralo znašati število novo najetih delavcev 6 milijonov. Ker znaša brezposelnost okoli 12—13 milijonov, bi Amerika na ta način zaposlila okoli polovico svojih brezposelnih. Poizkus bo mogoče v Ameriki toliko lažje izvršiti, ker ni Amerika tako navezana na izvoz, kakor so druge države in se v Ameriki ne čuti konkurenca inozemskega blaga. Doslej je pristalo na Rooseveltov

program 200.000 delodajalcev, kar je prav lepo število. Med tvežniki, ki so pristale na ta program, je tudi Standard Oil Company.

Delavske plače so se zvišale

»New York Herald« *poroča, da je avtomobilska tvrdka Chevrolet in Pontiac zvišala plače svojim delavcem za 15%. Tudi drugi oddelki, trista General Motors so zvišali plače svojim delavcem. Onim, ki so prejeli manj kakor 1800 dolarjev letno, se zvišajo plače za 10%. Skupno bo okoli 55.000 nameščenec prejel letno 2 milijona dolarjev več, kakor bi sicer. Fisher Body Corporation, ki je tudi vključena v General Motors, bo zvišala plače svojim delavcem za 10 do 15%. Število njenih nameščenec znaša 30.000, in Wilhe Motor Company zviša svojim nameščenecem, po številu 3000, plače za 10%.*

ves zunanji portfelj, t. j. 26.900.000 šilingov vrednostnih papirjev in 3.900.000 participacij ter 138 milj. 200.000 svojih terjatev.

Zlato zapušta Ameriko. Na ladjo »Aquitania« *je bilo naloženih 1.870.000 funtov šterlingov ameriškega zlata, ki je na poti v Francijo. Se ta teden bodo naložili v Ameriki zlata za 2 milj. funtov, ki bo tudi potovalo v Evropo. To je last francoske narodne banke.*

Dobave. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. avg. t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg portland-cementa. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 17. avg. t. l. ponudbe glede dobave 50 plošč železne pločevine, 100 komadov kladiv, 15 m prezidnih valjčnih verig za motorje, 100 komadov valjkov za gornje verige, 10 komadov normalnih »Bosche«*-svet, 5 kg naftalina, 5 kg modre galice, 100 kg kolofonije, 50 kg modre barve, 10 kg sika, 10 kg kopal-laka, 230 kg azbestnega materiala, 360 kg razne žice.*

Komanda mornarice Zemun sprejema do 19. avg. t. l. ponudbe glede dobave ca. 2600 kg medenastih in bakrenih cev, do 20. avg. t. l. pa glede dobave lesa in lesnega materiala.

Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 24. avg. t. l. ponudbe glede dobave 20 kom. državnih zastav.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 31. avg. t. l. ponudbe glede dobave kotlovne pločevine.

Dne 29. avg. t. l. se bo vršila pri Upravi drž. monopolov v Beogradu licitacija glede dobave 466 kub. metrov bukavih drv, 90.000 kg trboveljskega premoga in 80.000 kg briketov.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na ogled).

Dobava mesa za čas od 1. oktobra 1933 do 31. marca 1934, se bo vršila potom licitacije dne 16. avgusta, 18. avgusta, 21. avgusta in 23. avgusta t. l. pri raznih vojaških komandah. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Prodaja. Dne 17. avgusta t. l. se bo vršila pri Komandi Dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani ustmena licitacija glede prodaje 1266 kilogramov krp od stare obleke, 120 kg raznega starega železa in 707 parov starih čevljev. (Pogoji in predmeti so na vpogled pri isti komandi, Rimska cesta 22).

Borzo

Dne 4. avgusta.

Denar

New York še vedno šibak, prav tako lira nekoliko popušča. Pariz čvrstejši, Berlin tudi. Ljubljana. Amsterdam 2312.63—2323.99, Berlin 1864.03—1874.83, Bruselj 799.41—808.35, London 189.53—191.13, Curih 1108.35—1118.85, New York 4163.82—4192.08, Pariz 224.54—225.06, Praga 169.73 do 170.59, Trst 300.18—302.58.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 53.036 Din.

Grški boni brez interesa. — Avstrijski šiling v privatnem kliringu popustil od 8.55—8.65 na 8.53—8.63; zaključeno 4000 šilingov po 8.58.

Curih. Pariz 20.27, London 17.15, New York 381, Bruselj 72.125, Milan 27.18, Madrid 43.20, Amsterdam 309.05, Berlin 128.25, Dunaj 72.80 (priv. 58), Stockholm 88.50, Oslo 86.25, Kopenhagen 76.5, Praga 15.315, Varšava 57.75, Atene 2.95, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 49—50, vojna škoda 225—225.50, okt. 223—224, dec. 223 do 226, agrari 26—27.50, 8% Bler. pos. 36—38, 7% Bler. pos. 34—35, 7% pos. hip. banke 47—48.50, 6% begl. obv. 35 den. — Delnice: Agrar. priv. banka 218—222, Dunaj-Zagreb 853—863, Grčija-Belgrad 39 povpr., 39 zaklj., Sečerača Osjek 170 bl., Trboveljska 153 bl., Isis 30 bl., Impeks 50 d., Belgrad. Priv. agrarna banka 221.50—222.50 (221.50), 7% drž. iuv. pos. 49—50 (50, 49), 6% begl. obv. 36—36.25 (36.25, 36.10), vojna škoda 224—225 (224, 225), dec. 225—226 (226), 8% Bler. pos. 35.50 den., 7% Bler. pos. 33.50 den., 7% pos. Drž. pih. banke 47—48 (48.75).

Žitni trg

Letošnji pridelek pšenice v Italiji bo nekoliko slabši, kakor lanski. Termin novega blaga kvotirajo od 86.75 do 93.90 lir.

Novi Sad. Pšenica: gor. banat. 115—117.5. — Koruza: bč., srem. in bč. okol. Sombor 66—68, slav. 68—70, bč. bela 69—71, ban. 64—66, baška ladja Sava in Begej 71—73, bč. ladja Tisa in Dunav 72—74. Ostalo neizpremenjeno. Tendence nestalna. Promet: 38 vagonov.

Sombor. Pšenica: baška okol. Sombor 112.5 do 115, gor. bč. 115—117.5, srem. in slav. 107.5 do 110, ban. 112.5—115, ban. potisje in baška potiska 120—122.5, vse je novo, 76 kg. — Rž: bč. 70—72. — Oves: bč., slav. novi 67—69. — Ječmen: bč., srem. novi 63—64 kg 66—68, bč. pomladni in srem. 67 do 68, koruza 72.5—75. — Koruza: bč. žel. prompt 64—66, bč. bela in bč. Dunav in Tisa šlep 70—72. — Moka: bč., ban. Og. nova 225—245, št. 2 205 do 230, št. 5 185—200, št. 155—175, št. 7 115—125, št. 8 57.5—62.5. — Otrobi: bč. pšenični prompt 45 do 47.5. — Fižol: bč. uzans 95—100. — Tendence nestalna. Promet: 47 vagonov.

Živina

Ptujski živinski sejmi. V torek 1. t. m. se je vršil običajni konjski in goveji sejem, ki je pa bil z ozirom na okolnost, da bo v soboto 5. t. m. letni kramarski in živinski sejem, slabo obiskan. Prignanih je bilo vsega skupaj 376 glav, prodanih pa 179. Cena: krave 2.25—4 Din, telice 2.50—4.50, voli 3—4.50, biki 2.50—4 Din za kilogram žive teže; konji po kakovosti od 300 do 2850 Din. Nič boljše ni bil obiskan sejem za prašiče v sredo 2. t. m. Prignanih je bilo 162 rilev, prodanih pa komaj 31. Cene so nekoliko padle, in sicer se je prodajalo za kilogram žive teže 6.50—8.50 Din; drobnarija pa po kakovosti 135—250 Din komad.

Sport

Ilirija : F.C. Wien

4:4 (3:1).

Predsinčojim so se na ilirijanskem igrišču predstavili profesionalni dunajskega F. C. Wien, ki so napram naši Iliriji dosegli samo neodločen rezultat. Za tekmo ni bilo tega zanimanja, kakor se je pričakovalo, na kar je brez dvoma zelo vplivala prvenstvena tekma pretekle nedelje, za katere vlada pri občinstvu večje zanimanje, kot za prijateljske tekme. Gledalcev je bilo malo — okrog 800 — prišli so pa več ali manj vsi na svoj račun, osebno v drugem polčasu, ko so nam Dunajčani pokazali, kako se igra nogomet. Tudi domači so se v prvem polčasu držali prav dobro, dočim so v drugi polovici odpovedali, kakor bi se bali zopetne prisotnosti Horvatha, ki ga je sodnik v začetku igre radi hudih psov popolnoma upravičen izključil.

Malo pred tri četrti na deveto se pojavila moštvi ter se predstavila sodniku g. Schneller-ju v naslednjih postavah:

F. C. Wien: Plaschka—Pitrof, Puschmann—Hartl, Zlatohavek, Černič—Riegler, Eckenhofer, Waitz, Horvath, Hassmann.

Ilirija: Brum—Unterreiter, Berglez—Pogačnik, Varšek, Belak—Ice, Lah, Markovič, Doberlet, Pfeifer.

F. C. Wien igra jako lep nogomet. Vsi so na svojem mestu in prav nobene slabe točke ni bilo videti v njihovi enajstorici. V stopanju, podajanju in dribljanju so pa pravi mojstri. Zoga se jih je tako držala, kot bi jo imeli privezano ter so jo prav v vsaki poziciji imeli ter jo oddali, kakor je bilo potrebno. Užitek je bilo gledati to enajstorico, ki nam je v drugi polovici predvedla tak nogomet, kakršnega je pri nas zelo redko videti. Izborjen je tudi njihov start na žogo, ki jim je mnogo pripomogel do njihove žitak krasne igre. Sploh je to povezana enajstorica, ki igra smotren nogomet ter z igro kratkih pasov neverjetno hitro prodira pred gol nasprotnika. Plaschka v голу se je morda še najmanj izkazal, dasiravno je parkrat

pokazal, da je prvovrsten vratar. Ožja obramba je tverila neprodoren zid, tako, da so morali domači streljati iz precejšnje distance. Halflinija je dobro pomagala napadu, manj pa obrambi. Napadniki kvintet, v katerem se je odlikoval osebno znani reprezentant Horvath, dalje Waitz in Hassmann, se je s krasnim podajanjem približeval pred gol belo-zelenih, katerega je s svojimi ostrimi streli opetovano ogrožal. Horvath je bil radi hudih psov izključen, radi česar so se gledalci zgražali. Žalitve so bile tako hude, da ga sodnik ne bi smel pripustiti k tekmi, četudi se je opravičil.

Ilirija je igrala samo v prvi polovici, in sicer prav dobro, dočim je v drugem delu igre odpovedala. V prvi polovici so nam predvedli naši fantje prav lepo igro in kazalo je, da bodo odšli gostje močno poraženi z igrišča. Kar so poskusili, skoraj vse jim je uspelo, na kratko, igrali so tako, kakor so sami hoteli in Dunajčani se kar niso mogli znajti. Toda v drugi polovici je bila slika ravno nasprotna, še več, gostje jih kar niso pustili do sape in mnogokrat je izgledalo, kakor da bi se igralo samo na en gol. Vsi so bili v obrambi, napada pa sploh ni bilo videti. Le tu pa tam so prišli pred gol nasprotnika in proti koncu so zabili še četrti gol. Vratar je prav dobro branil, le en gol gre na njegov račun. Obramba je opravljala svoj posel v prvi polovici zelo dobro, v drugem delu igre pa je vsled prezaposlenosti popustila. Halflinija so se izkazali tudi samo v prvi polovici, dočim v drugi polovici niti defenzivno niso zadovoljili. Napada, ki je v prvih 45 minutah prav lepo igral, ga po odmoru sploh ni bilo videti. Vsa pa žoge bi moral hoditi nazaj, če je videl, kako oblega nasprotnik njihova vrata. V splošnem smo pa z igro belo zelenih lahko zadovoljni, vsaj tega rezultata napram tako odličnemu nasprotniku najbrže nihče ni pričakoval.

Igro so otvorili belo-zeleni, po odmoru so imeli pa gostje prvi udarec. Gole za domače so zabili: Doberlet v 4. minuti z glavo, v 7. minuti Lah (iz kornerja), v 26. minuti pa Pfeifer, v 34. minuti drugega polčasa pa potrese še Markovič mrežo gostov. Za goste so padli goli v 16. minuti prvega ter v 8., 13. in 41. minuti drugega polčasa. Kornjerjev je bilo enajst, in sicer pet proti gostom ter šest proti domačim.

Sodnik g. Schneller je bil objektivni, napravil pa je nekaj pogršk, zlasti v presoji foullov. Največjo napako pa je napravil, ker je pustil po-novno igrati Horvatha.

Lahkoatleški dvomatch Graz : Ljubljana

Danes in jutri obakrat s pričetkom ob 17 bo na igrišču Ilirije prvovrstna lahkoatleška prireditve, internacionalni dvomatch med reprezentanco mesta Graza in Ljubljane. V vsaki disciplini nastopita po dva zastopnika Graza in dva Ljubljane. Točke se računajo: prvo mesto 5, drugo 3, tretje 1 točko. V naslednjem navajamo program, ki je tudi vrstni red in imena tekmovalcev.

Danes ob 17:

200 m: Tammel, Drexler (Graz), Kovačič, Neli (Ljubljana); skok v višino: Alpassy, Landzettel (G.), Zgur, Marek (Lj.); 800 m: Sienkiewitsch, H. Friebe (G.), Zorga, Gabrček (Lj.); disk: Schwarz, Kampusch (G.), Stepišnik, Slamič (Lj.); skok v daljino: Oberbauer, Schöber (G.), Stepišnik, Putinja (Lj.); 5000 m: Pölzl, Hadner (G.), Krevs, Starman (Lj.); kopje: Alpassy, Mayer (G.), Slapar, Putinja (Lj.); 4 × 100 m: Mg. Glaser-Tammel-Oberbauer-Drexler (G.), Putinja-Neli Zupančič-Kovačič A. Cenar D. (Lj.).

Jutri ob 17:

100 m: Tammel, Mg. Glaser (G.), Kovačič, Neli (Lj.); 10.000 m: Pölzl, Haderer (G.), Starman, gorka, Neli (Lj.); 1500 m: H. Friebe, Margreiter (G.), Krevs, Goršek (Lj.); krogla: Kampusch, Schwarz (G.), Jeglič, Stepišnik M. (Lj.); 400 m: Tammel, Drexler (G.), Neli, Gabrček (Lj.); kladio: Alpassy, Schwarz (G.), Zupan, Stepišnik (Lj.); 10.000 m: Pölzl, Haderer (G.), Starman, Šporn (Lj.); 4 × 800 m: Margreiter-H. Friebe-Walla-Sienkiewitsch (G.), Gabrček-Krevs-Zorga-Lejka ali Zorga A. (Lj.).

*

Velike motociklistične dirke na Ljubelju priredi jutri ob 10 dopoldne M. K. Ilirija. Med vozači so prijavljeni sami znani tekmovalci kakor Leo Benesch, član »Wiener Rennfahrer-Vereingung«, ki je pri zadnji dirki na Gaisberg dne 2. julija t. l. dosegel najboljši čas dneva na prikolicah vseh kategorij. Dalje sta prijavljena znana dirkača Messner in Vogel, člana istega združenja. Prijavljen je tudi hrvaški prvak Fredy Honel, Mayhofer, Krammer, Wabnig, Jenschek in Klimbacher. Naša prvaka Urošič in Schilhaber iz Zagreba Ceric in Jurjavčič iz Maribora in vsa dirkalna ekipa M. K. Ilirije s svojimi starimi dirkači.

Zanimanje za te dirke, za katere so določena jako dragocena darila, je veliko. Ker je tudi železniška zveza s Trzičem — odkoder vozijo avtobusi na start — z jutranjim turističkim vlakom zelo ugodna, je pričakovati velike udeležbe. Cenj. občinstvu se radi tega priporoča, da si nabavi vstopnice v predprodaji v trgovini J. Gorec ali v Kavarni »Evropi« *ali pa pri klubskem blagajniku Francu Fritzu, Tavčarjeva ul. 4.*

S. K. Ilirija (teško-atleška sekcija). Vsi atleti, ki so določeni za banovinsko prvenstvo, naj bodo danes ob 13 pred kavarno »Evropa«. Potuje se z avtobusom ob 13.30. Vojda pota je g. Nered. Vsa svoj triko prinese s seboj.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. — Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjak, lekarnar, Sisak.

Varujte se potvorit!

Zaščitni znak

UMRLA NAM JE PRELJUBA MAMA, SESTRA, GOSPA

FRANČIŠKA MAVSAR ROJ. STRGAR

POGREB BO V NEDELJO POPOLDNE V SROMLJAH.

SROMLJE PRI BREZICAH - LJUBLJANA - TRBOVLJE - NOVI SAD, 4. AVGUSTA 1933.

ZALUJOČI OSTALI

Za kopanje, solnčenje

proti vetru, dežu in snegu je URAN KREMA najsigurnejši čuvaj vašega lepega lica. Ako pa je bila mati priroda mačeha in vas ni obdarila z lepoto, postanete lahko v enem mesecu lepa s spretnim in pravilnim masiranjem z URAN KREMO. Vsak obraz mladega dekleta, si volaske naredi URAN KREMA cvetoč, prožen, gladek kot najdragocenejši porcelan. Priporočamo starejšim in tudi mladim damam URAN KREMO, ki daje in varuje lepoto.

CENA URAN KREME je:

mala škatlija 5 Din, velika škatlija 12 Din.

PARFUMERIJA URAN

LJUBLJANA

Zahvala

Za sočustvovanje in sožalje ob nenadni smrti gospoda

Emerika Malaverha

višjega inšpektorja drž. žel. v pokou

vsem najpriznanejša zahvala. Posebno pa se zahvaljujemo gosp. odvetniku dr. O. Feticu za vso iskazano ljubeznivo uslužnost, častitim gg. oo. franciskanom, vsem darovalcem krasnih ven-ced in številnim prijateljem in znancom, ki so ga spremili k zadnjemu počitku.

Sveta maša zadušnica bo v ponedeljek 7. avgusta ob 10 v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

ZALUJOČA VDOVA

z rodbinami: MALAVERH, NEUBERGER, JERMAN.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Izučen trgovec
s sprave in garancijo za trgovino z mešanico blaga išče mesto na deželi ali v mestu. Cenj. reflektantom pove naslov uprave »Slovenca« pod št. 8746. (a)

Gospodica
zmožna pisarniških del, išče primerne zaposlitve; gre tudi v pisarno ali delokateso. — Ponudbe pod »Skromna« 8914 na upravo »Slovenca«. (a)

Službo dobe

Kuharico
zdravo, zanesljivo, zmožno, z večletnimi izkušenjmi — in sobarico, ki je bila tudi več let v dobri hiši, sprejem v zelo odlično hišo. Ponudbe z navedbo starosti in doseganja službovanja na upravo »Slovenca« pod št. 8905. (b)

Pletiljo
katera se razume tudi na Jaquard-stroj — sprejme firma J. Kušan, Kranj. b

Vajenci

Učenec
se sprejme. — Pekarija Stanko Poženel, Jesenice. (v)

Učenec
z zadostno šolsko naobrazbo, ki ima vso oskrbo pri starših — se sprejme v špecerijško trgovino I. Krivic, Ljubljana, Franciškanska ulica. (v)

Stanovanja

ISČEJO:
Stanovanje
eno- ali dvosobno s pritliklinami išče mirna družina treh oseb za november ali preje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Točen plačnik«. (c)

Dvosobno stanovanje
išče mirna stranka za takoj v mestu ali bližnji okolici. Pismene ponudbe pod »Snažno« št. 8918 na upravo »Slovenca«. (c)

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
s pritliklinami se odda s septembrom. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8851. (c)

Pojdiva k „Slovencu“!

En mali oglaš naju reši skrbi in brezupnega letanja! Stanovanje se najlažje dobi s pomočjo malega oglasa v »Slovencu«.

Trisobno stanovanje
solčno, s kopalnico, poselsko sobo, verando in pritliklinami — se odda mirni stranki takoj ali za september. Naslov v upr. »Slovenca« pod 8579. (c)

Trisobno stanovanje
drugo nadstropje Slomškova ulica in dvosobno brez kuhinje za samca ali pisarno se takoj odda, več pri kamnoseku g. A. Vodniku pri Glavnem kolodvoru v Ljubljani. (c)

Štirisobno stanovanje
z vsemi pritliklinami, v hiši Erjavčeva cesta 21 v III. nadstropju, se odda s 1. novembrom. Pojasnila pri A. Šarabon, Zaloška cesta 1. (c)

Stanovanje
izredno prijetno, solčno, se odda za november v Beethovnovi ulici 2/II. — Tri velike sobe, 2 balkona, lepi stranski prostori, klet in podstrešje. Vprašati ravno tam v I. nadstropju. (c)

Dvosobno stanovanje
krasno, veliko, se takoj odda v bližini Kunovarja, Sv. Križ 71. (c)

Dijaki
2 dijaka ali dijakinji se sprejmeta na hrano in stanovanje s prav nizko ceno. Vpraša se ustmeno ali pismeno: Korenčan Julija, Ljubljana, Topniška ul. 12-I. (D)

Vnajem

ODDAJO:
Lokal
za trgovino se odda v Kranju. Ponudbe na poštini predal 17, Kranj. (n)

Glasba

Ameriški harmonij
4½ vrste, 5 oktav, 19 registrov, 2 kolenska vzvoda, prima meh, glasni toni, napredaj. — Ogled in informacije: Maribor — Krekova 14/9. (d)

Radio

RADIO
popravila, moderniziranje, zamenjava

zastarelih tip za moderne

RADIO
APARATE
izvrši najkvalitetneje

RADIOVAL
Liubliana

Dalmatinova ulica 13.

Telefon: 3363.

Posestva

Lepo vilo na Bledu
stavbno parcelo na Bledu, stavbno parcelo v Kranjski gori, stavbno parcelo ob Bohinjskem jezeru, prodaja: Realiteta pisarna I. Plemelj, Bled št. 175. (p)

Lepo posestvo
6 in pol orala veliko, 3 orala njiv, 3 in pol orala travnika in sadonosnika, hiša z gospodarskim poslopjem in najboljšim stanju in na prijetnem kraju, napredaj. Cena po dogovoru. Ivan Straus, Velika Zimica 30, p. Sv. Barbara pri Mariboru. (p)

Posestvo
v ljubljanski okolici, tričetrt ure od Ljubljane — napredaj. Pripravno za večje podjetje, posebno za kurierstvo. Tekoča voda v bližini. Poizve se pri I. Oražem, Moste. (p)

Vilo s posestvom
pri Mariboru: kakor tudi več hiš prodaja Posredovalec. Maribor, Franciškanska 21. (p)

Auto-motor

Oldsmobile
limuzina 5 sedežna, tapetirana z zelenim plišem, skoro nova, ugodno na prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8685. (f)

Motorno kolo
s prikolicco, marke Ariel, 549 ccm, bi zamenjal za sollo, približno 300 ccm. Babič, strugar, Rečica, Lasko. (f)

Osební avto
odprt Stevr. tipa 2. 6 sedežni, kateri se lahko preuredi za tovornega — se prodaja za 4000 Din. Ljubljana, Karlovaška cesta 4. (f)

ZAHVALA. Ob smrti našega

MARJANA

smo od vseh dobrih ljudi prejeli toliko resničnega sočustvovanja in sožalja, da se ne moremo zahvaliti vsakemu posebej. Vsem iskrena hvala za njihove dobre besede in za vse cvetje in vence, s katerimi so zasuli Marjanovo krsto. Nikdar pa ne bomo mogli pozabiti dobrote in prijaznosti, s katero so nam ob naši težki izgubi stali ob strani: reševalci Uroš Zupancič, Lojze Rekar, Joža Čop, dr. Miha Potočnik in drugi, rodbina Rabičeva iz hotela Triglav v Mojstrani, restavratel g. Majcen in njegova soproga v Ljubljani, g. župnik v Dovjem, g. Viktor Cimperman iz Ljubljane, g. načelnika postaje Dovje—Mojstrana in Jesenice, g. obmejni komisar na Jesenicah, g. minister n. r. dr. Perič v Mojstrani, g. Mrzel, uradnik žel. dir., in Furlan, Tujsko-prometno društvo v Mojstrani in pevsko društvo ter godba »Sloga«. Najdražji nam je postal v teh dneh Marjanov prijatelj in tovariš v njegovi smrtni uri Zupancičev Rudi iz Lasko. Enako pa smo dolžni hvaliti vsem dobrih ljudem v Mojstrani in v Dovjega, letoviščarjem in planincem, vsem, ki so z Marjanom šli na njegovo zadnjo pot in vsem, ki so se ga spominjali od daleč.

V Ljubljani, dne 4. avgusta 1933.

RODBINA GREBENC

2 tonski tovorni avto

v brežibnem stanju, in osebni avto, skoraj nov, najodličnejših znamk, zaradi nabave večjih voz ugodno napredaj. Plačljivo delno v gotovini, delno v hranilnih knjižicah. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prvovrstno« št. 8923. (f)

Prodamo

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam audi v veliki izbiri ugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg 11

Specialno izbiro
modnih hlač in pumpare
dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Vsa Evropa
rabi
FLOOR

voščilo za parkete in lino, leum (Flor parket metel-polutura roka-ice) Mosca-lus, čudovito jajce proti moljem. — Zahlevajte pri Vašem trgovcu

JELODVOR, Ljubljana
Gospodstvska cesta šte. 8

Staro moško kolo
prodaj za 350 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8913. (f)

Obrt

Koruzo za krmo
oddaja najceneje
veletrgovina žita in moka
A VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Negui pravočasno.

Nezadostno negovani zobje Vam povzročajo prejšnje bolečine, nepravilne in nepotrebne izdatke. Pa kljub temu je nega ust povsem lahka stvar, ker jih lahko umivate ravno tako enostavno kot roke ali obraz. Zadoštuje, da uporabljate zjutraj in zvečer ter po jedi pasto ali milo za zobe GIBBS, da ohranite zobe čiste in bele.

Energin
krepi kri, živce in apetit!
Odraslim in otrokom!

Za popolno okrepitev otrok 3 velike steklenice, za odrasle 3 do 6 steklenic. V apotekah pol litra Din 35.—. — Po pošti razpošilja laboratorij »Alga« Sušak. 3 stekl. Din 110.—, 6 stekl. Din 220.— in eno zastoj, 12 stekl. Din 440.— in dve zastoji (Odobreno od min. socialne politike in narodnega zdravja 8. Br. 4787 23. marca 1932)

Opozorjamo na „Mali oglasnik“
v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Samuel Lover: **RORY O'MORE** 84
Irski ljudski roman.
»Zdaj šele vidim, kako podlo me sumničite, mr. Scrubbs. Škoda, da zaide pošten človek v sitnosti zaradi vas, ker tega vi niste vredni. Vi mislite, da sem pod enim klobukom s temi potepuhi in da sem se samo hlinil, ko sem se postavil proti njim in tako naprej. Če bi ne bili sami tako slabi kakor ste, bi o drugem ne mislili slabega.« In ves ogorčen je zaškril z zobmi: »Spravi se mi, ti podli pes! Tvoje srce je kup gnoja in tvoje sumničenje petelin, ki brska po njem!«
Povezani Scrubbs je požrl žalitev in poskušal, kako bi se pridrsal do Roryja, ki je prav tako povezan na rokah in nogah ležal na tleh. Ko se je privlekel tako blizu njega, da je lahko zašepetal, ne da bi straža nad njima kaj slišala, je tiho dejal:
»Če me rešite iz njihovih rok, vam dam sto funtov in napravim iz vas moža.«
»Obrzite svoje umazane besede in obljube zase, ne maram jih! Moža iz mene! Res? Moža je že Bog napravil iz mene in zahvaljen bodi za to! Več je napravil kakor iz tebe, ti strahopetec, ki nimaš poguma, da bi udaril in se branil. Spravi se mi in ne zastrupljaj mi ušes s svojimi grdimi besedami!«
Kmalu nato so spodaj končali s posvetovanjem. Regan je pustil svoje pajdaše in prišel gor samo zato, da bi se pasel ob pogledu, kako je Rory zvezan in brez moči. Moža, ki je bil na straži, je odslavil, češ da bo on jetnika stražil nekaj časa. Ko je bil sam, je stopil k O'Moreu in z zlobo zrl na njegovo trpljenje. Rory se je ozrl nanj in dejal: »Shan, čemu je vse to?«
»Za izdajalce,« je odgovoril Regan.
»Nisem izdajalec,« je odvrnil Rory.
»Lažeš,« je zakričal Shan.
»Ako bi ne bil zvezan, kakor sem, bi se mi ne drznil reči te besede,« je dejal Rory.
»Jezik za zobmi, ali pa se ti bo godilo še slabše,« je obetal Regan.
»Ti nisi mož, Regan, sicer bi tega ne storil.«
»Če mi zineš še eno besedo, te bom presuval kakor se spodobi za takega izdajalskega psa.«
»Ti strahopetec, ti umazana duša!« je Rory tako silno zakričal kakor bi bil prost.
Sirovež, ki je stal poleg njega, ga je s svojim težkim čevljem tako močno sunil v stran, da je Roryju kar sapo vzelo in suval bi ga bil še, ko bi ne bil zaslišal korakov, zato se je obrnil in šel proti vratom.
»Spodaj te kličejo,« ga je poklical mož, ki je vstopil.
»O'More,« je izpregovoril Scrubbs, ki ga je Reganovo obnašanje prepričalo, da je Rory prav tako v rokah sovražnikov kakor on sam, »vidim, da sem se motil.«
»Bojim se, da bo še slabše z nama,« je odgovoril Rory.
»Ali se spominjate, kaj ste rekli, ko sem vas vprašal, ali ni dolina nevarna, ko sva prišla v drago?«
»Ne.«
»Rekli ste, da bo še kaj hujšega v njej kakor povodenj. Govorili ste v šali, a iz šale je prišla resnica v najino škodo.«
»Res, doživela sva več, kakor sem pričakoval. A zdaj se spominjam, da sem rekel tudi še nekaj drugega, kar je prav tako res.«
»Kaj ste rekli,« je vprašal zbiralec.
»Dejal sem, da komur so usojene vislice, ne bo utonil. Rešil sem te potepuhe, da niso utonili in pri moji veri, če ne bo še ta ali oni od njih visel.«
»Rečem ti, Rory O'More,« se je oglašil mož, ki ju je stražil in ki je ujel ta pomenek, »vrag naj me vzame, če ti želim slabo. Morda z vama ne namerava ju hudega, a svetujem ti, da držiš jezik za zobmi, ali pa boš le še malo govoril. Če hočeš, ravnaj se po tem.«
Rory je njegove besede upošteval, zakaj mož jih je govoril tako kakor da mu hoče dobro. Dasi je ležal zvezan na tleh, v rokah sovražnikov, ne da bi si mogel pomagati, ni obupal. Njegovi možgani so venomer delali. Ugibal je kaj neki nameravajo z njim tisti, ki so ga ujeli. Delal je načrte, kako bi jih prekanil in jim ušel.
Ko sta s Scrubbsom nekaj ur ležala na tleh, so prišli in jim razvezali noge. Peljali so ju iz ječe, jima ukazali: stopiti v sredo med nje in jima prepovedati izpregovoriti besedo. In tako sta s tihotapci nastopila pot, ne da bi vedela, kam. Bila je že noč, a še vedno je deževalo in grmelno, tako da si lopovi niso mogli zeleti bolj ugodnega časa, da gladko spravijo Rorija in Scrubbsa do obale.
Ko so hodili nekaj milj, so prišli do koč, ki je stala v zelo samotnem kraju. Tu so se ustavili in potrkali na vrata. Mož, ki je bil na pogled zelo sirov in ki ga Rory še nikdar prej ni videl, dasi je poznal vso tolpo, jim je odprl. Poklicali so jedi in pijače, da bi se okrepčali. Dasi je bila jed slaba, je vendar vsem dišala, zakaj lačni so bili od dolge poti po dežju in vsi premočeni. Posebno pridno si je zalagal Rory; saj ni jedel odkar je zajtrkoval. Tedaj ni mislil na to, kaj bo. Bil je preveč pogumen, da bi mu njegov dvomljivi položaj kvaril tek. Strahopetnega Scrubbsa pa je groza tako prevzela, da ni mogel spraviti vase niti grizljaja. Vse, kar je po-
užil, je bila čaša žganja.

Domžale in gospodarska kriza

Domžale, 2. avgusta.

Splošna gospodarska kriza, ki je odločilno posegla tudi v usodo slovenske zemlje, ni morda zlepa kje pokazala tako trdih posledic kot Domžalah, ki so tem huje prizadete, ker je prav v tem gospodarsko najkritičnejšem času skoro popolnoma propadla domžalska slamninarska veleindustrija, po kateri so imele Domžale sloves v širokem svetu in ki je po drugi strani zaposlila mnogo stotin delovnih moči obojega spola. Ljudje so našli v tovarnah ne sicer bogzna kako velik, vendar pa vseskozi soliden zaslužek, kar je vsestransko ugodno vplivalo na celokupno gospodarsko in kulturno življenje, ki je bilo prav tu tako bujno in pestro, kakor bi ga človek zlepa ne našel.

Toda popoln propad veleindustrije slamninkov je naenkrat postavil pred vrata dolge vrste očetov in mater, ki so se sredi ceste obupno vprašali, kaj bo pa zdaj, kje bo kruh za družino, ki bi ga delovne roke tako rade služile. Nekoliko delavstva je sicer še zaposlenega v tekstilni tovarni v Jaršah, toda to so povečini mlada dekleta in to v številu, ki je neznatno proti množini onih, ki so jih zaposlili nekoč slamninarski obrati. Danes stoji lepe ponosne tovarne, kjer je bilo nekdanj na stotine duš, prazne, mrke kakor žalostni spomini na lepe nekdanje čase, kakor kričeči spomeniki in glasniki smrti in neveseli sadovi propadanja. Človek se direktno zgrozi ob pogledu na neme zidove, ki so zapisani razpadu, ako se temeljito ne preokrene stanje, v katerem se nahajamo. V teh zapuščenih tovarnah je usoda in sreča in bodočnost Domžal, ki vse dotlej ne bodo rastle in procvitale niti gospodarsko niti kulturno, dokler se ne vrne v tovarne življenje in delo, na katero čaka v Domžalah in njeni bližnji okolici toliko voljnih in pridnih in cenjenih delovnih moči, ki jim danes usodno gospodarsko stanje pelinov kruh reže.

Domžalčani sami smo se doslej, vsi brez razlike: poklicani in nepoklicani, zadrževali nekam rezervirano, skoro bi dejal desinteresirano radi teh poslopij in njihove usode. Ni se iskala pot — priznam, da bi jo bilo težko najti, vendar poizkušati bi bilo treba na vso moč — po kateri naj bi tovarne zopet oživele in s tovarnami oživele Domžale ter njihova gospodarska moč, ki je danes docela na tleh v vseh ozirih, saj sta poleg industrije propadli tudi obrt in trgovina, ki danes kvečjemu še životarita, kar občutno zmanjšuje gospodarsko moč trga, ki ima vedno večje potrebe vsled česar je umljivo, da leze občina v dolgove. Temu ne bo boljše, dokler bodo prazne domžalske tovarne, katerih poživitev bi pomenila tudi oživljenje naše obrti in trgovine. Domžale so tipičen industrijski kraj in le v tem pogledu bi bilo treba pri nas usmeriti vsa prizadevanja za olajšanje obupnih gospodarskih razmer.

V »Slovenskem Narodu« *je nedavno neki »Izletnik« pokazal smer, po kateri naj bi se oživilo življenje v Domžalah. Mimo tega članka, ki hoče zainteresirati gotove kroge za Domžale, ne moremo molče. Sicer smo misljenja, da bi bilo najbolj na mestu, da bi nanj odgovorili in ga zavrnili. Očijelni krogi, ki danes vodijo in so odgovorni za usodo našega trga. Če oni tega niso smatrali za potrebno ali pa se je njihova izjava samo zakasnila, naj ta dobronamerni članek, ki gotovo predstavlja mišljenje vsakega pravega tržana, ki mu je usoda Domžal pri srcu, z vso odločnostjo zavrne predloge, ki jih stavlja g. »Izletnik«. Ta se zavzema za to, naj bi se vse te tovarne preuredile za zavetišča za onemogle, za zatočišča in kolonije občinskih ubožcev, za zavetišča sirot in podobno. Z eno besedo: predlog g. »Izletnika« *pravi, naj Domžale zdrknejo še globlje kot so, naj zavrejo ves sloves, ki so ga imele v svetu, naj se odpovedo enkrat za vselej svoji bodočnosti, naj naredo križ čez obrt, trgovino in industrijo za vedno, tržani naj gospodarsko popolnoma propadejo in naj se docela »fuzijonirajo« *z novimi prebivalci. Skratka: Domžale, ki imajo vse predpogoje za razvoj industrije (ugodno lego ob cestah in železnici, sijajne prometne zveze, vodno in električno moč) te Domžale naj postanejo ena sama velika hiralnica. Mislimo, da ni Domžalca, ki bi tega predloga z vso odločnostjo ne odklonil. Apeliramo na vsa merodajna mesta, da v kali preprečijo vsak poizkus rešitve gospodarskega problema Domžal v smislu, kot ga predvideva g. »Izletnik«. Saj v to ne dvomimo, pač pa niti ne verjamemo, da bi se v »Narodu« *izražene misli skušale s katerekoli strani realizirati, vendar naj apel ostane; pravočasen je, da ne bi bilo morda kje in kdaj kakih izgovorov, češ naj bi se te misli izrekle takrat, ko »e bilo potrebno in zanje prikladen čas.****

Poudarjamo ponovno, da bi taka rešitev bila za Domžale katastrofalna. Pač pa opozarjamo merodajna mesta in kroge na zapuščene tovarniške obrate v Domžalah, ki bi jih bilo s prav neznatnimi stroški mogoče preurediti v industrijske obrate katerekoli panoge. Vodna moč je na razpolago, cenjen električni tok prav tako; prostora je še poleg tovarn, da se lahko v slučaju potrebe obrati razširijo, tovarne so skoraj poleg kolodvora (najoddaljenejša je le 5 minut od kolodvora). Vse te ugodne razmere, ki jim ni lahko zlepa najti enakih, vabijo industrijo v tipično za industrijo predstavljen kraj, naj se tu naseli in naj da kruha delovnim močem, ki bi rade, čeprav s trdim delom, služile boren kruh zase in svoje rodbine. Krogi, ki so za to poklicani, naj z vsemi močmi podpirajo vsak poizkus naselitve industrije v Domžalah in naj z vsemi silami delajo na to, da bodo oživele sedaj zapuščene tovarne, ker le v njih je usoda in bodočnost in blagostanje mladega trga Domžal.

Evharistični shod v Smartinu v Tuhinju

Po lepo uspelem evharističnem shodu v Kamniku, po krasno izvršenem prav takem shodu v Domžalah, se vrši v kamniški dekaniji v nedeljo dne 6. avgusta še tretje evharistično slavlje v Smartinu v Tuhinju za župnije Smartin, Sela, Zgornji Tuhinj, Spitalič, Mošnjak in Zlato polje. Smarčani, vzradošeni nad tem, da je njihov kraj izbran za to prelepo slavlje, so storili kljub obilnemu delu, ki ga imajo prav tem času, vse, kar so mogli, da se bo slavnost izvršila kar mogoče slovesno. Slovesna sv. maša bo na prostem. Glavni evharistični govor bo imel kanonik g. dr. Mih. Opeka. Gospod dekan M. Rihar bo opravil sv. mašo, pri kateri pojo združeni cerkveni zbori. Gospod dekan govori tudi drugi evharistični govor. Slovesna procesija se bo pomikala ob vrsti mlajev proti Lazam. Daj Bog, da bi bil blagoslov tega slavlja za vso tuhinjsko dolino obilen.

Osmošolec Franc Lečnik, ki se je smrtno ponesrečil na Škrlatici.

Majhna tableta

a presenetljiv učinek. Vendar Vam jamči hitro ozdravljenje glavobola in migrene samo pristna tableta. Ni Pyramidona brez Bayerjevega križa na zaviti in tableti.

V z. Jugeta k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. god S. br. 9483 od 31. V. 1933.

Ob 25letnici septemberskih dogodkov v Ptuj

Bilo je 13. septembra leta 1908., ko je bila vsa Slovenija razburjena zaradi dogodkov v Ptuj. Zapisnik obnega zbora ptujске podružnice CMD z dne 10. februarja 1909, podpisan g. dr. Jurtele Frana kot predsednika in Skuhale Ferda kot zapisničarja, poroča o teh dogodkih sledeče:

»...Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je sporazumno s ptujskimi Slovenci določilo, da se vrši dne 13. septembra 1908 v Ptuj velika skupščina naše žolske družbe. Nemci oziroma ptujski mestni očetje so to prireditve naenkrat proglasili za nekaj atentat na »njihovo posestno stanje« *ter so sklenili, da morajo »ta napade« *na vsak način odbiti. V ta namen so zborni skupaj nemškutar-sko fakinažo iz Ptuja in sosednih mest in trgov, ki je res Slovence na vse mogoče načine insultirala in napadala in to celo pod zaščito ptujске mestne policije, kateri je župan Ornič poklical še na pomoč v enakih slučajih že »izkušene« *policiste iz Celja in drugod. Mi Slovenci bi naj iz teh dogodkov sprevideali, kje tiči naš pravi sovražnik ter bi naj vsi složno delovali na to, da postanemo na svoji zemlji sami gospodarji v vsakem oziru, da se v bodoče ne bode moglo na enak način proti nam postopati...***

Vsa slovenska srca so bila razburjena in ogorčena radi nemške odnosno nemškutarске surovosti in so iskala zadoščenja, ki ga seveda ni bilo. Vsa mesta, trgi in vasi so bile na nogah, največji odmev pa so imeli dogodki v Ljubljani. »Izjavljamo,

da se pisal »Slovenski Narod« *14. septembra, »da se prične sedaj proti njim drugačen boj, da si bodo zapomnili, kdaj so tolovajsko napadali in ropali mirne Slovence v Ptuj.« *Slovenska Ljubljana je odgovorila na ptujski napad. Za petek, dne 18. septembra sta sklicala dr. Triller in dr. Oražen protestni shod, ki je pokazal ves gnev napram avstrijskim mogočnikom. Bogate izkušnje in brezprimer-na žilavost na eni, in tenki čut za vsako tudi najmanjšo krivico na drugi strani, so vzdrževali iskro upornosti v tem značajnem in odločilnem trenutku. Slovenski narod je zopet dokazal, da so mu idealne in moralne vrednote več nego eventualne materialne ugodnosti; seveda so se tudi tu pokazali izdajalci slovenskega naroda po besedah pokojnega dr. Karla Trillerja: »...V naše narodno telo so se vsesale pijavke, ki mu pijo srčno kri. Odrežimo te pijavke! Ko bodo te pokončane, bo ozdravljen na slovenskem telesu prisad, ki se imenuje nemškurski Ptuj!«**

Rodila se je slovenska narodna revolucija, ki je deset let pozneje prinesla in položila na oltar domovine zlato svobodo. In danes po petindvajsetih letih ptujskih dogodkov se spominjamo vseh onih, ki so žrtvovali svoje duševne in telesne sile za naše odrešenje. Da pa bo dobila naša misel vso svojo popolnost in svetlost, se bo vršila v Ptuj v dneh 8., 9. in 10. septembra t. l. velika slovenska manifestacija, ki bo pokazala našo nezlomljivo zvestobo do domovine in idealov naših prednikov in nas samih.

Mladi kolporterji v Lešah pri Brezjah

Vsako soboto pride v Leše 30 izvodov »Slovenca«, ki jih mladi kolporterji hitro razpečajo. Za tako majhno vas, kot so Leše, je to nekaj izrednega. — Mladim raznašalcem vsa čast. Le tako naprej!

Visok gost v Predvoru

V Predvoru pri Kranju, tem krasnem kotičku in letovišču naše prelepe Gorenjske, je na letnem odmoru prevzvišeni g. nadškof dr. A. Bauer iz Zagreba in sicer v družinskem penzionatu gospe pl. Wurzbachove. Baje ostane tu 3 tedne. Visokemu gostu želimo, da bi se dobro počutil med nami in da bi si okrepil zdravje v čistem gorenjskem zraku.

Eksočni gost tudi na Gorenjskem

Jesenice, 3. avgusta. Po dobro uspehih predavanjih, ki jih je imel črnc Kola Ajayi v Ljubljani, Celju, Logatcu in drugih krajih, se je še podal na Gorenjsko, da tudi tu pokaže svojo umetnost. Predaval je v Kranju in v Trzinu, nato pa je mahnil na Jesenice, kjer je imel predavanje v Kino Radio. Predavanja na Jesenicah navadno niso dobro obiskovana v početnem

času, ko vse hiti v božjo naravo, a kljub temu se je zbralo okrog dvesto ljudi, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem zamorca. Na koncu je zapel nekaj originalnih pesmi Joruba plemena, za katere je žel obilno pohvalo. Najlepša pesem je bila nedvomno pesem o materi, ki se glasi v črnem jeziku takole:

I ja mi roti ni oguala
I ja mi ma še gbagba mi, ni
gba ti mo ti kuro ni odore, a mi
ko ri alafi ja sugbo ti.
O ba une oloru olodumare.
Ami jo, fi ogu rife. I ja mi
roti mi ni oguala ri.

Po uspelem večeru se je podal črnc, spremljan od trume otrok in od jesenjskih esperantistov, v restavracijo Peklar, kjer nam je še marsikaj zanimivega povedal. Evropeci niso nanj naredili dobrega vtisa. Z alkoholom da so zastrupili njegov narod, zato on sam ne živi nobenih alkoholnih pijač.

Kola Ajayi bo še predaval v Radovljici v nedeljo dne 6. avgusta in v Kranjski gori v soboto dne 5. avgusta.

K nedeljski slovesnosti: Del narodnih noš na listovi strani oltarja na Stadionu. V loži kleče zastopniki vlade ministri gg. dr. Kramer, Pucelj, Srkulj in Matica.

Mladi mariborski harmonikarji na Bledu

V nedeljo, dne 6. t. m. nastopi v Zdraviliškem domu na Bledu 35 fantov in deklet, odličnih in izvršnih harmonikarjev, med njimi tudi izredno nadarjeni Ravnikovi Čedo, ki se je imenitno postavil že pri številnih sličnih prireditvah v Mariboru. Vsi bodo nastopili v narodnih nošah, fantje v škornjčkih, dekleta v avbah. Prireditve se vrši pod

protektoratom kraljeviča Andreja. Največ zaslug za to priručno prireditev mladih harmonikarjev, ki bodo igrali slovenske narodne pesmi, ima vrla pospeševalnica te narodne godbene umetnosti in narodne pesmi sploh gospa dr. Zora Ravnikova, potem pa g. Šušteršič, ki je v vztrajnem vezbanju vzgojil mladi harmonikarski rod v prave umetnike.

Smrtna nesreča

Beltinci, 3. avgusta.

Lastnik hotela »Krona« *v Beltincih g. Zemljčič si je nabavil motorno kolo. Sicer je vozilo že dobro obvladal, pa se je pred nekaj dnevi vseeno smrtno ponesrečil. Peljal se je iz Beltincev proti postaji. Kar sredi lepe ceste je začel delati krivulje in še par trenutkov, pa je obležal na cesti s počeno tobanjo in hudimi notranjimi poškodbami. Takoj so*

ga prepeljali v bolnišnico v Murski Soboti, pa vsaka pomoč je bila zaman.

Pokojujemu je najbrž na kolesu slabo postalo in je zgubil oblast nad krmilom. Že predpolno mu je bilo namreč slabo, pa se je vseeno hotel peljati na kolesu. Bil je star komaj 27 let. Bil je zelo priljubljen in pošten človek. Pred kratkim mu je zgorzel tovorni avto. Zapuščala mlado ženo in enega otroka. Bog mu daj večni pokoj, preostadim pa naša sožalje.

Ljubljanske vesti:

Vsem
narodnim društvom ljubljanskim

Ljubljana, 4. avg.

Letos poteka četrstoletje znamenitih septembarskih dogodkov, ki so imeli svoj pričetek dne 13. septembra 1908 v Ptuj ob priliki glavne skup. Družbe sv. Cirila in Metoda in ki so vedli mimo krvavega 20. septembra 1908 v Ljubljani do najjačjega gibanja proti prodirajočemu pangermanizmu.

Septembarski dogodki leta 1908, so povzročili in zapustili kar na dolgi sled v vsem našem narodnem življenju, bil to pričetek odkritega odpora proti tuji avstrijski vladavini.

Dolžni smo po preteklu prvega četrstoletja, da se slovesneje spominjamo onih usodnih časov. Glavna skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda se vrši letos zopet v Ptuj in sicer dne 10. septembra 1933. Pri tej priliki so nameravane tudi velike narodne manifestacije, pri katerih mora kar najčisteneje sodelovati tudi Ljubljana.

Da pa te pomembne slovesnosti najdejo svoj poudarek tudi v našem mestu samem, je splošno zahteva naše narodne javnosti, ki se ji bo letos izpolnila dolga želja, da dobi tudi vidni znak spominu septembrskim žrtvam. Zato je potrebno sodelovanje vseh naših narodnih organizacij, ki naj bi zbrale svoj poseben »Odbor za proslavo 25. letnice septembarskih dogodkov«. V ta namen se vrši sestanek zastopnikov narodnih društev ljubljanskih in iz najbližje okolice v torek, dne 8. avgusta 1933 ob 6 zvečer v zbornici mestnega magistrata.

Prosimo vsa ona društva, ki hočejo sodelovati, da se pravočasno javijo podpisnemu akcijskemu odboru, pisarna DCM, Beethovnova ulica 2.

Akcijski odbor.

Kdo enkrat
uporabi

SHELLTOLX

ta ne
zahteva drugo

Obisk poljskih akademikov v Ljubljani

Ljubljana, 4. avgusta.

Davi, z vlakom ob 5.53 je prišla v Ljubljano čez Maribor večja skupina poljskih akademikov, ki se bodo dalj čas mudili v Jugoslaviji. Med poljsko mladino je opaziti čimdalje večje zanimanje za južne Slovane, zlasti pa za naše morje. Tudi obisk te skupine je dokaz za to razveseljivo zanimanje. V skupini je bilo 36 akademikov in 13 akademikov. Do Maribora sta se jim odpeljala nasproti dva delegata »Društva prijateljev poljskega naroda« in »Prijateljskega odbora poljsko-jugoslovanskega akademikega kluba«. V Mariboru je poljske goste pozdravil v imenu obeh organizacij gosp. Dušan Smoder, akademik iz Ljubljane.

Poljski akademiki položijo venec na Prešernov spomenik.

Na ljubljanskem glavnem kolodvoru je poljske akademike pozdravil predsednik »Društva prijateljev poljskega naroda« prof. dr. Moje, sporočajoč jim iskreno, bratsko dobrodošlico. V imenu gostov se je zahvalil za pozdrave g. Marjan Artensky iz Varšave, tajnik poljske akademike lige za Društvo narodov.

Po sprejemu na kolodvoru so poljski gostje odšli v hotel »Metropol«, kjer so se odpohili, ob 8 pa so si skupno ogledali mesto. Vodil jih je prof. dr. Moje. Ogledali so si univerzo, ilirski steber, magistrat, dalje zbirko Narodne galerije in druge zanimivosti Ljubljane. Ob pol 11 so pred Prešernovim spomenikom položili krasen venec rož in z molkom ene minute počastili Prešernov spomin.

Opoldne so imeli v Slamičevi restavraciji banket, ki so se ga udeležili tudi nekateri zastopniki tukajšnjih oblasti. Pri banketu je bilo izrečenih več pristranih napitnic. Po banketu so se poljski gostje z avtobusom odpeljali na Bled, odkoder so se ob 6 zvečer vrnili. Jutri odpotujejo v Zagreb, od tam v Dalmacijo, iz Dalmacije v Sarajevo in od tam v Beograd, iz Beograda odpotujejo poljski gostje čez Madjarsko v svojo domovino.

Ljubim gostom, sinovom in hčeram velikega poljskega naroda, ki je slovanski, kakor je naš, želimo, naj bi se v naši zemlji počutili tako, kakor se v bratski zemlji morajo počutiti!

Tračnic pričakujejo

Ljubljana, 4. avgusta.

Zgraditev krožne tramvajske proge in obnova stare proge zadeva letos na prav hude ovire. Skoro je že kazalo, da bo vsa gradnja padla v vodo. Maloželjniški družbi so namreč z gotovih strani postavljene prav hude ovire, ki jih le s težavo premaguje. Tako se je za mnogo časa zavlekla dobava novih tračnic, ki nikakor nočejo priti. Ovire so predvsem v vprašanju finansiranja. Sedaj je stvar v toliko rešena, da bodo tračnice le prišle in sicer jih pričakujejo že jutri, oziroma pojutrišnjem.

Na Jegličevi cesti in deloma tudi na Masarykovi je že vse pripravljeno za tračnice. Dvornice na vsa spodnja dela in zgrajen temelj. Potrebno bo le položiti tračnice in jim montirati. Že jutri in prihodnje dni pa se prične izkopava dela na Masarykovi cesti od kolodvora do Dunajske ceste, vendar pa se bodo ta dela vršila tako, da tramvajski promet ne bo tam tako dolgo oviran, dokler ne prične montirati tračnic.

Vse ovire, razna zavlačevanja in drugo pa je povzročilo, da se bomo Ljubljanci mogli kvečjemu šele okoli božiča — če ne bo preveč nagajalo vreme — voziti po krožni progi. Rečeno je bilo sicer, da bo krožna proga dograjena do novembra, toda to so bili računi optimistov, ki so le premalo računali z ovirami. Sploh je bil ves načrt o finansiranju proge, o načinu dela in podobno zasnovan malo preveč na široko in premalo fiksno. V tem so glavni vzroki sedanjih ovir. Izgubljenega pa je bilo pri tem mnogo dragocenejšega časa. Vendar pa se že zopet kažejo obrisi novih ovir, tako da bo treba še mnogo potov, intervencij in ukrepov, preden bo Ljubljani brezpojojno zagotovljena zgradba krožne proge.

vembra, toda to so bili računi optimistov, ki so le premalo računali z ovirami. Sploh je bil ves načrt o finansiranju proge, o načinu dela in podobno zasnovan malo preveč na široko in premalo fiksno. V tem so glavni vzroki sedanjih ovir. Izgubljenega pa je bilo pri tem mnogo dragocenejšega časa. Vendar pa se že zopet kažejo obrisi novih ovir, tako da bo treba še mnogo potov, intervencij in ukrepov, preden bo Ljubljani brezpojojno zagotovljena zgradba krožne proge.

Zlatar Černe 75letnik

Danes praznuje 75letnico rojstva občestovani ljubljanski zlatar in trgovec gosp. Ludovik Černe, ki ima že blizu pol stoletja svojo trgovino in delavnico v Wolfovi ulici 3. Gospod jubilar je bil rojen v Ljubljani 5. avg. 1858; iz srečnega zakona, ki ga je sklenil 1884, se je rodilo 13 otrok, od katerih žive še štirje, med temi g. Ludov. Černe ml., ki s svojim očetom sedaj vodi dobro uspevačo trgovino zlatnine. Zaslužnemu jubilaru ki se je z lastno močjo povzpelo od pomočnika do uglednega in splošno spoštovanega trgovca in obrtnika, častita tudi naš list in mu želi, da bi se še dolgo vrsto let tako čil in zdrav zabaval pri svoji najljubši zabavi — delu, kateremu je posvetil vse svoje življenje.

Kaj bo danes?

Kino Kodeljevo: »Plavi angel« (Emil Janinings). Ob 20.30.

ZOBOZDRAVNIK
DR. A. PRAUNSEIS
zopet redno ordinira.

● Za turiste bo sv. maša v nedeljo ob 4.15 v kapeli Vzajemne zavarovalnice tik glavnega kolodvora.

● »Beneški trojčki« v Rokodelskem domu. To duhovito komedijo, polno smeha, vesele razposajenosti in hudomušne najgostovnosti uprizori Kat. društvo rokod. pomočnikov v nedeljo ob pol 8 zvečer. Prireditev bo na vrtu, ob neugodnem vremenu pa v dvorani. Igra se ne bo ponavljala, zato pazite, da ne ostanete brez vstopnice. Nabavite si jo v predprojadi, ki se vrši v soboto od 6.—8. ure zvečer in v nedeljo od 10.—12. ure dop. v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

● Fotografije prosimo! Vsi, ki so fotografirali svečanosti 1900letnice odrešenja in biserne svete maše nadškofa dr. Jegliča, najlepše prosim, da mi pošljejo proti plačilu po tri osnutke vsake slike, ki je količjak dobra. — Dr. Krek Miha, odvornik, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

● Malo denarja prihaja. Blagajna mestne občine kaže zadnje čase prav občutno osek, zakaj razpoložljiva gotovina stalno-usiha. Ne samo da padajo dohodki od užitnine trošarine in drugih posrednih davkov, izostajajo tudi dohodki iz neposrednih davkov, to je zlasti iz doklad, ki so bile letos v proračunu preizkušene — 40% v primeri s 60% predlanskega leta — padajo tudi dohodki iz vodarine, gostišnine in drugih podobnih davčnin. Na mestni občini so nevoljni na hišne posestnike in trditve, da so hišni posestniki te davčnine že pobrali od najemnikov z najemnino, niso pa jih odrajtali mestni blagajni. Na ta način bi bili ljubljanski hišni posestniki dolžni mestni blagajni na zaostalih davkih več milijončkov, celo do 7 milijonov. Kakor čujemo, pripravljamo na mestni občini nekakšno akcijo, ki naj bi spreobrnila hišne posestnike, da bi nekoliko bolj pridno plačevali dolžne davčnine.

● Dnes ob pol 6 popoldne se prične na kopalnici na Ljubljani »cvetlični korzo«. Vsi, ki imate čolne, prijavite se za tekmovanje pri »cvetličnem korzu« in pri »benečanski noči«. Prijave sprejema kopalniška blagajna na Ljubljani. Nagrade dobe po trije najlepše okrašeni in trije najlepše razsvetljeni čolni. Začetek tekmovanja razsvetljenih čolnov je ob pol 9 zvečer. Od 5 dalje bo igrala na kopalniško kopalniška godba.

● Razpored zgradarine za leto 1933 bo v smislu čl. 131 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 razgledan na javni vpogled davčnim zavezanecem pri tukajšnji davčni upravi, Ljubljana, Vodnikov trg 5-I, soba št. 3, od dne 7. avgusta do vatelega 14. avg. 1933. O ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku bodo davčni zavezaneci posebe obveščeni s plačilnimi nalogi, proti katerim bodo imeli pravico pritožbe. — Šef davčne uprave.

● Napad z nožem. V bolnišnico so prineli hudo ranjenega 26-letnega delavca Albina Drolca s Celovške ceste 28. Drolca je v noči na večer nekdo napadel in mu z nožem prebodel hrbet. Drolceve poškodbe so prav težke in nevarne. Napadalec je že izsleden.

● Nesreča otroka. Iz Krtine so v ljubljansko bolnišnico pripeljali 5-letnega Andreja Majdiča, hišarjevega sina. Dečku je po nesreči padla na desno nogo truga za gramoz in mu jo zlomila v kolenu.

● Nočno službo imajo lekarne: Mr. Leustek, Rečljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24 in dr. Kmet, Dunajska c. 41.

● Konj odgriznil nos. Huda in nenavadna nesreča se je pripetila večeraj zjutraj v Dravljah 17-letnemu brezposelnemu pekovskiemu vajencu Ivanu Ogelsku. Ogelsk se je vrtel okoli Nemečkovega vrtljaka v Dravljah ter se preveč približal lastni-

Maribor

□ Kaj bo danes in jutri? Mariborski teden! Danes ob 10 popoldne bo slovesna otvoritev, ob 11 bo razstavišče odprto za občinstvo. Od 11 do 12 koncert vojaške godbe. Razstave bodo odprte vsak dan od 7.30 do 19. Vstopnina 5 Din, za otroke 2 Din. Zabavišče bo odprto do 2 zjutraj, vstopnina po 19.3 Din. Danes zvečer igra vojaška godba. Ob 20 na unionski verandi prvenstveno tekmovalno v grško-rimski rokoborbi za slovensko prvenstvo. — Jutri v nedeljo ob 9 popoldne velike veslaške tekme na Dravi s startom pri brvi Mariborskega otoka in s ciljem pri Katerjevem kopalnišču. Popoldne ob 2 velika tombola Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva na novem Glavnem trgu. Ob 3 popoldne na Mariborskem otoku velike lahkoatletične prireditve, ki jih organizira tukajšnji SSK Maraton. — Zvečer igra na razstavišču vojaška godba. Ob 20 na unionski verandi rokoborbe.

□ Mariborski teden. Stalne vstopnice, ki opravčujejo do vstopa na razstavišče in zabavišče za časa trajanja Mariborskega tedna od 5. do 15. avgusta in katerih imetelji sodelujejo na podlagi kupona na veliki, brezplačni reprezentantni efektivni loteriji, se dobivajo po ceni 20 Din v pisarni Mariborskega tedna in pri blagajni na razstavišču.

□ Vozne olajšave. Za »Mariborski teden« je odobrilo ministristvo polovično vožnjo. Veljavnost vozne olajšave traja od 9. do 15. avgusta, in sicer za prihod v Maribor ob 8. do 11. avgusta ter za odhod od 12. do 15. avgusta.

□ Pogreb ravnatelja Alojzija Koechlerja. Truplo blagopokojnega magistrata ravnatelja g. Alojzija Koechlerja leži na mrtvaškem odru v mrtvašnici starega mestnega pokopališča. Danes zjutraj ob 8 bodo zemski ostanki istotam slovesno blagoslovljeni, nakar se bodo prepeljali v Ljubljano.

□ Glasbena matica mariborska razpuščena. V četrtek zvečer je dobilo vodstvo mariborske Glasbene matice iz Belgrade obvestilo, da se razveljavljajo društvena pravila ter da se poveri vodstvo direktoriju, ki ga je ministristvo imenovalo. V direktoriju so kot predsednik dosedanj ravnatelj Hladek-Bohinjski, kot blagajnik profesor Franc Seranin in kot odbornika prof. Finžgar in Liza Seranin. Mariborsko Glasbeno matico je dosedaj vodil v obsežni zadovoljstvo izvoljeni odbor z dr. Tomiškom kot predsednikom na čelu. Društvo ima znatno premoženje. Tako znaša samo vplačana ustanovna 25.000 Din, ki je nedotakljiva. Društvo ima svojo glasbeno šolo, ki zaposluje veliko število učiteljev ter je edina tovrstna institucija v Mariboru. S 15 letnim delom je društvo dokazalo, da je zmoglo samostojnega življenja in to dokazujejo tudi izredni uspehi, ki jih je doseglo v tem razdobju na vseh poljih glasbenega udejstvovanja.

□ Na plinarski kongres, ki se je pričel sinoči, so prišli med drugim predsednik Zveze slovenskih plinar in vodarn inž. Vladimir Rabczewsky, ravnatelj varšavskega vodovoda in kanalov, delegat prškega primatorja podžupan Kelner, predsednik Združenja čeških plinar in vodarn inž. Karl Lebl ter predsednik Zveze jugoslovanskih plinar in vodarn inž. Ivan Bartl, ravnatelj plinarne v Ljubljani.

□ Kričanska ženska zveza priredi jutri romanje v Ruše. Zjutraj ob 5 ev. maša v župni cerkvi sv. Magdalene, nato odhod za one, ki gredo s procesijo. Ob prihodu v Ruše ev. maša za člane in članice. Članstvo vlnudno vabljeno, da se udeleži romanja v kolikor mogoče obilem številu. Odbor.

□ Kaj pa mlekarstva zadruga? Mnogo se je lani pisalo in govorilo o mlekarški zadrugi v Mariboru. Vsa mariborska okolica je stavila v omenjeno akcijo velike nade. In nenadoma je vse zaspalo ter se še do danes ni zganilo. Kje je tukaj krivda, ali na organizatorji ali na premajhnem razumevanju, ki so ga pokazali merodajni krogi za njihova prizadevanja?

□ Tudi v Mariboru so čutili potres. Močan potres, ki je vzdramil Zagrebčane v četrtek zjutraj okoli 3 iz spanja, se je čutil celo v Mariboru. Bil pa je tako slab, da so čutili samo nekateri. Čulo se je daljno bobnenje ter so zanihali viseči predmeti.

□ Vinogradi so si opomogli. Kakor zatrjujejo vinarski strokovnjaki, so si vinogradi v juliju znatno opomogli ter bo boljša letina, kakor se je skrajja pričakovalo. Trta je sicer v razvoju znatno zaostala, toda lepa jesen se lahko vse popravi. Tudi grozdni boleznj ni dosti opaziti. Kljub temu bo pa pridelek znatno manjši kakor lansko leto.

□ Drevi rokoborbel. Na unionski verandi, kjer so se vršile rokoborbe profesionalov, se pričnejo drevi ob 20 tekmovalno za amatersko prvenstvo Slovenije v grško-rimski rokoborbi. Za tekme vlada v Mariboru splošno zanimanje. Nastopijo najboljši rokoborci SK Maratona, ki letošnje prvenstvo prireja, SK železničarja in ljubljanske Ilirije, ki je prijavila 15 svojih rokoborcev. Tekme se bodo jutri zvečer istotam nadaljevale.

□ Sv. Bollenk na Pohorju. O tej krajši pohorski postojanki je izšla te dni lepo opremljena knjižica, ki jo je spisal dr. O. Reiser, poslovenil pa jo je odlični mariborski javni delavec prof. dr. Fran Mišič. Knjižica vsebuje mnogo dragocenih zgodovinskih in topografskih podatkov o tej edinstveno zanimivi postojanki, ki bo za slučaj, da se zgradi žična železnica na Pohorje, pridobila kot vrhinja postaja na pomenu in privlačnosti.

□ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden do vključno 13. t. m. Savostova — Magdalenska lekarna.

□ Konec v valovih Drave. Pred dnevi smo poročali, da je 50-letni posestnik Jože Grmek iz Rošpoha, neznan kam izginil. Pri Zlatoličju je sedaj naplavila Drava truplo moškega utopljenca, v katerem so spoznali Grmeko, posestnika pri Sv. Janžu na Dravskem polju, kjer so ga pokopali.

□ Podlegel. Večraj je umrl v bolnišnici 65-letni delavec Franc Gergarmas iz Podove pri Račah, ki je postal žrtev žalostnega dejanja, o katerem smo pred dnevi že poročali. Vtaknil si je v usta eksplozivno patrono ter jo zažgal. Naboj mu je razbil in raznesril ves obraz. V bolnišnici so se sicer trudili, da bi mu rešili življenje, pa so bila prizadevanja zaman. Pokopali ga bodo danes popoldne ob pol 4 na pokopališču pokopališča.

□ Nov transformator. Te dni so pričeli s pripravljalnimi deli za zgradbo novega transformatorja, ki ga postavi mestno električno podjetje v betnavskem gozdu. Novi transformator bo dalj kovemu konju, ki je Ogelska popadel s čeljusti in mu odgriznil nos. Ogelsk se je zatekel v ljubljansko bolnišnico.

□ Lepi dobinki Vas še vedno čakajo in sicer na veselici št. Jakobskega pevskega društva, ki se je morala zaradi slabega vremena minulo nedeljo, preložiti na to nedeljo, 6. avgusta in se vrši na vrtu gosp. Marenčeta na Dolenjski cesti. Prijazno vabljeni vsi!

jal pogonski tok rezervnemu vodovodnemu vodnjaku in razsvetljavo skozi dvorcu v Betnavi.

□ Cigani ne smejo v mesto. Čez državni most je večeraj pridriral s suhim kljuseti vprežen voziček, na katerem se je kosatila ciganska družba. Dasi se je skušal kočijaž večje skriti za voz s ena ter se prethotapiti mimo stražnika, ni pomagalo nič. Stražnik ga je opazil ter ustavil. Nič ni pomagal presunljiv jok, ki ga je zagnala cela družba na voz: da morajo naprej proti Koroški in nimajo drugega prehoda čez Dravo kakor mariborski most. Ker obstojajo strogi predpisi, da ne smejo cigani v mesto, so morali obrniti kočijke ter odrdati v smeri, odkoder jih je prišlo.

□ Smrten skok v Dravo. Okoli pol 3 zjutraj se je pognal z železniškega mosta neznanec v reko ter izginil v pencah se valovih. Strahoten smrtonosni skok v Dravo je videlo več ljudi. Ljudje so na obrežju oprezovali, da bi se skakalec pojavil zopet na površju ter bi mu po močehnosti prišli na pomoč. Ni pa bilo nobenega znaka, da bi bil ostal pri življenju ter ga je Drava očitno odnesla naprej. Ni še ugotovljeno, kdo je obupanec, ki si je s skokom z mosta končal življenje.

Celje

□ Apostolstvo mož in fantov. Jutri je prva nedelja v mesecu avgustu, zato bo kakor običajno ob pol 7 zjutraj v župni cerkvi pridiga, nato sveta maša in skupno sv. obhajilo.

□ Lepo uspešno literarno predavanje in recitacija lastnih del. V četrtek je predaval mladi pisatelj g. Ciril Kosmač o ireditizmu v primorski literaturi. V svojem pol ure trajajočem govoru je razpravjal o umetnikih in umetnosti in v svojem govoru skušal drastično pokazati, da se umetnost rodi iz življenja in je za življenje ter s tem tudi zavrgel načelo l'art pour l'artizma. Govoril je posebej o slovenskih pisateljih, še posebno o primorskih, o katerih se je izrazil, naj bi v svojih delih, podajali življenje in trpljenje naših ljudi tako, kakoršno je v resnici, ker bo taka slika pričala dovolj glasno o neodrešenosti naše zemlje in našega človeka. Nato je recital dvojce svojih del in sicer: »Tolminskega študenta Petra povest o materi« in »Mežnar Martin«. Recitacija je bila podana na način, ki je vsem segel v srce in oč skoraj vseh prisotnih so bile rosne.

□ Pevsko društvo »Ojlika« v Celju prične z rednimi pevskimi vajami v torek dne 8. t. m.

□ Slovo vodje Obrtno-nadaljevalne šole gosp. Joska Bizjaka od odbora. Odbor Obrtno nadaljevalne šole v Celju je imel v četrtek, dne 3. t. m. na magistratu od 6 do 8 zvečer obračunsko sejo za leto 1932-33. Pri tej priliki se je vodja Obrtno-nadaljevalne šole, upravitelj mestne deške osnovne šole g. Josko Bizjak poslovil od odbora, ker stopi v pokoj. Obrtniške zadruge so g. Bizjaka povabile nato na zakusko v hotel »Posta«, kjer je bilo izrečenih več napitnic in je večer minil v prav lepem razpoloženju. G. Bizjak se je vsem zahvalil za pomoč in obljubil, da bo tudi še naprej vedno na razpolago z dobrimi nasveti, če ga bodo potrebovali.

□ Pojasnilo k notici gasilske veselice na Babnem. Gasilno društvo Babno pri Celju nam je z ozirom na našo notico, objavljeno v »Slovencu« v četrtek, dne 3. t. m. poslalo sledeče pojasnilo, ki ga radevolje objavljamo: Naše gasilno društvo nima razen prispevkov rednih in podpornih članov drugih dohodkov. Res je, da smo svojočasno vzpirjali gledališke predstave, kar bi nam bilo še sedaj veliko ljubše, kakor pa prirejati veselice. Ker pa zaradi ovir, ki se nam stavijo, ne moremo igrati, zato smo prisiljeni, da se poslužujemo veselice, ker je s tem dobi društvo nekaj denarja, ki ga rabi za poravnavo računov, že nabavljene oporodja. Kolikor nam je znano, je že stopil v veljavo novi gasilski zakon, kateri izrecno naroča gasilskim društvom delati tudi na kulturnem polju in uprizarjati gledališke predstave, katere ugodnosti se bo naše društvo tudi takoj poslužilo.

□ Se k avtomobilski nesreči v Drenjini vasi pri Celju. Dodatno k večeršnjemu poročilu o avtomobilski nesreči v Drenjini vasi smo zvedeli, da vranski avtobus s to nesrečo ni v nikaki zvezi, ker je prišel na kraj nesreče 10 minut po katastrofi in se tudi ustavil. Nekaj minut za tem je bil na mestu tudi že rešilni avto. Pokojni Holzapfel je peljal perutnino 1 ali 2 dni prej v Italijo in ne v Ljubljano. Holzapfla bodo prepeljali v njegov domač kraj.

□ Truplo pokojnega Lečnika prepeljano v Celje. Večraj so prepeljali iz Kranjske gore v Celje ob četr na 1 ponoči zemskie ostanke dijaka Lečnika. Pogreb bo danes ob 5 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča.

□ Nesreče. Kok Jože, 20-letni dninar je dne 2. t. m. v Novi cerkvi, ko je zlagal cement, padel in si zlomil levo roko. — Zmiseršič Anton, hišni posestnik v Celju, Brek 14, si je dne 3. t. m. pri cepljenju drv odekal kazalec na levi roki. Oba ponesrečenca se zdravita v celjski javni bolnišnici.

Zalec

□ Cerkevno petje. Po kratkih presledkih sta se ustanovila dva mešana cerkvena pevska zbora. Prvi s 25 pevci, ki so vsi iz vasi Ločnice in Vrbja poučuje g. kaplan Ledinek Makso, kaplan, drugi pa sestavljen iz nekaterih prejšnjih pevcev, pomnožen z žalsko mladino vodi g. organist Zupane. Pozdraviti je ta napredek posebno v Zalcu, kjer za cerkevno petje ni bilo nikdar toliko zanimanja in bi bilo želeli, da bi ta navdušenost ne bila le začasna, temveč naj bi trajala delj časa, kar bi bilo le v korist cerkvenemu petju.

□ Smrtna nesreča v gozdu. Pri spuščanju drv v Mrzlici se je v četrtek, dne 3. t. m. smrtno ponesrečil 65letni previtkar Franc Kokenina iz Seč pri Sv. Pavlu pri Preboldu. Hlod je priletel vanj in ga je zbil od sebe, pri tem je zadobil smrtno nevarno rano na glavi. Pri prenosu proti domu je umrl na posledicah zadobljenih udarcev.

Iz Vranskega kofa

□ Hitra smrt. V ponedeljek je umrla na Gomilskem Turškem Rozalija. Smrt jo je nagloma doletela ob petih zjutraj na njivi, kamor je prišla, da bi plela korenje.

□ Nekaj letoviščarjev je letos vendar prišlo na Vransko. Želeti bi bilo, da bi odločujoči činitelji stopili za prihodnje leto v stik z uradom za pospeševanje tujeskega prometa. Saj je Vransko in okolica ena najlepših točk v Savinjski dolini. Lego ima prav prijetno, 360 m nad morjem, obkrožajo ga okoli in okoli mali grički, v ozadju se pa vzpenja proti severu višje gorovje.

□ Trbovčani se ponajša s svojo juko, ki jim cvete menda vsakih 25 let. Če bi Trbovčani vedeli, da cveteta na Vranskem kar dve taki redki roži, bi nam bili kar nevoljni. Ena cvete na vrtu župnišča, druga na vrtu pred vilo Cizel. Res pa je, da se Vrančani npram tem rožam obnašajo zelo »nehvaležno«. Nobeden jih niti ne pogleda.